

~~670~~

257

OK 62-3456

(1-2)

01 1178 5952 UB AMSTERDAM

PALMBLADEN,

O F

UITGELEZENE

OOSTERSCHE

VERTELLINGEN,

D O O R

J. G. H E R D E R.

UIT HET HOOGDUITSCH.

T E L E Y D E N,

B I J W. H. G R Y P,

M D C C L X X V I I.

Paede, ^{Matheek}
van het N. O. G.

A A N D E

NEDERLANDSCHE

J E U G D.

Voor U is de vertaling van dit werkjen geschied, met het zelve oogmerk als de versamelaar den Eerwaarde HERDER reeds door zyne Schriften by de Nederlanders met roem bekend, daar mede bedoelde. — Het was door hem ten nutte zyner Jonge Landgenooten geschikt, — Kan het ook U, *Vaderlandsche Jeugd!* niet tot eene aangename en Nuttige Uitspanning dienen? — Zeker Ja! en dit is de reden dat het zelve zo spoedig in een nederduitsch gewaad verschijnt, zo gij deeze fraaije *Oostersche Vertellingen* met genoeg Leest, en vooral, zo eenigen daar

* 2

van

van door u met nut mogen geleezen worden, zoo zij u achting voor de Deugd, en afkeer van de ondeugd Inboefemen, met een woord zo zij gefchikt mogen zijn, om uw Hart te vormen, zal het de moeite aan het vertaalen te koste gelegd beloonen. — Zo men zig niet had bevlijtigd om U dit Werkjen spoedig in handen te geeven, had men 'er eenige plaatjes of fchoon die in het oorsprongelijke niet gevonden worden, bijgevoegd; dan om óok dit werkjen niet te kostbaar te maaken, heeft men liever verkozen die naderhand afzonderlijk uittegeeven, het geen zeker zal gefchieden, zo men oordeelt dat het vertier eenigzints de kosten kan goedmaken, — om het beterkoop dan het oorsprongelijke (dat bijna 300 bladz. beflaat) te kunnen ftellen, heeft men het zeer compres gedrukt en hiermede dat oogmerk bereikt.

V O O R R E D E N .

In de lente van het Leeven, wanneer onze jeugdige Verbeeldingskracht ontwaakt, zijn wij steeds geneegen ons een denkbeeld te vormen van een Waereld die niet bestaat. In die, welke wij bewoonen vinden wij ons bepaald door de Loop der dingen die ons dagelijks omgeeven, wij haaken dus zeer na het wonderbaare, plaatzen ons in voorleedene tijden, in landen die wij niet gezien hebben noch zien zullen, ja wij gevoelen eene Vreugde daar in, om al het buitengewoone dat ons voorkomt, te vergroten, en er als 't ware een Reuzen beeld van te vormen; of het met de Geliefdste kleuren van ons hart op te sieren. — Het grootst gedeelte van de Vermaaken der Jeugd, is geleege, in die toverglans van valsche Indrukken die ons de Waereld dagelijks verschaft.

*Ook deeze aanleg in ons is eene gaaf van den scep-
per,*

per, die elk van zyne ſchepſelen by elken voortgang van ons kort beſtaan hier beneden met die bekwaamheden voorziet, die voor dezen en voor zynen volgenden leeftyd geſchikt zyn. Want in het menſchelyke leven ontwikkelt zig de eene toefland uit den anderen; gelyk de eene dag aan den anderen geſchakeld is, zo ſchakelen zig ook onze gedagten, en het geen de Lente niet zaaide, kan de Zomer niet ryp doen worden, de Herſt niet oogſten, de Winter niet genieten. Gelyk eene volle knop zo opent zig ons aanweezen ten tijde der jeugd op dat het de late-re jaren des levens doen ryp worden. Onze gedagten en wenſchen ſtrekken daar in verder uit dan onze handen ooit rijken zullen.

Gelukkig is deeze tijd der Jeugd, ook in zynen eerſten ſchoonen droom gelukkig. — Zij belooft zich veel, wyl zij nog weinig kent; zij hoopt ſteeds, wyl zij nog door die ongevallen niet is terug gehouden, die onze beſte verwachtingen omverſlooten: wij moeten dus onzen Schepper voor dezen uchtendſtand vol ſchoone verbeeldingen, voor dit Paradijs van onſchuldige verwachtingen en wenſchen, ſteeds danken.

Maar wij hebben ook ijver te gebruiken, op dat wij dit Paradijs Gods bouwen, en ons niet in de wolken verlieſen, die bij hunne ſchoone gedaante op het laaſte in een vreeſelijk onweder zouden kunnen uitbreken. Niets heeft de menſch in zigzelve zo zeer te beteugelen, als zijne verbeeldings-kragt, de beweegelykſte en tevens de gevaarlijkſte van alle menſchelyke gemoedsgaven. Duizend rampen des levens

die

die ons in latere jaren vervolgen, ja die wij met ons in onzen boezem omdragen, hebben daar van hun oorsprong, dat wij in de Jeugd onze verbeelding verkeerd wennen, dat wij ons lugtkastelen bouwen, die voor dit leven niet bestand zijn, om dat wij ze verkeerd samen stellen, veele Jaaren behooren daar toe om ons van het zoet bedrog te ontwennen, en veele menschen blijven tot op den laatsten dag van hun leven gelijk aan gekwelde en bedroge Kinderen.

Waarop zullen wij dus de jeugdige verbeeldingskracht vestigen, op dat zij in haar oogmerk niet misse en in de behoorlijke loopbaan blijve? Elk een zegt: op Uitmuntende en Edele Voorbeelden dan waar zijn deze? waren zij in het gemeene leven, waren zij op alle weegen in alle handelingen en bezigheden, voor ons zo talrijk, dat wij niet anders dan haar overal zien, haar navolgen en op dezelfde wijze handelen moesten; dan leefden wij waarlijk in een waar school der deugd; want niets werkt, zelfs zonder dat wij het gewaar worden, op ons Jeugdig gemoed meer, dan de voorbeelden van die genen met welke wij omgaan. Driemaal gelukkig is de uitbottende ziel, aan welke, als zij nog een knop was, de Hemel eene zo schoone plaats verleend! Uitmuntende en Edele Voorbeelden stonden den oplettenden Jongeling voor oogen, en drukten zig met de liefdevolle kracht der Deugd, zo zagt en tevens zo kragtig in zijn hart, dat hij, zonder het te weten, hun gelijkvormig zou leeren handelen, en ook zo handelen zoude, wanneer hunne lichaamelijke gedaanten zig lang aan zijne oogen, ja mischien aan zijn geheugen zelve ontrokken had.

Maar van waar zullen wij deze voorbeelden der deugd ontleenen, indien zij 'er niet zijn? of wat zullen wij, wanneer zij ontbreken, in hunne plaats stellen? goede Zedespreuken en regels zijn waarlijk van eene onschatbare waardij: vroegtijdig geleerd, geven zij aan onzen geest, ten minsten aan ons geheugen, eene schoonen voorraad van toekomstige opmerkingen in den loop des levens; dan hoe veel ontbreekt hun nog, eer zij met alle magt van het voorbeeld werken? uit enkele onderzindingen worden zij getrokken: in deze moeten zij dan vooreerst te rug keren en zig met de geschiedenis als 't ware, omkleden, eer zij als levende wezens voor ons verschijnen, of tot ons hart spreken, en onzen geest hun beeld kunnen indrukken; zonder dit blijven zij bloote schimmen of zijn ijdelé klanken. Maat en voorzigtigheid kan men dus bij hen inzonderheid wanneer zij van buiten geleerd worden, niet genoeg aanbeveelen: want een kind, dat veele zedespreuken in den mond heeft, zonder die noch het verstand ingedrukt, noch met de beteekenis verbonden te hebben, word zeer schielijk aan een dor gewas gelijk, dat men in plaats van eigen vrugt met valsche peerlen oppronkt.

Dus word de zedenleer in de oefening gesfeld of zij heeft veel meer haar oorsprong zelf uit de oefening, en hier prijzen zig voor eerst de omkledingen aan, die men Esopische Fabelen noemt. Niet om dat ESOPUS dit soort van onderwijs heeft uitgevonden, worden zij dus genaamd: want zo wel in het Oosten, als bij alle zelfs nog maar half beschaaf-

haafde volken der aarde, heeft het menschelijk verstand dit aangenaam bekleedzel, waar door het zelfs tot begrippen geraakte, in waarde gehouden en gebruikt. Dan dewijl de Grieken de Fabelen van ESOPUS den Kunstkundigen omtrek gaven, en dewijl wij uit hunne hand een goed aantal van zulke verdichtzelen ontsingen, die de naam van ESOPUS dragen, heeft de geheele verzameling zig onder dezen naam betrokken, die men even zo wel Oosterfche Fabelen van LOCKMANN of van PILPAI zou kunnen noemen.

En in allen opzigt heeft deze omkleeding bijzonder voor Kinderen eene groote aangenaamheid. (*) Terwijl zij voorwerpen der Natuur, inzonderheid dieren, hooren spreken en zien handelen, word hunne neiging tot het nieuwe en wonderbare opgewekt en met eene dikwils onverwagte nuttige leering aangenaam voldaan. Zij ontsangen onderrigt van Leeraren, wier onderwijfsig zij geern aannemen, en hoe meer kleine trekken van de redenen der dieren en hunne levenswijze in de Fabelen worden ingevlogten, des te meer word deze een blad uit de leerende Natuur Geschiedenis.

Intusfchen is het ook bij deze, gelijk bij alle dig-
ter-

(*) Een Werkje voor de Jeugd zeer geschikt werd onder den Tittel van LEERZAAME FABELEN en VERBODZELS, met fraaije Plaatjes. Bij den Drukker dezes met veel succes gedebiteerd:

DE UITGEEVER.

* 5

terlijke omkledingen zichtbaar , dat zij hare enge grenzen en eene zeer bepaalde speelplaats heeft. Elke leering , die voor de Jeugd geschikt is , kan geen dier in den mond gelegd of in zijne handelwijze uitgedrukt worden ; ja ik durf zeggen , de edelste , eigenlijke leeringen voor de menschelijke deugd kunnen het in het geheel niet. Regels van ondervindig en vernuft, hoe , b. v. , de sterke den zwakken onderdrukt, de zwakke zig door schranderheid en list verdedigt en dergelijken , vinden in het rijk der Fabelen eene menigte van de leerrijkste voorbeelden ; maar waare grootmoedigheid , eene deugt , die leert , zig zelve te matigen en hartstogten te overwinnen , ligt , gelijk een ieder weet , eigenlijk in het geheel niet in het Karakter der dieren. Dus moet de denk wijze van deze verheven , hune zeden moeten ten volle menschelijk gemaakt worden , wanneer zij dergelijke leeringen zichtbaar zullen maken ; maar dan is het gemakkelijk te begrijpen , dat hoe menschelijker de Fabel op deze wijze word , des te meer haare schoonheid en haare indringende kragt zelfs verdwijnt. Deeze berust alleen op de eenvoudigheid , ja als 't ware op de Natuur-Geschiedkundige waarheid van het voorgestelde voorbeeld. De Vos , de Leeuw , de Tijger spreekt niet meer overtuigend voor mij , zo dra hij niet meer in zijn Karakter spreekt en handelt. Het is de verkleede zedekundige , die zonder daar mede te kunnen ruelen , de gedaante van het dier aanneemt en beter zou doen , indien hij de leering , die mij geen dier zeggen kan , op eene betere wijze als mensch zeide.

De

De mensch is de eerste en voornaamste Leeraar van den mensch, en nadien deze hem wederom meer door zijn voorbeeld dan door zijne woorden onder- rigten kan: zo is de vraag, „waar uit zijn de leerrijkste voorbeelden van den mensch te nemen?„

Buiten twijfel uit de geschiedenis, zal men zeg- gen; maar 'er ook moeten bijvoegen indien de ge- woone geschiedenis zulke aan de hand geeft. Maar nadien onze geschiedenis zig meestendeels met geheel andere verrigtingen geheel andere menschen bezig houdt, dan die tot onderwijs van de Jeugd dienen, naäien zij, volgens de aangenome gewoonte, het uitgestrekt is, om daden der Koningen te beschrij- ven, die zij zelven nooit gedaan hebben, of hunne veldtogten en veroveringen te schilderen, die voor de Jeugd zelden een nuttig voorbeeld zijn, nadien hun- ne geschiedenissen of zo nabij aan de Fabel gren- zen, dat 'er eene openbaring nodig is, om in elk geval de waarheid van de leugen te scheiden, of eindelijk is in het zelve alles met sijne staatkundige oogmerken zo doorweeven, dat 'er een arbeid van HERKULES nodig is om uit deze donkere diep- te goud te vinden, zo ziet zig het onderrigt der menschen helaas! ook hier het meest aan de eigen zamenstelling overgelaten, gelijk het de geschiedenis wil samenstellen en wenden op dat zij tot beschaving van den geest en het hart slegts eenige nuttigheid bevat.

Men heeft zig dus op allerlei wijzen zoeken te helpen, om uit de groote menigte van het geen in de geschiedenis voor de Jeugd onverstaaubar en

ondienſtig was, het goede te verzamelen en te bereiden. PLUTARCHUSSEN hebben levensbeſchrijvingen uitgezocht en reeds XENOPHON heeft, op den wenk van SOKRATES, geene bedenking gemaakt, om het leven van CIJRUS tot eene CIJROPEDIE te verſraaciën, Ja wie zijn niet door alle eeuwen zo veele geſchiedeniſfen bekend, die alleen daaröm zig met Fabelen vermengden, op dat ze toch ten minſten eenigzints leerrijk zouden worden en een geheel tot ſtand brengen, dat het onvolmaakte werk der burgerlijke geſchiedenis ons zelden voorſtelt.

'Er was een tijd, dat deze geſchiedkundige Romans zeer in gebruik waren; dan een betere tijd heeft ook hier de waarheid van de leerrijke leugen afgeſcheiden. Die verdigten wil, moet dit geheel doen; die eene geſchiedenis wil ſchrijven, moet de waarheid naakt durven vertonen.

Want wat zou het op het laaſte zijn, het geen het Chronologiſche der geſchiedenis tot vorming van het hart zou aanbrengeu? Wint een edele daad iets leerrijks daar door, wanneer ik weet, dat PHILIPPUS in Macedonien en geen ander die gedaan heeft? De Chronologiſt telle zijne Jaren, de Kritikus geeve berigt van zijne Documenten, de Politikus voege haar in den zamenhang met zijne wereld handelingen, en de Filoſoof onderzoeke haare algemeene betrekking; voor den zedenleeraar zijn facta alleen facta, gebeurtenisſen alleen gebeurtenisſen. Hij zondert ze uit en verhaalt ze, gelijk men eene Fabel of een ſprokkie verhaalt, op dat zij eene onderrigtende lering zichtbaar maken als men-

sche-

schelijke voorbeelden. Wanneer zijne geschiedenis geheel buiten den tijd, in een verdigt Land zig voordoet; en zij is menschelijk waar, onderrigtend, zichtbaar, roerend, des te beter voor hem? des te zuiverer is de uitwerking van zijne geschiedenis.

Dat nu onder deze zedekundige gebeurtenissen, zij mogen waar of verdigt zijn, het Oostersch verhaal eene uitmuntende plaats beslaat, daar over behoefst men alleen het gevoelen der Jeugd te vragen. Mij heugt de tijd nog zeer wel, dat ik in mijne Kindheid de vertelling van GELLERT las:

- Als Moses einst vor Gott auf einem Berge trat:

en hoe diep mij toen hare verheven eenvoudigheid reerde. Ook is het niet de glans van het wonderbare alleen, die in de oostersche fabelen het oog van den Jongeling na zig trekt en zijn gemoed als met eene gouden vlam bestraalt; het is veel meer de zuivere omtrek, de verhevene eenvoudigheid der beelden en waarheden zelf, die hem onvergeetlijk ingedrukt worden. Onze geschiedenis sluit onder een aantal van andere bepalingen, den stand, de levenswijze, de tijd, en plaats, der personen mede binnen; daar zijn weinig Voorwerpen in het zelve onduister getekend. De Sultan is Sultan; de Slaaf, Slaaf; de Vrouw eene Vrouw; de man een man. zo is het met de andere Karakters van den Rigter, den Hoveling, den Kluizenaar, de Toveraar enz. zij zijn alle zo duidelijk als de Karakters der dieren in de fabelen van ESOPUS. Daar-

enboven is de leering, waar voor de Vertelling geschikt is, geheel van dien aart, die in onze, inzonderheid aartige verhalen moet heerschen. De verdigting is stout en groot; de leering, die daar in word voorgesteld, ongemeen en roerend. De stijl eindelijk is, gelijk in alle Oostersche Schriften, ja de Bijbel zelf, oostersch, dat is, eenvoudig, groot en edel.

En even deeze ongezogte gelijkheid met den Stijl der Bijbelsche geschiedenisfen moest ons dezelve, gelijk mij toeschijnt, voor de Jeugd nog meer aanprijzen: want eenmaal is deze toch aan eenen zodanigen stijl gewend, die wegens zijne hooge en Edele Eenvoudigheid kragtig op haar werkt. Waarom zou men dus niet voortgaan en haar meer menschelijke ondeugden, meer menschelijke deugden en leeringen in eene gelijke gedaante vertonen?

Ik heb mij derhalven verwonderd, waarom men deze voortreffelijke proeven den Oostersche menschelijke fabelen, die hier en daar versprooid en gedeeltelijk met veel vuil bedekt liggen, niet reeds lang voor de Jeugd verzameld en ze haar op haare wijze verhaald heeft? De beste Engelsche Tijdschriften, de Beschouwer, de Avanturier enz. hebben eenige van dezelve tot hun oogmerk weten te gebruiken, en de voorgemelde vertelling van GELLERT is uit die Beschouwer genomen, die haar in weinig regels zeer eenvoudig opgeeft. Eenigen daar van heeft men een schoon digtkundig kleed gegeven, onder welken ik alleen ABDALLA en BALSORA behoef te noemen, die in WIELAND'S vroegere digtkundige schriften eene schoone plaats beslaat. Maar

dit alles betreft alleen de eene en andere geschiedenis; de meesten waren onvertaald of slegt vertaalt of stonden in verzamelingen, daar men ze gelijk de haan de paarlen moest opzoeken. —

Hier zijn zij nu verzameld en doorgaands nieuw verhaald. Ik heb tot de verzameling gelegenheid gegeven; het verhaal der geschiedenissen is de Lezer aan eenen anderen Schrijver verpligt. Hij heeft ze voor de Jeugd geschikt, dus ook zeer klaar en verstaanbaar verhaald, maar inzonderheid ze van die valsche smaak gezuiverd, dat de Europeaanen langen tijd voor Oostersche verhevenheid hielden. Aan haare wezendlijke gedaante is niets veranderd, daar elk verhaal ook de kleuren van zijn Vaderland behouden moest. Maar zo dra bij eenigen derzelve onze nabuuren de geliefde kleuren van hunnen luchtigen aart daar in vermengd en scherts of beschouwingen er bij gevoegd hebben, daar de Oosterling niet scherst, en bezwaarlijk zoo beschouwt zo zal geen lezer het kwalijk nemen, wanneer hij in de verhalen voor de Jeugd dit valsche blanketzel niet vind. De ziel van een Kind is heilig, en het geen haar voorgesteld word, moet ten minsten de waardigheid der zuiverheid hebben.

Voor welke Jeugd voor het overige deze verhalen zijn, moet derzelve inhoud zelf zeggen; naar de Jaaren kan men iets niet bepaalen of schikken. Elk Moeder zal weten wat zij haar Kind daar uit verhalen of het zelf zal laten lezen. Voor verscheidenen is hier verscheidenheid; maar ik hoop geheel niets dat slegt is. Bedankt, dus Kinderen, die
deeze

XVI V O O R R E D E N.

*deeze verhaalen leest of hoort leezen en u daar in ver-
maakt ; bedankt hem , die u deze Palmblaaden ver-
zamelde , hunne geschiedenis u verhaalde en ophet
schoonst beloond is , wanneer gij al het edele en goe-
de , dat zij u voorstellen , met aanhoudenden stillen
ijver poogt na te volgen.*

J. G. HERDER.

WEIMAR,
den 25. Febr.
1786.

D E

H E R D E R S - J O N G E N .

ABBAS, met den bijnaam, de Grootte, Koning van PERSIEN, was eens op de jagt verdwaald. Hij kwam op eenen Berg, daar een Herdersjongen eene kudde schapen weidde: de knaap zat onder eenen Boom op de fluit te spelen. De zagte toon van het lied en de nieuwsgierigheid lokten den Koning, nader bij hem te gaan: het gelaat van den jongen beviel hem; hij vraagde hem over allerlei dingen en de vlugge, gepaste antwoorden van dit kind der natuur, dat zonder onderwijs bij zijn vee was opgewassen, bragt den Koning in verwondering. Hij had daar nog zijne gedachten over, wanneer zijn Vizier 'er bij kwam. „Kom, Vizier! riep hij hem toe, en zeg mij, „hoe u deze jongen bevalt”. De Vizier kwam nader: de Koning vervolgde zijne vragen en de knaap bleef hem geen antwoord schuldig. Zijne onbeschroomdheid, zijn gezond oordeel, en zijne openhartige vrijmoedigheid namen den Koning en

A

den

den Vizier zo zeer in, dat de Koning besloot, hem mede te nemen en te laten opvoeden, om te zien, wat van deezen schoonen telg der natuur door de hand der kunst worden zou.

Gelijk een veldbloem, die de hovenier uit zijnen dorren grond neemt en in eene betere aarde verplant, binnen kort zijnen knop uitbreid en gloeiende verwen aanneemt, zo werd ook deze jongen ongemerkt tot eenen man van groote deugden gevormd. De Koning beminde hem van dag tot dag meer; hij gaf hem den naam van ALI BEG en maakte hem tot zijne grootschatmeester.

ALI BEG bezat alle deugden, die samen vereenigd kunnen worden: onberispelijkheid in zijne zeden, trouw en schrandereheid in zijn ampt; milddadigheid en grootmoedigheid jegens vreemdelingen, vriendelijkheid jegens allen, die hem om het één of ander verzogten, en hoewel hij de lieveling des Konings was, de bescheidenste nederigheid. Maar het geen hem het meest onder de Perfische hofgrooten deed uitsteken, was zijne onbaatzuchtigheid, want nooit liet hij zig voor zijne diensten betalen; zijne goede daden vloeiden uit de zuiverste bron, — zucht om den menschen nuttig te zijn. — Met alle deze deugden egter ontging hij de kwaadsprekenheid der hovelingen niet, die zijne verhoging met eenen heimelijken nijd beschouwden. Zij beschuldigden hem op allerlei wijzen en zогten hem bij den Koning verdagt te maken. Maar SCHACH ABBAS was een Vorst van zeldzame hoedanigheden; een argwanend vermoeden was voor zijne groote ziel te klein, en

ALI BEG bleef in agting en rust, zo lang zijn grootmoedige beschermmer leefde.

Tot zijn ongeluk stierf deze groote Koning en SCHACH SEFI zijn opvolger schein de klagt des volks te regtvaardigen, wanneer het betreurt, dat goede Vorsten, even als andere menschen sterven. Hij was ten vollen het tegengestelde van zijnen voorganger, vol wantrouwen, wreedheid en gierigheid. Bloedvergieten schein hem te verkwikken, gelijk den dorstigen een dronk waters. Zulken Opperheer hadden ALI's vijanden verwacht en hun verborgen nijd werd terstond weder zichtbaar. Zij bragten dagelijks beschuldigingen in tegen den schatmeester, waar op de Koning in het eerst geen agt sloeg, tot dat een onverwagt geval deze beschuldigingen schein waar te maken.

Te weten, de Koning wilde eenen kostbaren zabel zien, dien SCHACH ABBAS van den Turken Keizer tot een geschenk bekomen had, en waar van eenige hovelingen hadden gesproken. De zabel was niet te vinden, alshoon hij op de nagelaten lijst van den grooten ABBAS was opgetekend; en dus viel SCHACH SEFI's vermoeden op den Schatmeester, dat die hem gestolen had. Dit was, het geen zijne vijanden wenschten; zij verdubbelden hunne beschuldigingen en schilderden hem af als den snoodsten Bedrieger. „Hij had, zeiden zij, veel huizen gebouwd tot herberging van vreemdelingen, en andere openbare gebouwen met grote kosten laten zetten. Hij kwam als een armoedige jongen aan het Hof en egter bezit hij nu onnoemelijke schatten. Van waar kon hij alle die

die kostbaarheden, waar mede zijn huis opgevuld is, gekregen hebben, indien hij de Koninglijke schatkist niet beroofde?" ALI BEG kwam juist bij den Koning, als hem zijne vijanden zo beschuldigden en met een toornig gelaat zeide de Koning: „ALI BEG, uwe ontrouw is bekend geworden; gij hebt uw ampt verloren, en ik beveel u, binnen veertien dagen rekening te doen." ALI BEG verschrikte niet; want zijn geweten was zuiver; maar hij dagt, hoe gevaarlijk het zijn zou, zijnen vijanden veertien dagen tijd te laten, eer hij zijne onschuld bewees." Heer, zeide hij, mijn leven is in uwe hand. Ik ben gereed, om den sleutel van de Koninglijke Schatkist en het Eerseraad, dat gij mij gegeven hebt van daag of morgen voor uwen Troon neder te leggen, indien gij uwen slaaf met uw bezoek begunstigen wilt.

Dit verzoek was den Koning des te aangenaamer; hij beloofde het hem en bezag terstond den volgenden dag de Schatkamer. Alles was in de volmaaktste order en ALI BEG overtuigde hem, dat SCHACH ABBAS den vermisten zabel 'er zelf uit genomen, en de edelgesteentens tot versiering van een ander kleenood gebruikt had, zonder dat hij het op zijne lijst had aangetekend.

De Koning kon niets daar tegen inbrengen; dan, het wantrouwen is onregtvaardig en vind zich belidigd, wanneer het zig ook in zijne verkeerde pogingen bedrogen ziet. Hij bedagt een voorwenzel en ging met den Schatmeester in zijn huis om de veelvuldige kostbaarheden te vinden, waar van

hem zijne Hovelingen gesproken hadden; dan, tot zijne groote verwondering was ook hier alles anders. Gemeene tapijten bedekte de muuren; de kamers waren met niet meer dan nodig huisraad voorzien, en SEFI zelf moest bekennen dat een middelmatig burger kostelijker woonde, dan de Grootfchatmeester van zijn Rijk. Hij schaamde zich over zijne tweede te leurstelling, en wilde zich van daar begeven, wanneer hem een Hoveling eene deur aan het einde van de galerij aanwees, die met twee zwaare ijzeren grendels gesloten was. De Koning ging daar heen, en vraagde aan ALI BEG, wat hij agter zulke groote sloten en grendels verborgen hield? ALI BEG scheen verschrikt, hij werd rood; maar herstelde zich weder en zeide: „ Heer! in dit vertrek bewaar ik het liefste, dat ik op de wereld heb, mijn waar eigendom. Al het geen gij in dit huis gezien hebt, behoort den Koning; het geen in dit vertrek is, is mijn; maar het is een geheim, ik bid u, begeer niet om het te zien ”.

Deze vreesagtige ontschuldiging scheen den argwanende SEFI een gevoel van schuld, en hij beval met hevigheid de deur te openen. Het vertrek werd opengedaan en ziet daar! vier witte muuren met eenen herdersstaf, een fluit, en een slegt kleed, versiert; dit waren de schatten, welke deze ijzeren grendels en sloten bewaarde.

Alle, die 'er tegenwoordig waren, stonden verbaasd en SCHACH SEFI schaamde zich ten derde-maal. wanneer ALI BEG met de grootste bescheidenheid zeide: „ magtige Koning! wanneer de

grootte **ABBAS** mij op eenen berg vond, daar i mijn vee weidde, waren deze kleinigheden e mijn rijkdom. Ik bewaarde zedert dezelve, als mijn eenigste eigendom, het gedenkteken van mijn gelukkige kindsheid en de grootmoedige Vorst was te goed, dan dat hij het mij heeft willen ontnemen. Ik hoop, Heer! ook Gij zult het mij niet ontnemen, en mij daar mede in die vreedzame dalen laten te rug keeren, daar ik in mijne armoede gelukkiger was, dan in den overvloed van uw Hof”.

ALI zweeg; en alle de omstanders waren op het gevoeligst getroffen. De Koning trok zijn kleed uit, en deed het hem aan, (een teken van de hoogste genade); de nijd en laster stonden beschaamd, en konden zig tegen dezen edelen nooit weder herhalen. **ALI** leefde lang en genoot de beloning zijner deugden, liefde en agting bij zijn leven: en na zijnen dood waren tranen de stille lofredenen op zijn graf. Alle de inwoonders der stad verzelden zijn lijk en nog in den mond der nakomelingschap heet hij altijd de edele, onbaatzugtige **ALI**.

HAMET EN RASCHID.

Eene brandende droogte verwoeste reeds lang de landstreeken van Indiën, wanneer twee Herders, **HAMET** en **RASCHID**, elkanderen op de grenzen van hunne velden ontmoetten. Zij stierven bijna van dorst, en zagen hun vee insgelijks versmagten. Zij sloegen de oogen naar den hemel, om

om van daar hulpe te smeeken; op éénmaal ontstond eene diepe stilte; de vogels hielden op met zingen; het bleeten en loeien van het vee verstomde, en de twee Herders zagen in het dal eene verhevene, bovenaardsche menschelijke gedaante tot hen naderen. Het was de hooge geest der aarde, die geluk en ongeluk onder de stervelingen uitdeelt: in de ééne hand hield hij den hoorn des overvloeds, en in de andere de sikkel der verwoesting. Zij verschrikten, en zогten zig te verbergen; maar de geest riep hun toe met eene zachte stem, gelijk de zefijr fluisfert, wanneer hij zig 's avonds op de geurigriekende struikgewassen van Arabien beweegt: „komt nader, zeide hij, zoonen des stof; ontvlugt uwen weldoender niet. Ik ben gekomen om u een geschenk aan te bieden, dat alleen door uwe dwaasheid onnut en verderflijk kan worden. Ik zal uwe begeerte voldoen, en u water geven, indien gij mij zegt, hoe veel gij tot uw behoefte nodig hebt. Maar overhaast u niet in uw antwoorden. Bedenkt, dat in alle behoeftens van den mensch de overdaad even zo nadeelig is als het gebrek. Verklaart u, en gij, HАМЕТ, spreekt eerst”.

„ô Goede Geest! antwoordde HАМЕТ, wanneer gij mij mijne stoutheid vergeven wilt, zoo verzoek ik om eene kleine beek, die in den zomer niet uitdroogt, en in den winter niet overfroomt”. Gij zult haar hebben, antwoordde de Geest; en sloeg met zijnen sikkel, die thans een werktuig van weldadigheid werd, den grond. De twee Herders zagen aan hunne voeten eene

bron ontspringen , en zig over de velden van H A M E T verspreiden. De bloemen ademden eene frische lugt in ; de boomen versierden zig met groen loof , en het vee leschte in den koelen stroom zijnen dorst.

Thans keerde zig de Geest tot den tweeden Herder , en beval hem te spreken. „ Ik verzoek u , zeide R A S C H I D : dat gij den grooten Ganges , met alle zijne waters en vischen door mijne velden wilt heenleiden ”. De godhartige H A M E T bewonderde de stoutheid van R A S C H I D , en was bij zizgelven te onvreden , dat hij dit grootsch verzoek niet het eerst gewaagd had , zo als R A S C H I D in zijn hart zig reeds over den voorrang verheugde , dien hij als bezitter en eigenaar van den Ganges , boven den eenvoudigen H A M E T hebben zou. Maar schielijk nam de Geest eene vreeslijke gedaante aan , en ging naa de rivier. De Herders stonden met angst te verwagten , wat hij doen zou , wanneer zig van verre een geweldig gebruisch verhief , en de Ganges , die door zijne dammen gebroken was , met onweêrstaanbaar geweld afkwam. Het water overstroomde en verwoefte in een oogenblik alle de velden van R A S C H I D . Het ontwortelde zijne boomen , verslond zijn vee : hem zelven sleepte de vloed met zig weg. De stoute bezitter van den Ganges werd ten roof van eenen krokodil ; terwijl de bescheiden H A M E T bij zijne bron in vrede woonde.

H E T

G E Z I G T

V A N D E N

A R E N D E N D E N V O S.

De groote Koning **ABBAS KARASKAN** maakte zijnen dienaar **MIRZA** tot Stadhouder van Tauris. **MIRZA** hielt de weegschaal der gerechtigheid in zijne hand; hij beschermde den zwakken, eerbiedigde den wijzen en de arbeidzame werd rijk. De oogen van zijne onderdanen zagen met liefde en eerbied op hem, en elke mond sprak zegen over zijne regering uit. Dan hij zelf gevoelde geene blijdschap over zijne weldadige handelingen. Eene stille droefheid lag op zijn aangezicht, hij zocht de eenzaamheid; zat dikwils lang in diepe gepeinzen, en als hij uitging sloeg hij zijne oogen naar den grond, zijne schreden schenen vermoeid: met één woord, de bezigheden van zijne regering hadden hem alle genoegen benomen, en hij besloot, om zig van eenen arbeid te ontdoen, die hem reeds lang tot eenen last was.

Hij naderde dan den troon van zijnen Heer; de Koning vraagde hem naa zijne begeerte, en MIRZA zeide: „ Beheerscher der wereld, vergeef de vrijheid van uwen slaaf, dien gij vercoerd hebt, en die het waagt, het geschenk van uwe eerbewijzing weder aan uwe voeten nederteleggen. Gij hebt mij het bestier van eene heerlijke stad in een vrugtbbaar land gegeven, wiens streeken de Hoven van Damaskus gelijken; dan de tijd van het menschelijk leven is kort; hij is nauwelijks toereikende om ons tot den dood voortebereiden. Alle onze pogingen zijn ijdel en niets; zij zijn gelijk aan den arbeid der mieren, dien de voet van den wandelaar vertrappt; en onze genoegens verdwijnen, gelijk de kleuren van den regenboog, dien de voorbijvliegende wolken na een onweder vormt. Vergun mij dus, Heer! dat ik mij tot de naderende eeuwigheid voorbereide; ik wil mijnen geest aan overdenkingen toewijden en in stille eenzaamheid tot heilige bespiegelingen van den Godsdienst verbinden. De wereld mag mij vergeten, gelijk ik alle gedagten aan haar uit mijne ziel verbannen wil, tot dat het laatste oogenblik den sluier der eeuwigheid laat vallen en mij den Rigterstoel des Almagtigen doet zien.

Hier boog zig MIRZA ter aarde en zweeg. De Koning ABBAS verschrikte over deze reden zo geweldig, dat hij op zijnen Troon zidderde: hij zag zijne Edelieden rondom aan; maar hunne aangezichten waren bleek en hunne oogen ter aarde geslagen. Niemand deed zijnen mond open, tot dat de Koning, na een lang gepeins, het eerst het stilzwijgen afbrak.

„ MIR-

MIRZA, schrik en twijfeling hebben mij aan-
 roepen: ik ben ontroerd, gelijk iemand, die door
 onwederstaanbare kragt van den rant van eenen
 den Afgrond word afgeftoten; maar nog weet ik
 niet, of mijn gevaar waarheid of een droom is.
 Ik ben, gelijk gij, een aardworm, mijn leven is
 een oogenblik; en de eeuwigheid, waar tegen da-
 gen, jaren en eeuwen niets zijn, roept ook mij,
 door hare zichtbare nabijheid, om mij voortebe-
 reiden. Maar zullen wij het beftier der gelovigen
 aan booswigten overlâten, die als de redenlooze
 dieren leven, en noch dood, noch Goddelijk oordeel
 vrezen? Is dan de cel van eenen kluizenaar, de
 poort van het Paradijs, en zijn de bezigheden van
 het groote volk in deze stad doemwaardige misdad-
 den? Allen kunnen geen kluizenaars worden; daar-
 om kan ook het leven in eene woestijn niet het
 eenigfte verdienstelijke werk zijn. Ga in dat huis
 het welk ik in deze Stad tot uwe woning heb la-
 ten gereed maken: ik zal uw verzoek overwegen;
 en Hij, die het gemoed van den menschen verlicht,
 sterke mij, om een wijs besluit te nemen”.

MIRZA ging heen; maar op den derden dag
 verzogt hij bij den Koning, zonder door hem ge-
 roepen te zijn, op nieuw gehoor. Het werd hem
 verleend; hij trad binnen en zijn gelaat stond vro-
 lijk. Hij trok eenen brief uit zijnen boezem, kus-
 te dien, en gaf hem met zijne regterhand aan den
 Koning over. „Heer, zeide hij, uit dezen brief,
 dien mij de IMAN KOSRU, die hier voor u staat,
 gezonden heeft, heb ik geleerd: welke de hei-
 ligste levenswijze zij. Hij heeft mij gesterkt om
 met

met vergenoegen in het voorledene en met hoop in het toekomende in te zien; en ik zal mij nu gelukkig agten de schaduw van uwe magt in Tauris te zijn, en het sieraad van eer te dragen, waar van ik mij onlangs begeerde te ontdoen. „ De Koning hoorde MIRZA met eene nieuwsgierige verwondering aan; en zo dra hij stil zweeg, gaf hij den brief aan den IMAN met bevel, om dien overluid voortelezen. De geheele vergadering sloeg de oogen op den ouden Wijzen; zijne wangen werden rood van eene edele schaamte: en na eenig vertoeven las hij de volgende woorden:

„ Eeuwig heil kome op MIRZA, dien de wijsheid van onze groote Beheerscher met een Stadhouderfchap verëerd heeft. Wanneer ik uw besluit hoorde, om den inwoonderen van Tauris uwe zegenbrengende hand te onttrekken, zo werd mijn hart door den pijn van bekommering getroffen, en mijne oogen van droefheid verdonkerd; dan wie durft het wagen om voor den Koning te spreken, wanneer hij toornig is? of wie durft zich op zijne wijsheid beroemen, wanneer 's Konings gemoed door twijfelingen ontrust word? Maar u zal ik de geschiedenis mijner jeugd verhalen, wier aandenken gij in mij vernieuwd hebt; en ô mogt de Profeet de waarheid, die zij my leerde, aan u veredelen.

Ik werd door den Wijzen ALNAZER in de geheimen der Geneeskunde onderwezen, en verkreeg daar in zeer vroegtijdige kennis. Ik kende de krachten der kruiden, in welke de zon den geest der gezondheid gelegd heeft, en begon de zieken met

ha-

haren balfem te genezen ; maar de beelden van
 elende, langzame afneming van kragten, en ein-
 delijk de dood zelve, die dagelijksch voor mij-
 ne oogen stonden, vervulden mijn hart met
 huivering en vrees. Ik zag het graf, wiens prooi
 ik vroeg of laat moest worden, altijd voor mij
 geöpend; en dit bragt mij tot het besluit, om
 mijne weinige dagen aan heilige overdenkingen te
 wijden. Alle aardfche goederen, die ik maar
 voor eenen korten tijd bezitten kan, kwamen
 mij verägtelijk, en als een beletzel der deugd
 voor. Ik begroef dus mijn geld in den grond,
 ontdeed mij van de menfchelijke zamenleving,
 en begaf mij in eene woefstijn. Ik nam mijne
 woning in een hol, dat ik aan de zijde van eenen
 berg vond; ik dronk water uit de voorbijvlietende
 bron, en at flegte vrugten en kruiden, die in
 deze woefstijn wasten. Dikwils plaatfte ik mij
 aan den ingang van het hol, wende het gezigt
 naar het ooften, en wagte zo geheele nagten
 door, om mijnen geest door deze hevige inspan-
 ningen voor de ingeving van den profet te ope-
 nen, en goddelijke openbaringen deelagtig te wor-
 den. Op eenen morgen, als ik den nagt zo had
 had door gewagt, en de oofterhemel door de eer-
 fte ftraalen der opgaande zon begon verguld te
 worden, overviel mij het geweld van den fleep.
 Ik fluimerde en zag een gezigt, ik verbeelde mij
 voor mijn hol te zijn; de fchemerende dag wierd
 ligter; en wanneer ik den opgaanden dageraad
 te gemoet zag, werd ik eene donkere vlak ge-
 waar. Zij beweegde zig, en werd, hoe nader
 zij

zij kwam, geduurig grooter, tot dat ik eindelijk de gedaante van eenen Arend onderscheiden kon. Ik vestigde mijn oog op zijne vlugt, en zag hem op eenen kleinen afstand nederstrijken, daar een vos lag, wiens voorste pooten scheenen gebroken te zijn. De Arend droeg in zijne klauwen een stuk van een jong ree, dat hij voor den zieken vos nederleide, en weder opvloog. Ik wagte en bepeinsde nog, wat deze droom mogt beteekenen, wanneer ik uit de lugt eene stem hoorde: **KOSRU**, ik ben de Engel, die op bevel des Almagtigen de gedagten van uw hart opgeschreven, en u dit gezigt gezonden hebt, om uwen verdwaalden geest weder op den rechten weg te brengen. Sta op! en volg den Arend na; gij hebt zijne kragten, en eene menigte elendigen wagten op uwe hulp. Verschijn den zwakken en zieken in den nood, en breng hun gezondheid en zegen aan. De deugd is geen ledige rust, maar werkzaamheid en arbeid; en wanneer gij éenen van uwe lijdende medemenschen goed doet, dan volbrengt gij het schoonste van alle geboden, die de deugd van u afvordert. Weldoen verhoogt 's menschen natuur; het maakt hem den Almagtigen gelijk, en laat hem het geluk, dat hem in het Paradijs, als eene belooning van zijne goede daaden, bereid is, reeds hier op aarde genieten.

Bij deze woorden was het mij, als of een berg voor mijne voeten geslegt werd. Ik knielde in het stof neder, en had berouw over mijne dwaling; ik keerde naar de stad terug, en groef mijnen schat weder op; ik was milddadig, en egter werd

werd ik rijk; en door mijne kunde om lighamelijke kwalen wegtenemen, kreeg ik dikwils gelegenheid om de ziekten der ziel zelfs te genezen. Ik trok de heilige klederen aan; ik werd boven mijne verdienften geëerd, en het was het grootsch bevel des Konings, dat mij den toegang tot zijnen troon vergunt. Maar laat u dit ondertrigt niet beledigen; ik beroem mij niet, op mijne wijsheid, die ik niet ontfangen heb. Gelijk het zand der woestijn den regen en den morgendaauw indrinkt, zo drink ik, die zelfs maar stof ben, de gewijde leeringen van den Profet. Alle wijsheid is ijdel, die wij zonder mede te deelen, in ons opsluiten; en een leven in werkeloze eenzaamheid dobrgebragt, heeft geen voordeel. Wij zelven kunnen niets dan dwaling vinden; maar wanneer zig de poorten des Hemels voor uwe oogen openen, en zijn licht u met wijsheid verlicht: zo ziet gij de waarheid zonder fluiër. Hoop altijd op deze heerlijke verschijning, en volg ondertusfchen den weldadigen Arend naa: Dien veel gegeven is, van dien werd veel begeerd; maar een Vorst, gelijk gij, heeft een deel van Gods magt in handen: hij kan zijne onderdanen naar zijn voorbeeld vormen, en baatzugtige genoederen weldadig maaken. Verkwik dus uw and met uwe deugd, als met eenen hemelfchen broom; en hoop in een vast geloof op de beloning der eeuwigheid. Vaar wel. Hij, wiens woning de Hemel is, zie in gunst op u neder, en laat bij uwen naam, in het boek van zijnen wil, tijdelijke en eeuwige gelukzaligheid fchrijven."

De

De Koning werd, gelijk MIRZA, door dezen brief van zijne twijfelingen verlost, en zag met een vrolijk gelaat rondöm, dat zijne vreugde aan de omstanders mededeelde. Hij zond den Stadhouder in zijne Provintie te rug, en gaf bevel om deze gebeurtenis opteschrijven, om de nakomelingschap te doen weten, dat God geene levenswijze aange-naam is, die voor het menschdom niet voordeelig is.

D E

H O N G E R I G E

A R A B I E R.

Een Arabier was verdwaald in de woestijn. Twee dagen vond hij niets om te eeten en was in gevaar van honger te sterven; tot dat hij eindelijk éénen van de waterputten vond, uit welken de reizigers hunne kameelen drenken, en zag in het zand eenen kleinen lederen zak leggen. God dank, zeide hij, terwijl hij hem opbeurde en betastte, dit zijn, geloof ik, dadels of nooten; hoe zal ik mij daar aan verkwikken en vergasten! In deze aangename hoop deed hij den zak open; zag wat 'er in was, en riep vol droefheid uit; Ach! het zijn maar paalen.

D E

D E

DANKBARE DIEREN.

Een jong Koning, die vroeg tot den Troon gekomen was, vraagde aan zijnen ouden ervaren Vizier, aan wien hij wel onder de menigte, die zijne gunst zогten te verkrijgen, zijn vertrouwen winnen kon? „Koning, zeide de Vizier, niemand, dien gij niet beproefd hebt; want helaas! dat mensch, die het edelste en dankbaarste schepzel zijn moest, is dikwils het bedriegelijkste en ondankebaarste van alle schepzelen. Dit kan u, indien gij genegenheid hebt om te horen, de geschiedenis des Konings van ALEPPO leeren — „Ik ben genegen, zeide de jonge Koning, om ze u te horen, verhaalze.”

De Sultan van ALEPPO, verhaalde de Vizier, was weelde verzonken en liet aan anderen de zorg van zijne regeering over. Nadien hij nu pragt en hoogmoed het meeste beminde, zo had hij zijn hart ook bijzonder aan eenen Juwelier gekonnonken, die hem altijd op nieuw wist te begoochelen, en zig allengskens in de eerste bediening van het hof indrong. Op het laatst werd hem zelfs de opvoeding van den Prins BEHADIR, den toekomstenden erfgenaam van de Kroon toevertrouwd; hem, die even zo weinig verstand als eenen

B

goe-

goeden wil had om den Prins te vormen. De Koning intusfchen had zijne gunst ten eenemaal aan hem gefchonken : hij nam niet in agt , hoe kwalijk zijn kind werd opgevoed , tot dat eindelijk eene wreedheid hem de oogen opende en hem zo wel zijnen zoon , als deszelfs onwaardigen opvoeder in het regte licht vertoonde.

De gewezene Juwelier boezemde den Prins zijnen leerling , alle de lage geneigdheden in van zijne vorige handtering. Liefde voor rijkdom en kostbare Juwelen , gierigheid en winzucht , die zig alle bedrog en onderdrukking veroorlooft , waren de geneigdheden , waar in maar al te fchielijk de meester en zijn leerling overeenftemden. Op zekeren tijd hadden zij eenen Jood die kostbare fteenen te koop had ; deze fteenen voor eenen prijs afgeperst , waar mede hij niet te vreedden kon zijn. Hij eifchte ze terug en kreeg ze niet : hij fchreeuwde over geweld en men liet hem bijna dood flaan. Deze booze daad kwam eindelijk den Sultan ter ooren en nu begon hij te onderzoeken , aan wien hij zijn vertrouwen gefchonken had. Hij ontdekte alle lage freken , waar aan zijn Zoon en deszelfs Opvoeder fchuldig waren , en 'er bleef niets voor hem over , dan met ongenoegen en berouw den Prins naa een afgelegene Slot te verwijzen , maar den gewezen Juwelier met fchimp en veragting uit zijn land te jagen.

RUSTEM (dus heette dit lage mensch) ging met het verharde misnoegen van eenen booswigt zijnen weg ; de nagt overviel hem in een donker digt bosch en plotsling viel hij in eenen kuil ,
dien

dien men, met ligt mos bedekt, gemaakt had tot eenen kuil voor de wilde dieren. Niets geleek bij zijn schrik en verbaastheid, wanneer hij daar in zig niet alleen, maar eenen aap, eenen leeuw en eenen slang bij zig vond. Elk oogenblik geloofde hij, een prooi van deze Dieren te worden, dan zij verschoonden hem, om dat zij zelve door nood beängst waren, en zagen, dat hij zig met hun in denzelfden angst gevoelde. Dus ging die schrikkelijke nacht voorbij; en toen hij in den aankomenden morgen de voetstappen van eenen mensch hoorde, begon hij jammerlijk om verlossing te roepen en den voorbijgaanden tot mededogen te bewegen. Dit was een Koopman, AHMED genaamd, die een medelijdend hart bezat, en aanstonds naa de plaats van het ongeluk snelde. Hij nam een touw en wierp het in den kuil; maar hoe verwonderde hij zig, als hij in plaats van eenen mensch, dien hij meende op te halen, eenen aap boven op de rand van den kuil zag opgetrokken. Deze was vlugger geweest dan de man om het touw te grijpen en had zig het eerst gered. De Koopman werd toornig op het onbeschaamde Dier, en wilde het terug stoten, wanneer de aap hem vriendelijk aansprak: „Laat het u niet berouwen, dat gij mijn leven gered hebt. De dieren beminnen hunne weldoenders en zijn erkentelijk jegens hen. Maar de man, die beneden ligt, is een ondankbare, en ik vrees, dat hij uwe weldaad eens slegt vergelden zal. Ik woon hier aan den voet van dezen berg, en wensch u in het toekomende weder te zien, om u mijne

erkenenis voor ,dezen liefdedienst te ,bewijzen. „

AHMED floeg Weinig agt op de beloften van den Aap, en wierp het touw fchielijk weder in den kuil, om den man daar uit te trekken. Het touw werd nu veel zwaarder dan de eerfemaal, en hij verheugde zig reeds, den armen ongelukkingen te zien, wanneer de ruige maanen, de tanden en klaauwen van eenen Leeuw zichtbaar werden. De Koopman verfhrikte, en had bijna het touw losgelaten; maar de Leeuw riep hem vriendelijk toe: „vrees niet, en trek mij 'er geheel uit; gij verkrijgt u eenen vriend aan mij, dien gij niet veragten moet. Ik heb fterkte genoeg, om uw leven uit een gevaar te redden, en zal u zeker meer goeds voor uwe weldaad bewijzen, dan dien trouwloze mensch, die beneden in den kuil ligt. „ De Koopman kreeg door dit zeggen moed, en trok den Leeuw geheel op. „Vriend, zeide de Koning der dieren tot hem, mijn hol is in dit bosch; ik hoop u weder te zien, en voor mijne verlossing dank te bewijzen. „

De Leeuw ging voort, en de Koopman wierp op de herhaalde bede van den beneden liggenden, zijn touw ten derdemaal naar beneden; maar eer hij nog begon te trekken, zo flingerde zig een slang om het touw. „Is dan al het ongedierte van de aarde in dit hol verborgen?„ riep hij vol toorn uit; maar de Slang viel 'er tusfchen in, en zeide: zijt niet toornig: dat gij mij gered hebt; ik zal u uwe weldaad door een vriendelijk onderrigt vergelden, dat u zeer nuttig kan

worden, indien gij het opvolgt. De man, die nu nog alleen in den kuil is, is een ondankbaar, ondeugend fchepzel. Geloof mij; de Slang bezit fchrantheit, die u menschen dikwils ontbreekt. Hij is een booswigt, dien de Voorzienigheid wegens zijne misdaden wil straffen; laat hem aan zijn noodlot over, of gij zult van uw weldoen berouw hebben. Dan, ik zie, gij zijt weekhartig; gij zult niet naar mij luisteren.. Nu, doe dan, het geen u behaagt. Gij hebt mijn leven gered, en daar voor zal ik u dankbaar zijn. Vaar wel. Mijne wooning is aan de wal, van de nabuurige Stad, waar in ik u weder hoop te zien. „

Zo sprak de Slang, en sloop weg. Maar de Koopman was veel te medelijdend, dan dat hij naar haren raad luisteren kon; hij gooide het touw ten vierdemaal naa beneden, en haalde eindelijk den man op. Het bleeke aangezicht van denzelfen trof het hart van den Koopman: de ongelukkige viel hem te voet, en dankte hem met tranen voor zijne hulp. „ Elke druppel bloeds, die door mijne aderen vliet, zal ik, grootmoedige Verlosfer, met blijdschap tot uw welzijn storten, wanneer mij de Voorzienigheid gelegenheid geeft, al het geen ik heb en kan, ten uwen beste opteofferen. „ Dus sprak hij, en ten bewijs van zijne erkentelijkheid begon hij aan zijnen Weldoender te liegen.

Ik heet RUSTEM, ging hij voort, en ben een Edelman uit de bijgelegene Stad. De Koning maakte mij tot zijnen Vizier, en gaf mij het op-

zigt over zijnen Prins. Ik verrigte mijn aam met trouw en ijver; maar de Prins was een ondeugend mensch; hij liet zig door mijne onderrioting niet verbeteren, en beging de haatelijkste buitenfporigheden. Ik gaf het den Koning te kennen, maar de Koningin, zijne moeder, verdedigde den Prins; en ik werd niet gehoord. Eindelijk werden zijne misdaden zo menigvuldig, dat de Koning de oogen open deed, en hem in een eenzaam slot, dat digt bij dit bosch ligt, gevangen zette. Mijne vijanden namen deze gelegenheid waar, en gaven mij de schuld van 's Prinzen ondeugd. De ondankbare Koning geloofde hun; ontnam mij mijn eereplaats, die ik met zo veel ijver had waargenomen, en jaagde mij met veragting van zijn hof weg. Gisteren avond kwam ik in dit bosch: ik ging in zwaarmoedige gepeinzen over de ondankbaarheid der menschen; wanneer ik in dezen kuil, bij de drie haatelijke dieren viel, uit wier gezelschap gij mij, grootmoedige Verlosser, nu gered hebt: want zonder twijfel was ik binnen kort een prooi van hunnen honger, en van hunne woede geworden. Nu schold hij op de ondankbaarheid der menschen, op de onregtvaardigheid der Koningen, en vlegte zo veel schoone spreuken in zijne reden, dat ANKED geloofde eenen wijzen gered te hebben. „ Ik woon aan het westelijke einde van de nabuurige Stad, besloot de bedrieger eindelijk, ik verzoek u, kom met mij, en laat ik u mijn dankbaar hart ten minsten door een kort onthaal toonen. „

AHMED bedankte den beleefden Vizier voor zijne uitnodiging, en vervolgde met het vergenoegen, dat hem zijne goede verrigting gaf, wel te vreden, zijne reis. Hij kwam in Perfiën, en was in alle zijne ondernemingen gelukkig. Hij verkogt zijne juwelen duurder dan hij verwacht had: zijn rijkdom vermeerderde van dag tot dag, en vernieuwde het verlangen in hem, om zijn Vaderland weder te zien. Hij nam den weg daar naa toe, en kwam weder door het bosch, waar in hij voor eenige jaren de vier gevangenen uit den kuil verlost had. Met verrukking herinnerde hij zig thans die schoone reden van den erkentelijken RUSTEM; en dankte de drie dieren in zijn hart, dat zij dezen braven man niet gedood hadden: zonder verder aan hunne beloften jegens hem te denken; wanneer juist eene bende Roovers hem overviel. Zij ontnamen hem zijn paard, zijn geld, en zijne ingekogte paatlen; hem zelve bonden zij naakt met handen en voeten aan eenen boom, en begaven zig weder schielijk van daar.

De ongelukkige AHMED vertrouwde zig niet om te schreeuwen, uit vrees van hier of daar een verscheurend dier uittelokken. Hij deed lang moeite om zig los te maken, maar te vergeefs. De aanhoudende sterke beweging wreef eindelijk zijne handen en voeten stuk: zijne smert brak in een kermend geschreeuw uit, dat het de geheele streek door klonk. Ook kwam het in de ooren van den grooten Aap, die niet ver van dezen boom woonde. Hij kwam 'er bij, en zo dra hij zijnen Verlosser kende, sprong hij met eenen

sprong tot hem, beet de strik los met zijne tanden, en nadien AHMED, door den honger en het binden verzwakt, half dood voor zijne voeten viel: zo nam de Aap hem in de armen, droeg hem in zijn hol, gaf hem wilde vrugten, maakte hem een leger van dorre bladen, plaatste zig bij hem, streefde zijne handen, en vertroostte hem. Daar door herstelde zig AHMED weder, en verhaalde den goedhartigen Aap het ongeval, dat hem in dezen nood gebragt had. De Aap wist waar zig de Rovers ophielden, en ging stil na hen toe. Zij lagen allen in een diepen slaap, en bij hen stonden groote zakken vol geld. Hij deed den zwaarsten open, nam eenige klederen voor zijnen naakten gast mede, en snelde met volle vreugden terug in zijn hol. „Daar, zeide hij, en leide den roof aan de voeten van zijnen Weldoender, daar hebt gij uw verloren goed weder; ik verheug mij, dat ik u heb kunnen dienst doen. „

AHMED bedankte den Aap, trok de klederen aan, nam den geldzak, en ging heen. Hij nam voor, bij zijnen vriend RUSTEM te gaan, en een ander Paard te kopen, om zijn reis verder voorttezetten. Hij stelde zig de vreugde van dezen deugdzamen Vizier, over zulk een onverwagt bezoek, zo schoon voor, dat hij de zwaarte van zijnen geldzak niet voelde, wanneer hij, door het brullen van eenen toeschietenden Leeuw, onder deze aangename verbeeldingen verschrikt werd. Zijne voeten verstranden door vrees, en een wrede dood scheen hem onvermijdelijk. Maar de Leeuw kende zijnen vorigen Verlosser; langzaam

zaam ging hij op hem toe, kwispelde vriendelijk met den staart, en sprak hem dus aan: „Kom, mijn Vriend, kom, mijn Weldoener, in mijn hol, en laat u door den Leeuw bewaren, die u voor de redding uit den kuil, zijne dankbaarheid bewijzen wil.

AHMED had door het gedrag van den Aap, de dieren lief gekregen, en ging mede. Onder weg verhaalde hij, wat hem ontmoet was, en hoe vriendelijk de Aap zijn verlies weder vergoed had. De Leeuw prees het gedrag van den Aap, en vond het schoon; maar om niet minder dankbaar en edelmoedig te schijnen, als een zwak onderdaan in zijn rijk, zo verzogt hij zijnen gast, een weinig in zijn hol te vertoeven, en ging heen. Hij liep in het bosch om, en ontmoette den Prins BEHADIR, die op de Jagt gegaan, en van zijne bedienden afgeraakt was. Deze Prins was een wreed, onregtvaardig mensch, en de Koning zijn vader hield hem nog steeds op het slot, in het bosch gevangen. Zijne bedienden moesten hem overal verzellen, en op alle zijne gangen naauwkeurig agt geven: maar thans had hij een hert te sterk nagejaagd, en zig te ver van zijne bedienden begeven: dan hij die de Voorzienigheid voor zijne misdaden straffen wil, loopt het verderf te gemoet, zonder het te weten. Naauwelijks zag de Leeuw zijnen kostelijken tulband, die met veele glinsterende diamanten bezet was, of hij viel hem aan, wierp hem neder, en verscheurde hem. Hij nam den rijken Tulband tusfchen de tanden, en bragt hem zijnen gast, als een ge-

ring teken van zijne dankbaarheid, voor de voorige verlossing.

AHMED bekwam door dezen Tulband eenen onmetelijken schat, en nam vol vreugd over de dankbaarheid der dieren, zijnen weg naa de stad, om zijnen vriend RUSTEM berigt te brengen van zijn groot geluk. Want, dagt hij, zou hij mij wel minder vriendelijk kunnen ontfangen, dan deze wilde dieren? De blijdschap van zijn hart maakte ook zijne voeten ligt, en de zon stond nog niet hoog, toen hij de poort van de hoofdstad bereikte, daar het vermoorden van den Prins reeds algemeen bekend was geworden. De Bedienden hadden het halfverscheurd lighaam in het bosch gevonden, maar vermits men den kostelijken tulband nergends kon vinden, zo twijfelde men, of een wild dier hem verscheurd, dan of de Rovers hem vermoord, en zijn lighaam zo geschonden hadden, om hunne misdaad des te beter te verbergen.

AHMED wist van alle deze dingen niets. Hij vraagde naar het huis van zijnen vriend, en, zo dra hij hem omhelst en gekust had, verhaalde hij hem zijne zonderlinge ontmoetingen. Hij toonde hem de geschenken van den Aap en den Leeuw, en vraagde hem om raad, hoe hij de kostelijke gesteentens van dezen tulband op het voordeeligste zou kunnen verkopen. RUSTEM kende terstond den tulband van de Prins, en verheugde zig regt hartelijk over dit toeval, waar door hij zig de gunst des Konings weder hoopte te verwerven. Maar hij wist zijne boosheid te verbergen,

, en zeide tot zijnen gast: „ Eet en drink, we Vriend, en zijt wel te vreden. Terwijl gij van uwe moeielijke reis, uitrust, zal ik den tulband bij eenige Juweliëren brengen, en verneemen, hoe hoog zij deze kostelijke juwelen schatten.

AHMED deed, gelijk zijn gastheer begeerde: hij at en dronk, en lag zig te slapen; terwijl RUSTEM met den tulband naar den Koning spoedde, en dus sprak: Heer ik heb eenen van de Moordenaars van uwen Zoon ontdekt, want dit is des Prinsens tulband. Ik ken de steenen zeer wel, heb ze zelf gekogt, toen ik nog voor uwen Zoon stond. Nu beklaagde hij het ongeluk van den Prins, op het weemoedigste, en begon te weenen, dat het scheen, als of hij niet meer spreken kon. De Koning bedankte hem voor zijne ontdekking: en geloofde bijna, dat hij hem te hard behandeld had, nadien hij den huichelaar met zulk eene weemoedigheid van zijnen ongelukkigen Zoon hoorde spreken.

Hij zond aanstonds eene wagt naar RUSTEM's huis, die den slapenden AHMED bond, en voor den troon bragt. „ Booswigt, zeide de Koning, hoe hebt gij durven bestaan zulk eene misdaad te plegen, van mijnen Zoon te vermoorden? Wie zijn uwe medepligtigen aan deze onbezonne daad? „ De arme AHMED wist van geene misdaad, en stond verbaast over deze vraag; maar hij zijnen tulband aan den voet des troons leggen, en zijnen trouwlozen vriend aanzag, die hem schimpend toelachte, verschrikte hij zo bevig, dat hij beefde. Zijne tong beestierf hem

in

in den mond, en zijne oogen stonden stijf naar de aarde. De Koning hield deze tekens voor een stilzwijgende schuldbekenenis, en zeide: „voert dezen booswigt op eenen Ezel door de straaten van de stad: een heraut ga voor hem uit, om zijne misdaad uit te roepen; werpt hem voords in eene diepe gevangenis; en als het lijk van mijnen Zoon begraven is, moet hij zijn rukeloos leven onder de schrikkelijkste pijnen eindigen. „

Oogenblikkelijk werd het bevel des Konings ter uitvoer gebragt. AHMED werd overgelaten aan alle beledigingen van het gemeene Volk en in een diep gat geworpen. Hier beweende en beklaagde hij zijne dwaasheid, dat hij den raad van de drie dieren niet gehoord, en zig aan dezen trouwlozen RUSTEM had toevertrouwd. Hij kon niets anders dan den smadelijksten dood verwagten, en maakte zig reeds tot denzelven gereed, wanneer de slang, die een waakzaam oog op het noodlot van zijnen Vriend had, bij hem in de gevangenis kwam. „Heb ik het u niet gezegd, zeide de Slang, dat deze een ondankbaar mensch was, die uwe weldaad met kwaad vergelden zou? Maar, ik heb beloofd, u bij gelegenheid weder te helpen, gelijk gij mij geholpen hebt; en ik houde mijn woord. Neem dit kruid; ik heb de liefste Gemalin des Konings met eenen doodelijken beet gewond, en geen ander middel kan haar genezen. De Koning geeft zig aan de grootste droefheid over en zal u met blijdschap aanneemen; want bij u menschen is die altijd welkom, welke zig noodzakelijk weet te maken. AHMED had door zijn ongeluk geleerd,

leerd , hoe heilzaam het was den raad van deze slang te volgen ; en deed naa zijn bevel , zo dra men aan het hof hoorde , dat de gevangenen heilzame kruiden tegen een vergiftige slangenbeet kende , werd AHMED zonder uitstel bij de Koningin gebragd. Hij lag zijn kruid op de wond , en de Koningin werd in weinige oogenblikken ten volen gezond.

De Koning was over de schielijke genezing van zijne liefste gemalin ; wier dood onvermijdelijk scheen , door blijdschap als buiten zig zelve. AHMED nam dit gunstig tijdstip waar , en zeide : „ Heer , de verhevene Koningin , uwe Gemalin , is van hare wreede smerten verlost , en mijn hand heeft haar leven beveiligd ; maar ik ben in gevaar , van het mijne , onder de schrikkelijkste folteringen , die ik niet verdiend heb , te verliezen. Gij zijt te rechtvaardig Heer ! dan dat gij eenen onschuldigen zult laten dooden. Ik ben de moordenaar niet van uwen Zoon. RUSTEM , mijn beschuldiger , heeft eene snode verraaderij aan mij begaan , om uwe gunst , die hij door zijne trouwloosheid verloren had , door mijnen ondergang weder te verkrijgen. „ En daar op verhaalde hij hem alle zijne zonderlinge ontmoetingen , van den kuil af tot op dit oogenblik , waar in hij voor den Koning stond.

De Koning was in de daad een rechtvaardig man en liet den godlozen RUSTEM terstond halen. Hij kwam spoedig : want hij geloofde , dat de Koning hem voor zijne ontdekking wilde belonen ; maar hij verbleekte , toen hij den gevangen AHMED bij

bij den Koning vond. „Heeft u dezen man benevens drie dieren uit eenen kuil getrokken? „ zeide de Koning tot hem. RUSTEM vreesde het te ontkennen en zeide : ja. „ Hebt gij zijne weldaad ergens mede vergolden? „ vroegde de Koning verder. Neen, Heer, stamelde de ondankbare. „ Hebt gij hem in uw huis als gast ontfangen en met hem gegeten? „ RUSTEM verftomde op den laatste vraag en de Koning vervolgde : „ ô gij Monfter! gij beſchuldigd uwen Redder, uwen gastvriend van eene groote misdad, om over uw eigen boos leven eenen zwarten fluier te ſpreiden. Gij hebt mijnen Zoon met uwen vuilen adem vergiftigd; ik ſchonk u den loon van uwe trouwloosheid, om dat ik een booswigt wegens de belediging van een goed niet ſtraffen wilde, dat ik in zijne handen niet had moeten vertrouwen, zonder haare zuiverheid getoetst te hebben. Maar thans ben ik Rigter in eene vreemde zaak; en Vizier, ik beveel u; laat dit gedrogt openlijk tot een Schouwſpel omvoeren, en zijne ſchenddaad door een heraut uitroepen; en als het Volk hem genoeg uitgejouwd heeft, dan moet hij in eene gevangenis eenen langzaamen dood ſterven. Maar geef aan dezen vreemdeling rijke geſchenken; leid hem zelf op mijnen witten Olijfant door de Stad, en laat voor hem uitroepen dat de Koning hem voor zijne ontdekte onſchuld verëert. „

Dus ſprak de regtvaardige Koning. De Vizier volbragt zijn bevel nauwkeurig. RUSTEM ſtierf in eene diepe gevangenis, en AHMED keerde rijk en vergenoegd in zijn Vaderland terug, na dat hij

zo wel als de Koning geleerd had: op niemand te vertrouwen, dien men niet kent, en niemand tot zijnen vriend aantenemen, van wien zijne vorige daden een slegt getuigenis geven. Dit ô Koning! zeide de Vizier is mijne geschiedenis. Volg die, en indien mijne ondervinding u niet genoeg is: volg dan het getuigenis van deze dankbare dieren.

D E

G I E R I G E

K O O P M A N

V A N

B A G D A D.

KARASAN een Koopman van BAGDAD, was uit hoofde van zijne gierigheid en zijne onmetelijke rijkdommen door het geheele Oosten bekend. Gelijk door staal en vuursteen een vonk uit de duisternis. geslagen word, zo was zijn afkomst donker; maar een arbeidzaam geduld en aanhoudende vlijt hadden hem rijk gemaakt, zo lang hij arm was, hield men hem voor edelmoedig; maar met zijnen Rijkdom nam ook zijne hebzucht toe. Hoe minder hij zijne geld gebruikte, des te liever werd het hem; zijne neiging tot weldadigheid

heid nam af, naar mate zijn vermogen toenam: en de hand van den tijd, die zijn hoofd met sneeuw bevroorde, verhardde ook zijn hart voor alle mededogen. Nooit werd zijne deur geopent voor den vreemdeling: zijne hand fiet den nooddriftigen terug.

Bij deze onbarmhartigheid intusfchen gevoelde hij nog steeds eene heimelijke vrees voor de goddelijke straffe. Hij verzuimde geen biduur: lag zig toe op alie uiterlijke tekenen van Godsvrucht en had driemaal naa den tempel en het graf van den Profcet een bedevaard gedaan, Godsvrugt, wanneer zij met menschen liefde gepaard word, verkrijgt onze hoogachting en liefde; maar huichelarij, die met bedriegelijke gebeerden den Vioek der onderdrukten wil kragteloos maken, verwekt eenen algemeenen haat en afkeer. Dit ondervond ook de gierige KARASAN; want wanneer hij alle hoeken van zijn huis met eenen bekommerenden argwaan doorzocht, ook zijne deur zevenmaal gefloten had en dan zig naa de Moskée begaf: dan zag hem elk een met eenen heimelijken haat naa. Geen armen dien hij voor bij ging, bad hem om eenen aalmoes, en niemand groette hem, alfchoon hij in de geheele Stad bekend was.

Dus had hij lang geleefd, en die van hem fprak, noemde hem den gierigen Koopman, wanneer hij onverwagt door eenen uitroeper openlijk liet bekend maken: dat hij een pragtig gebouw midden in de Stad had betrokken om in deze nieuwe woning de armen te onderhouden en de vreemdelingen te herbergen. Het Volk vloedde als in froommen

men naa zijn voorhof bijeen, daar hij den hongerigen brood uitdeelde, en de naakten met nieuwe klederen beschonk. Zijne oogen zagen met medelijden op hunnen nood; en zijne wangen gloeiden door een inwendig vuur. Elk stond verbaast over deze wonderbare verandering; en het vrolijk gedruisch der onnoemelijke menigte verhefte zig, gelijk het geluid van eenen naderenden donder, tot een openlijk vreugdegejuig. Deze uitbreking van dankbaarheid trof KARASAN nog dieper: hij gaf het volk een teken, dat hij spreken wilde; het gejuig werd stil; alles werd oplettend, en hij sprak:

Hem, die de bergen aanraakt dat zij rooken, den Almágtigen en Barmhartigen zij de eer in eeuwigheid! Hij heeft den slaap tot eenen bode van zijne onderwijzing gemaakt, en mij in dezen nacht een gezigt doen zien, dat mijne ziel verlicht heeft. Ik zat alleen in mijnen Harem, overrekende bij het flauwe schijnzel van eene lamp den winst van mijne waaren, en verheugde mij over de nieuwe vermeerdering van mijnen rijkdom, wanneer ik in eenen diepen slaap viel, en de hand des genen, die in den derden hemel woont, over mij kwam. Ik zag den Engel des Doods, gelijk eenen vurigen wervelwind nederdalen, en hij sloeg mij, eer ik zijne hand door het gebed ontwapenen kon. Terstond gevoelde ik mij boven de diepte verheven, en met eene hevige snelheid door de lugt gevoerd. De aarde werd voor mijne oogen zo klein als een daauwdruppel, en de sterren flikkerden met eenen glans;

C

die

die de zon verduisterde... De poorten van het Paradijs deeden zich voor mij open; een licht, dat geen aardisch oog verdragen kan, schitterde mij tegen, en eene heimelijke kragt voerde mij voor den troon des Almagtigen, alwaar het eeuwig oordeel over mij uitgesproken zou worden. Mijn proeftijd was voorbij; geene zonde kon van mijn leven weggenomen, en geene goede daad 'er bij gedaan worden; mijn lot was gevallen, en alle de kragten der natuur konden het niet veranderen. Deze gedagten vervulde mij met wanhoop; sidderend stond ik daar; en eene angstige benaauwdheid lag gelijk een berg op mijne ziel: wanneer 'er uit den vuurglans, die voor mij brandde, eene stem sprak:

„KARASAN, uwe godsvrugt is verworpen geworden, want zij was huichelarij; en uwe gerechtigheid kan niet beloond worden; want zij was eigenbelang. Uw oog zag noch dankbaar naar den hemel, noch weldadig op uwen Broeder. De ondeugden en dwaasheden, van uwe medemenschen, kunnen uwe gierigheid niet verontschuldigen, zonder de weldadigheid des Hemels te veroordeelen. Schijnt de zon niet voor allen? Druipen de wolken haren dauw niet op de godlozen zo wel, als op de opregten? Verwekt de levendmakende adem der Lente niet voor allen gezondheid? en schud de hand van den Herfst niet voor dwazen en wijzen haren overvloed van zegen? Bedenk, KARASAN, dat gij uw hart tegen den nood der Elendigen verhard, en uwe schatten met handen van ijzer bij een geschraapt hebt. Gij hebt

hebt voor u alleen geleefd; en daarom zult gij voordaan van het licht des hemels, en van het oog aller fchepzelen afgezonderd, zo lang de eeuwigheid duurt, eenzaam in droefheid doorbrengen. Eene woefte ftilte zal u de langzame uren der eeuwigheid verlengen, en eene dikke duifternis de verfchrikkingen uwer wanhoop vermeederen.,

Op dit oogenblik greep mij eene onzichtbare voortrukkende dwarrelwind aan. Ik werd door de ligte gewelven der fcheping voortgedreven, en ontelbare werelden snelden als een blikfem mij voorbij. Ik naderde de grenzen der fcheping: mijn oog ftaarde op de donkerheid der eindelooze ijdelheid, wier diepe kolken zig voor mij openden; een fchrikkelijke afgrond van eeuwige ftilte, woeftheid en nagt. Eene huivering zonder naam en maat, greep mij op deeze befchouwing aan; angst en verlangen verfcheurde mijn hart: O! was ik voor eeuwig tot de gevangenis der andere verdoemden verwezen! Hun gejammer zou de fmert mijner wanhoop verzagt, en de knagende vuurvlam mij met zijn licht vertroost hebben. Was ik op eenen Komeet verbanen, die na duizend jaaren maar eenmaal in de velden des lichts en des levens wederkeert! De hoop der verre afzijnde terugkeering had mij in de lange tufchenruimte van eene koude duifternis verligt, en deze verwifeling had de eeuwigheid tot eenen tijd gemaakt.

Terwijl ik zo dagt, verloor ik de laafte fter uit het gezigt; zijn flaauw fchemerend fchijnzel werd uitgeblufcht in eene dikke duifternis. De

angst der wanhoop nam elk oogenblik toe; elk oogenblik voerde mij in eenen verderen afftand, van de laatste bewoonde wereld. Mijne toenevende vrees stelde mij voor: indien tien duizend duizend jaren mij zo ver voortgedragen hadden, dat mij alleen de magt kon bereiken, die het oneindige vervult: dan zou een nieuwe eindeloze afgrond van duisternis voor mij leggen, dien ik nog altijd eenzaam en alleen doorzweven moest; eene afgrond van duisternis, altijd verder en verder, eeuwig en eeuwig verder. Hier strekte ik mijne handen uit naar de velden der schepping, met zulk een angstig verlangen, dat ik ontwaakte.

Dit goddelijk gezigt, vervolgde hij, met eene zagte stem, heeft mij geleerd: welk een kostelijk goed een wezen is, dat in onzen nood deel neemt; dit angstig verlangen naar troost, heeft mij van de waardij der menschenliefde overtuigd. Medelijden heeft weder mijn hart verwarmd; het heeft zig geopend voor de milddadigheid, en brand om zijne gelukzaligheid medetedeelen aan allen, van welke zij ontstaat; want, ach! hoe kostelijk zou mij eene Armen, dien ik, zonder iets te geven van mijne deur te rug stiet, in die woeste eenzaamheid, waar toe ik veroordeeld was, met zijnen troost geweest zijn! Het goud van alle de rivieren, het edel gesteenten van alle de bergen, had ik met blijdschap weggegeven, voor zijn enkel aanzien. „

Hier zweeg KARASAN, en zag met oogen vol dankbaarheid en eerbied naar den hemel. De luisterende menigte scheen uit eenen huiverigen droom.

droom te ontwaken; en de Kalif, dien men dit geval tot waarfchouwing verhaalde, gaf aan zinnen fchrijver bevel, om het ten beste van de nacomelingschap in de Kronijken intevoegen, op dat het eeuwig in het geheugen zou levend blijven.

D E

VRIENDEN EN HET GELD.

Een rijke MUSELMAN was zedert eenige weken ziek, en verwonderde zig, dat twee of drie van zijne vrienden hem niet bezogten. „Zij betrouwen zig niet, zeide zijn Rentmeester, om bij u te komen. Het geld dat gij hun geleend hebt, is vervallen, en zij zijn nog niet in staat, om het weder te geven. „ Ga dan heen, antwoorde de zieken, en zeg hun, dat zij aan mij niets meer fchuldig zijn, en dat ik hen alleen verzoek om bij mij te komen, en hunne kwitantien te halen. Ik wil toch liever mijn geld verliezen, dan mijne vrienden.

D E

V R I E N D E N .

Een rijk Koopman had eenen eenigen Zoon, dien hij teder beminde. Hij liet hem met veel zorg opvoeden, en wendde alles aan, het geen zijn hart verbeteren, en zijn verstand vormen kon.

Toen hij de jaaren van Jongelingſchap bereikt had, riep zijn Vader hem bij zig, en zeide: „Mijn Zoon, ik heb u alles laten leeren, het geen een man van uwen ſtand en beroep weten moet. Maar boven alle dingen hebt gij die kennis nodig, die ons de onderscheidene hoedanigheden en neigingen der menſchen leert kennen. Daarom had ik gern, dat gij eenige jaren in vreemde landen reisde. Reizen geeft ondervinding; want hoe meer men menſchen gezien heeft, des te beter weet men met hun te verkeren. De wereld is een groot boek, waar uit een opmerkzaam lezer veel tot zijn voordeel leeren kan; zij is een ſpiegel, die ons de menſchen in hunne ware gedaante vertoont. Zie vlijtig in dezen ſpiegel, mijn Zoon; en leert inzonderheid dat kennen, waar mede zig een wijzen het grootſte geluk van het leven verwerft; ik meen eenen vriend. Vind gij maar eenen eenigen in uw leven, dan bezit gij het ſchoonſte, het duurzaamſte van alle goederen, dat alleen de dood u ontne-

nemen kan. Rijkdom en geluk zijn duizend rampspoedige toevallen onderworpen; maar van dezen schat berooft ons geene menschelijke magt. Zoek dus in uw reizen zulk een schat te vinden; en bedenk u niet, om het kostelijkste, dat gij hebt, in gevallen van nood, voor dit gewin opteofferen.

De Jongeling nam van zijnen Vader afscheid, en ging op reis. Hij ging in eene nabuurige Stad, hield zig daar eenigen tijd op, en kwam weder te rug, eer zijn Vader dagt dat hij daar in kennis was geraakt. De Vader verwonderde zig over zijne schiekelijke thuiskomst, en zeide tot hem: hoe komt gij zo schiekelijk weder, mijn Zoon? „Vader, antwoordde de Jongeling, gij hebt mij belast, om maar zo lang onder vreemden te blijven, tot dat ik eenen Vriend gevonden heb; en ik heb 'er vijftig gevonden, die voorbeelden van ware Vrienden-zijn.,,

Mijn Zoon, antwoordde de Koopman, zijt zo mild niet met dezen heiligen naam. Hebt gij het spreekwoord vergeten, dat ik u bij uw afscheid aanprees: „Beroem u niet eerder op uwen Vriend, dan wanneer gij hem beproefd hebt? „Vrienden, lieve Zoon, zijn zeldzaam; de meesten, die zig zo noemen, weten niet, wat het woord betekent. Zij zijn gelijk eenen morgendaauw in den zomer, die door de eerste warme zonnestraal verteerd word. Zij behandelen den ligtgelovigen, die hunne vleiende woorden vertrouwt, gelijk een die half dronken is, zijn' wijnflesch; hij houd ze vast, zo lang zij met het

zoete fap gevuld is; en snijft ze op den grond, zo dra zij ledig is. Ik ben bezorgd, mijn Zoon, dat uwe Vrienden dezen dronkencn gelijk zullen zijn. „

Uw wantrouwen, mijn Vader, is ongegrond, zeide de Jongeling; ik weet zeker, dat deze deugdzaame lieden, die ik mijne Vrienden noem, mij, wanneer ik arm en ongelukkig bij hen kom, even zo zeer zullen beminnen, als nu. Ach! zeide de oude man, ik heb zeventig jaren geleefd; heb voor- en tegenspoed ondervonden, en veele menschen gezien en beproefd; maar in deze lange reeks van jaren heb ik mij maar eenen enkelen Vriend kunnen verkrijgen: en gij wilt in den ouderdom van ligtzinnigheid, binnen weinig maanden vijftig gevonden hebben? Kom, mijn Zoon, en leer van mij, hoe men de menschen beproeven moet.

De Koopman slachte eenen bok, stak hem in eenen zak, en besprengde met het bloed de klederen van zijnen Zoon. Toen het nagt wierd, leide hij den zak met den bok op den rug van den Jongeling, onderrigte hem, hoe hij zig moest gedragen, en zo gingen zij op weg. Zij kwamen aan het huis van den eersten der vijftig Vrienden, en de Jongeling klopte aan. Zijn Vriend deed hem aanstonds open, en vraagde naa de reden van zijn zo laat bezoek. De Jongeling antwoordde: in nood kent men zijne Vrienden. Ik heb u dikwils verhaald van de vijandschap, die, zedert langen tijd, eenen haat tusfchen de familie van eenen voornamen hoveling en de mijne

ne

ne veroorzaakt heeft. Bij geval ontmoette hij mij op een afgelegen plaats van de Stad; wij geraakten aan elkanderen, en ik had het ongeluk van hem te dooden. Uit vrees, dat de moord mogt uitkomen, nam ik zijn lijk op, en stak het in dezen zak. Ik bid u, berg het zo lang in uw huis, tot dat ik eene geheime plaats vind, daar ik het begraven kan.

„ Mijn huis is zeer klein, gaf hem de Vriend, met eene verlegene houding, ten antwoord; het kan naauwelijks de levenden bergen, die het be-
woonen; waar zou ik dan uwen doden verbergen? Daarenboven weet elk, hoe vijandig gij met den gedooden geleefd hebt. Men zal vermoeden, dat gij de dader zijt; men zal onderzoek doen; en nadien onze vriendschap bekend is, zo zal men daar mede in mijn huis een begin maken. Het zou u niets helpen, mij in uw ongeval mede intewikkelen. De eenigste dienst, dien ik u doen kan, is, het geval stil te houden. „

De Jongeling bad en smeekte om hem in zinnen nood te helpen, maar te vergeefs. Zijn goede vriend werd meer en meer koelder, en zijn antwoord korter, zo dat hij eindelijk met den gevaarlijken zak verder moest gaan. Hij kwam bij den tweeden Vriend, die hem op dezelfde wijze afwees; en zo ging hij de rei af bij alle vijftig; maar de laatste ontving hem gelijk de eerste, en sloot zijne deur, na eene menigte ontschuldigingen, weder toe.

Hebt gij nu geleerd, zeide de Koopman tot zinnen Zoon, hoe weinig men op den uiterlijken

schijn van menschen rekenen kan? waar is de ijverige vriendschap van deze lieden, die gij met zo eene schoone lofreden geprezen hebt? zo dra zij uw ongeval vernamen, was hunne vriendschap gestorven, zij zijn bepleisterde muuren, welke zonder regen, boomen, die geen vruchten dragen. Nu zal ik u het onderscheid tusfchen, uw vijftig en mijnen eenigen vriend aanwijzen. Terwijl zij dus spraken, kwamen zij aan de deur van den man, dien hij zijnen Zoon als het voorbeeld van eenen waren vriend geschilderd had. Hij klopte aan, en als de man hem kende vraagde hij niet eene tedere zorgvuldigheid, waarom hij nog zo laat bij hem kwam? De Koopman verhaalde hem het verdigte ongeluk van zijnen Zoon, en verzogt hem om den doden bij zig te verbergen.

„ O! met vreugde, riep de man uit; mijn huis is groot genoeg om duizend dooden te bergen. Geene vrees voor waarschijnlijk gevaar zal mij ooit terug houden, om ter redding van u en uwen Zoon, alles te doen, het geen ik kan en mag. Ik zal u en uwen Zoon op mijn landgoed brengen, daar gij voor allen onderzoek van het gerigt verborgen en gerust zult leven. „

De Koopman dankte zijnen vriend voor zijne edelmoedige Vriendschap en zeide tot hem: Ik heb dit geval enkel verdigt, om mijnen ligtgelovigen Zoon aan te wijzen, hoe men valsche vrienden van ware onderscheid.

K A R U N .

MAHOMED zeide eens tot zijne leerlingen :
 „ Mijne Broeders, doet den menschen goed gelijk
 God u gedaan heeft, en verlaat u meer op God,
 dan op menschen, vreest voor het lot van den
 ongelukkigen KARUN. Hij was MOSES bloed-
 verwand. De Profeet had medelijden met den ar-
 moedigen staat, waar in hij versmagtte, en leer-
 de hem uit milddadigheid de kunst om de meta-
 len in goud te veranderen. Daar door werd KA-
 RUN zeer schielijk rijk; maar teffens ook ondank-
 baar, gierig en godloos. Hij hitte het volk tegen
 MOSES op; hij weigerde God en den staat het
 hunne te geven; maar, waar over God zig het
 meeste vertoornde, de tranen des Armen ver-
 murwden nimmer zijn hart; zij liepen van dit
 steene hart af gelijk regendruppels van eenen glad-
 den kogel. Wanneer MOSES alle middelen van
 zagtmoedigheid en geduld te vergeefs beproefd
 had, zo bad hij God, om dezen ergerlijken zon-
 daar die zig door niets wilde beteren, nadrukke-
 lijk te straffen. Straf gij hem zelf, antwoordde de
 Heer ik laat hem met al de zijnen aan u over.
 Daarop beval MOSES de aarde om zig te ope-
 nen. De aarde gehoorzaamde zijn bevel en ver-
 slond eerst het vee van KARUN, vervolgens zij-
 ne tent met haar gereedschap, daar op zijne even
 zo gierige Vrouw, en zijne even zo godloze Kin-
 de-

deren. Doch deze straffen, hoe streng zij trapsgewijze werden, konden dien verharden zondaar geen het geringste teken van berouw afpersen; tot dat hij eindelijk voelde, dat de aarde onder zijne voeten wegzonk en eene holle draaikolk reeds zijne kniën besloot. Door dezen schrik werd zijne halferrigheid beteugeld; hy vernederde zig voor MOSES en bad viermaal om vergeving. Maar nu was het te laat en MOSES liet hem verzinken.

Mijne Broeders, vervolgde MAHOMED, de godloze KARUN had zijn ongeluk meer dan te veel verdiend, maar na eenige dagen zeide God tot zijnen Profet: ô MOSES! KARUN heeft u viermaal om vergeving gebeden en gij zijt onverbiddelijk gebleven. Indien hij zig tot mij gewend en maar eenmaal gebeden had, dan had ik het hem vergeven.

D E

BELEDIGDE DERWISCH.

De gunsteling van eenen Sultan wierp een armen DERWISCH, die hem om een aalmoes bad, met eenen steen. De gesmaade geestelijken durfde niets daar van zeggen, maar beurde den steen op en nam dien met zig. „ Kort of lang, dagt hij, zal ik zeker gelegenheid bekomen om mij aan dezen stouten en wreeden mensch met den ge-

noem-

noemden steen te wreken. „ Eenige dagen daar na hoorde hij een geschreeuw op de straat; hij onderzocht er naa en vernam, dat de gunsteling in ongenade was gevallen, en de Sultan hem nu op eenen kameel door de straten liet omvoeren en aan alle beledigingen van het volk overgaf. Schielijk greep de DERWISCH naa zijnen steen; maar bedagt zig teffens wel haast, wierp hem in het water en zeide: „ tans ondervind ik dat men zig niet moet wreken: want is onze vijand magtig, dan is het zot en dwaas; maar is hij ongelukkig, dan is het laag en wreed.

D E

O N G E L U K K I G E

P I J L S C H O O T.

De Sultan SANDJAR was een zo regtvaardig en edelmoedig man, dat zijn naam nog lang na zijnen dood met de grootste liefde en hoogagting genoemd werd, als bij zijn leven. Eens keerde hij naa eenen langdurigen Oorlog in zijne hoofdstad SALIKA terug; zijn overwinnend heir trok achter hem en droeg de kransen van zijne dapperheid in eene heerlijke Staatie ten toon. Het volk afnelde zijnen Koning met geheele stroomen te gemoet, en alle wegen waren met eene menigte men-

menfchen vervuld, die elkanderen verdrongen om den optogt te zien. Daar de Staatfie voorbij moest komen, waren alle vensters en gaten met nieuwsgierige kijkers opgevuld, zo dat niemant plaats meer had, en de Zoon van eenen armen Derwifch, een kind van agt jaaren, was deswegens uit eene kinderlijke nieuwsgierigheid tot op het hoogfte dak van een huis geklommen, van hetwelk hij beneden zo klein als eenen vogel fcheen. De Sultan in het voorbij trekken werd deze witten vlek boven op het dak gewaar, en dewijl hij de vogeljagt bij uitftek beminde, wilde hij aan het faamgevloede volk zijne kunst aan deze vermeenden vogel tonen. Hij fpande den boog en fchoot; de pijl fnelde voort en het kind viel dood voor hem neder. Bleek van fchrik fprong de Sultan van zijn paard af, viel op 'skinds lijk en beklaagde het bijna wanhopend als zijnen eigen Zoon. Hij haastte zich en liet den Vader van het kind roepen, nam hem bij de hand en bragt hem in zijn binnenfte tent. „ Ik heb uwen Zoon gedood; zeide hij tot den Derwifch en leide zijnen bloten Sabel bij eenen grooten zak vol Geld. Ik zou mij kunnen ontfchuldigen en zeggen: „ dat ik het met geen opzet gedaan heb; „ dan mijne onfchuld kan uw verlies niet vergoeden, noch uw fmert verzagten. Gij weet onze wet. Wilt gij, volgens de vrijheid die zij u geeft, toelaten, om het bloed van uwen Zoon door eene geldboete te verzoenen, neem dan dit geld; maar wild, gij bloed voor bloed, hier ligt mijn Sabel en ik geef mijn leven in uwe hand. Gij hebt niets te vre-

zen;

zen; ik heb daar voor gezorgd; dat gij vrij en on-
 verhinderd kunt vlugten. „ O Heer! antwoorde
 de Derwisch, en wierp zig voor de voeten van
 den Sultan, gij zijt door uwe waardigheid boven
 de andere menschen verheven, maar nog meer
 door uwe gerechtigheid. God bewaar mij voor de
 misdaad, om mijne zondige hand aan het heilige
 leven van mijnen Koning te slaan, wiens oog
 voor het welzijn van zijn Rijk waakt, en wiens
 adem gelukzaligheid over zijne volken verbreid.
 Mijnen ongelukkigen Zoon heeft het lot getrof-
 fen, dat in het boek des Almagtigen van Eeuwig-
 heid voor zijnen naam geschreven was. Gij,
 Heer, zijt niet schuldig aan zijn bloed; en ik
 mag voor zijnen dood, dien God over hem be-
 sloten had, geen geldboete van u nemen. Met
 vreugde wil ik zelf aan uwe voeten sterven, wan-
 neer ik met mijn leven het uwe voor eenen dag
 verlengen kan.

De Sultan hief den ongelukkigen Vader met
 vriendelijkheid op, en zeide: „uwe onbaat-
 zugtige deugd verdient ook eene schoone belo-
 ning. Ik maak u tot Opperregter in mijne hoofd-
 stad; want menschen, die zig door hun edelmoe-
 dig karakter boven anderen verheffen, zijn gescha-
 pen, om Regters van hunne broeders te zijn.

De Sultan
 antwoordde, zic!

D E

E E U W I G E L A S T.

De Kalif HAKKAM, die de pragt beminde, wilde de tuinen van zijn Paleis versieren en grooter maken. Hij kocht alle bijliggende landerijen, en betaalde den eigenaars zo veel daar voor, als zij begeerden. Dan, 'er werd eene arme Weduwe gevonden, die het erfdeel van hare vaderen uit eene godvrugtige naauwgezetheid niet wilde verkopen, en alle aanbiedingen, die men haar deswegens deed, ten eenemaal affloeg. De eigenzinnigheid van deze vrouw, verdroot den Opziender van het koninglijk gebouw; hij nam haar dit kleine land met geweld af, en de arme Weduwe kwam wenende bij den Rigter. IBN BESCHIR was juist KADI van de Stad. Hij liet zig het geval voorstellen, en vond het moeilijk; want althoon de wetten aan de Weduwe uitdrukkelijk regt gaven, zo was het toch niet gemakkelijk, om eenen Vorst; die gewoon was zijnen wil voor de volmaakte gerechtigheid te houden, tot eene vrijwillige vervulling van eene oude wet te verplichten. Wat deed dus de regtvaardige KADI? Hij zadelde eenen Ezel, hing dien eenen grooten zak om den hals, en reed zonder uitstel naar de tuinen van het Paleis, alwaar de KA-

Hij zag juist in het schoone Paviljoen bevond, dat hij op den grond van de Weduwe gebouwd had. De komst van den Kadi met zijnen Ezel en fak, bragt hem in verwondering, en nog meer verwonderde hij zig, wanneer IBN BESCHIR zig voor zijne voeten wierp, en hem dus aansprak. „Vergun mij, Heer, dat ik dezen fak met aarde van dezen grond vulle.„ HAKKAM stond het toe. Wanneer de fak vol was, verzocht IBN BESCHIR den Kalif, om hem den fak op den Ezel te helpen beuren. HAKKAM vond dit verzoek nog bijzonderder, dan al het voorgaande; maar om te zien, wat de man voor had, zo greep hij mede aan. Dan, de fak was niet te tillen, en de Kalif zeide: „de last is te zwaar, Kadi, hij is te zwaar.„

„Heer, antwoorde IBN BESCHIR, met eene edele vrijheid, gij vind dezen last te zwaar, en hij bevat toch maar een klein gedeelte van de aarde, die gij op eene onbillijke wijze aan eene arme Weduwe ontnomen hebt; hoe zult gij dan dit geheele geroofde land kunnen dragen, wanneer het de Rigter der wereld ten laatsten dage op uwe schouders ligt.„

De Kalif was getroffen; hij prees de kloekmoedigheid en schrandrheid van den Kadi, en gaf aan de Weduwe het land, met alle gebouwen, die hij daar op had laten aanleggen, weder.

T A I E N S C H E R I K ,

O F H E T

VERTROUWEN EN DE GETROUWIGHEID.

Eer de goddelijke Profeet zijn Vaderland met het licht des geloofs verlicht had, waren de Arabiers Afgodendieners. Zij aanbaden eenen goeden en eenen kwaden God, en heiligden aan elk in het bijzonder éenen dag in de week. De eene dag werd voor gelukkig gehouden; en die op denzelfden voor den Koning verscheen, dien werd zijn verzoek zonder bepaling toegestaan. Maar die de onvoorzigtigheid had, om op den ongelukkigen dag voor den troon des Konings te komen, die werd zonder uitstel den kwaden God tot een offer gebragt.

Dus Was 's lands gebruik, wanneer onder de regering van den Koning N A Ä M, een rijk Arabier in de woestijn, genaamd T A I, door berooving en allerlei ongeluk, in de grootste armoede geraakte, zo dat hij reeds zedert twee dagen geen eten meer voor zijne kinderen had. Op eenmaal herinnerde hij zig de milddadigheid van den Koning N A Ä M, die geen behoeftigen zonder geschenken van zig liet gaan; hij maakte zig gereed, kuste zijne vrouw en kinderen; be-
loof-

loofde binnen eenige uren met levensmiddelen weder bij hen te zijn, en ging in grooten haast weg.

Peinzend over zijne elende, en over de hoop eener nabijzijnde hulp, liep TAI angstig voort, tot dat hij voor den troon des Konings verscheen, zonder zelfs met ééne gedagten daar aan te denken, dat het thans de dag van den kwaden God kon zijn; maar naauwelijks had hem NAÄM gezien, of hij wende zijn gezigt van hem af, en riep: ongelukkigen! wat hebt gij gedaan? waarom moest gij op eenen zo treurigen dag voor mijn aangezigt komen? Gij zijt een man des doods.

Deze reden drong als een bliksem door TAI's ziel, en herinnerde hem de wreede Offerwet. Hij wierp zig voor de voeten des Konings, en smeekte hem, om zijnen dood nog maar eenige uren te verschuiven. „Mijne vrouw en mijne kinderen hebben in twee dagen niet gegeten, zeide hij; zij zullen eenen beklaglijken dood sterven, indien ik hun niet schielijk eenige levensmiddelen breng. Geef mij wat spijs, en laat mij ze nog eenmaal zien, om voor altijd afscheid van hun te nemen. Gij zijt te regtvaardig, dan dat gij den onschuldigen met den misdadiger zoud verderven. Ik zweer u, bij alles, wat heilig is, weder hier te zijn voor zonnen ondergang; spreek dan het vonnis des doods over mij uit, en ik zal mij zonder tegenspreken onderwerpen.

De Koning werd door deze aanspraak beroerd, en zeide: „Ongelukkig man! Het volk begeert

u ten offer, en zal woedend worden, wanneer ik u vrij laat heen gaan. Ik heb medelijden met u; maar ik kan u het verzoek onder geene andere voorwaarden toestaan, dan wanneer gij eenen borg stelt, die zig in plaats van u ten offer aanbied, in geval gij uwe toezegging breekt. Ik heb medelijden met u; maar het is de harde wet van mijn land. „ TAI was een vreemdeling, en niemand kende hem. Hij zag met een weemoedig oog op allen, die om den troon stonden; maar niemand waagde het, om zig op het woord van eenen vreemdeling te verlaten, en voor zijne trouw borg te zijn. TAI wanhoopte reeds, als hij digt bij den troon eenen man in 't gezicht kreeg, die hem met een edel mededogen aanzag. „ En gij, sprak hem TAI aan, met tranen in de oogen, uit wiens aangezicht eene groote edele ziel schittert, kunt ook gij de bede van eenen ongelukkigen man en vader afstaan? Ik zweer u bij de Goden en de menschen, dat ik dezen avond voor zonnen ondergang weder hier zal zijn. „

SCHERIK (dit was de naam van dien Edeelen, die een Vizier en gunsteling des Konings was) SCHERIK had een hart, dat aan het gegeven woord van getrouwe menschen geloofde. Hij keerde zig tot den Koning, en zeide: „ Ik zal borg voor TAI worden. „ De Koning verschrikte, om dat hij bevreesd was, dat de vreemdeling zijn woord niet zou houden. Hij zag den Vizier nadrukkelijk aan; maar SCHERIK bleef bij zijne belofte, en TAI spoedde met den voorraad naar zijne vrouw en kinderen.

Intusfchen ging de bepaalde tijd voorbij, de zon neigde tot haren ondergang, en TAI was 'er nog niet. Het volk begeerde driftig zijn zoenoffer, en SCHERIK werd gebonden naar het outer gebragt. Hij trad daar heen, zonder zig te beklagen: alle plegt'ge voorbereidzels waren geëindigd; en de Priester trok reeds het steenen Offermes, wanneer 'er zig van verre een onverwagt gefchreeuw verhief. TAI zelf was het die riep, en buiten adem, geheel met zweet en stof bedekt, de vlakke over snelde, en door de verwonderde menigte heen drong. Hij viel SCHERIK te voet, maakte hem los, beurde hem op, en drukte hem in zijne armen. Lang drukte hij hem zwijgende aan zijn hart, en sprak eindelijk: „Grootmoedige SCHERIK, bijkans had u mijn uitblijven gedood! Dank zij de Goden, dat ik nog ter regter tijd kom, om u te redden. Ik sterf wel te vreden; want ik weet, gij zult u over mijne arme vrouw en mijne hulpeloze kinderen ontfermen. SCHERIK kuste hem en weende: „ik zal hun vader en vriend zijn, en mijne goederen met hun delen. „ Dus stonden zij nog, als het volk een openlijk gejuig verhief, en zijne wreede godsvrugt ten vollen vergat; de Koning en alle Edellieden van zijn Hof, waren ontroerd. „ Nooit heb ik uws gelijken gezien, riep NAÄM. Gij, TAI, zijt een voorbeeld van getrouwheid; en gij, SCHERIK, de grootmoedigste der menschen. „ Hij zag naar den Opperpriester, die reeds op den bovendrempel des Outers geklommen was, en tot het volk spreken zou. „ Gij

Gelovigen, riep hij, SCHERIK en TAI hebben door hunne deugden den toorn van God verzoend, die geen bloedig Offer meer vordert. Van nu af offeren wij Honing en Meik; tot een teken, dat de troon des Konings voor zijne Onderdanen elken dag verheugend en heilzaam moet zijn. „ Zo sprak de Opperpriester, en het volk gaf hem door een groot vreugdengejuig de toestemming. De Koning bedankte hem, met vriendelijke gebaarden, hij overlaadde den armen, getrouwen TAI met weldaden; en beminde den grootmoedigen SCHERIK des te meer.

D E

D R I E V R I E N D E N .

Drie Arabiers twistten met elkanderen, wie de grootmoedigste en edelste man onder hunne landslieden was. De een gaf aan ABDALLAH, MUHOMEDS Oom, de andere aan KAIS, den Zoon van SAAD, en de derde aan ARABAH den voorrang. Niemand wilde toegeven, tot dat 'er eindelijk een voorstelde, den twist door eene proefneming te beslisen. Elk zou naar zijnen Vriend gaan, en hem om zijne hulp verzoeken, om te zien, hoe veel hij voor hem doen zou.

De eerste ging bij ABDALLAH, die juist op de Kameel klimmen zou, om eene reis te doen,

en met den voet reeds in den stijgbeugel stond. „ Oom van den Profet, sprak hij hem aan, ik ben op de reis, en bevind mij in nood. „ A B D A L L A H trok aanstonds zijnen voet terug, gaf den rijkbeladen Kameel aan zijn Vriend over, en verzocht alleen, om het zwaard, dat aan den zadel hing, in agt te nemen, dewijl hij het van A L I, M A H O M E D S Schoonzoon geërfd had. Zijn Vriend vond op den Kameel eenige zijde klederen, en vier duizend geldstukken; maar het kostelijkste was het zwaard van A L I.

De andere kwam bij zijnen Vriend K A I S, juist als hij sliep. De slaaf vraagde hem, wat hij zijnen Heer te zeggen had? „ Ik ben op de reis, antwoordde de Vriend, en heb geen geld. „ De slaaf zeide, dat hij zijnen Heer in den slaap niet waken kon, en gaf hem zeventuizend geldstukken, met verzekering, dat dit al het geld was, dat in huis was. „ Maar ga bij de Kameelhouders, voegde hij 'er bij, en laat u ook een Kameel en eenen slaaf geven. „ Toen K A I S ontwaakte, en zijn slaaf hem verhaalde, wat hij gedaan had, schonk hij hem de vrijheid, en zeide: „ Waarom hebt gij mij niet wakker gemaakt? want ik zou mijnen Vriend nog meer gegeven hebben. „

De derde trof zijnen Vriend A R A B A H aan, toen hij juist uit zijn huis tot het gebed wilde gaan. Twee slaven leidden hem, om dat hij oud was, en niet wel meer zien kon. Hij had nauwelijks zijn verzoek gedaan, of A R A B A H liet de slaaven los, sloeg de handen samen, en

beklaagde zijn ongeluk, dat hij juist geen geld had; „Neem ten minste mijne twee slaaven, Vriend, zeide hij, en verkooptze. „De man wilde dit niet doen; maar ARABAH verzekerde, dat indien hij ze niet nam, hij hun dan de vrijheid gaf. Hier mede liet hij de slaaven los, en kroop al tastende met de handen, langs den muur voort.

„ARABAH heeft het grootmoedigste van onze drie Vrienden gehandeld, „zeide de drie twistenden eenparig, toen zij met de ontfangene geschenken weder terug kwamen.

D E

BANDEN DER LIEFDE.

KOSROES PARVIS, de Koning van Perfiën, had onder zijn Leger eenen Veldheer van buitengewoone hoedanigheden; maar die ook schielijk geraakt was, genaamd RUSTEM. De Soldaten noemden hem de rechte arm des Konings, want hij had hem lang gediend, en zig door zijne daden een onbepaald gezag bij het Leger verworven. Eens vond hij zig door den Koning beledigd, en de belediging deed hem zo zeer aan, dat hij eenen heimelijken opstand bij het Leger zocht te verwekken.

Toen Kosroes zijn voornemen vernam, zeide

de hij bij zig zelve: „Wanneer deze Eerzugtige, dien de Soldaten als een God vereeren, de vlag van oproer tegen mij opfleekt; zo weet ik niet, wien ik tegen hem zou kunnen stellen; maar ik zal mijne Viziers daar over raadplegen.„ Hij liet zijnen Raad bijeenkomen, en alle kwamen daar in overeen, dat de Koning dezen magtigen Verrader zonder uitstel in ketenen moest kluisteren.

KOSROES hield zig, als of hij hungen raad wilde volgen, liet den misnoegden RUSTEM terstond bij hem komen; maar in plaats van ketenen, overlaadde hij hem met nieuwe weldaden, met nieuwe eer. Hij verzogt hem om vergiffenis van zijne belediging, prees zijne verdiensten, en verzekerde hem van zijne genade. Dit vertrouwen, en deze grootmoedigheid des Konings, ontstelden den stouten RUSTEM zodanig, dat hij zijn voornemen niet alleen niet uitvoerde, maar ook den Koning met getrouwigheid zo onderdanig was, als hij hem nooit geweest was. „Ziet, zeide de Koning tot zijne Viziers, ik heb uwen raad gevolgd, ik heb RUSTEM met de sterkste ketenen geboeid. Voor handen en voeten gebruikt men veel ketenen, en zij zijn wreed en bedriegelijk. Voor het hart heeft men 'er maar één nodig, en bij edelmoedige menschen duurt hij eeuwig.

MIRZA'S GEZIGT.

Op den vijfden dag van de nieuwe maan, dien ik, volgens de zeden mijner Vaders, als eenen heiligen dag viere, ging ik vroeg in het Bad, hield mijn morgengebed, en klom op het gebergte, dat Bagdad omringt, om op deszelfs eenzame hoogte het overige gedeelte van dezen dag in het stil gebed en heilige overdenkingen door te brengen. De zuivere lugt, die ik op de toppen van dit gebergte inademde, versterkte de veërkracht van mijne ziel: ik viel in diepe overdenkingen, over de nietigheid van het menschelijk leven; de eene gedagte drong de andere voort, tot dat ik eindelijk uitriep: „Waarlijk! de mensch is alleen eene schaduw, en zijn leven een droom. „Terwijl ik dus dagt, sloeg ik mijne oogen naar eene nabij tegenoverliggende rots, en zag op derzelve hoogte iemand gekleed als eenen Schaap-herder, met eene fluit in de hand. Hij leide hem aan den mond, en begon te spelen. Zijn gezang klonk zo zagt en liefelijk; het zweefde door eene menigte van zo veelerleie toonen, dat het alle aardfche gezangen in zoetigheid en aangenaamheid te boven ging. Eene vreedzaame gerustheid vervulde mijn hart: want het was mij, als of ik die hemelfche gezangen hoorde, die de afgescheidene zielen der opregten bij hare komst in het

Paradijs welkom klinken, en hare gewaarwordingen verheffen tot de hoogste blijdschap der nieuwe zalige woningen.

Ik had reeds dikwils gehoord, dat deze rots door eene Geest bezogt werd; en veelen hadden in het voorbijgaan zijn fluitgespeel vernomen; maar de speelder zelf had zig nog aan niemand laten zien. De zoete zangwijzen, die hij speelde, verwekten in mij het verlangen, om met hem in gesprek te komen. Ik zag gelijk een die droomt, naa hem, en verlangde dat ik bij hem was. Hij verstond mijne begeerte, en wenkte met de hand. Ik naderde, vol van vrezende eerbied, met welken ons het aanzien van een wezen van hoger aart doordringt: mijn hart was door zijne beminnelijke tonen aangedaan; ik viel voor zijne voeten neder, en weende. Maar de Geest zag mij aan met liefde en vriendelijkheid; zijn gunstrijk aanzien verdreef op eenmaal alle blode vreesagtigheid uit mijne ziel. Hij reikte mij de hand, en hief mij op. „MIRZA, zeide hij, ik heb u eenzaam gesprek vernomen; volg mij. „

Hij bragt mij op den hoogsten top van de rots, en plaatste mij op hare spits. Sla uwe oogen naar het oosten, sprak hij, en zeg mij, wat gij ziet? „Ik zie een dal, zeide ik, waar door een groote breede rivier heenstroomt. „Dit dal, dat gij ziet, zeide hij, is het dal der elende; en zijn stroom is de stroom van den tijd. „Waarom, vroeg ik hem, welt deze stroom op het eene einde nit eenen dikken nevel voort? en waarom bedekt op
het

het andere einde eene even zo donkere wolk zijnen uitvloeiing! „ Daarom, zeide hij, om dat hij gelijk een kleine beek uit de donkere zee der eeuwigheid ontspringt, en in dezelve terug snelt. De zon geeft aan zijne rollende golven verdeling en maat, en zo strekt hij van het begin der wereld tot haren ondergang. Beschouw nu dezen breeden stroom, die op beide einden met duisternis bedekt is, nader, en zeg mij, wat gij 'er aan waarneemt! „ Ik zie eene brug, zeide ik, die in het midden over den stroom gaat. „ Deze brug, zeide hij, is het menschelijk leven; onderzoekt dezelve naauwkeurig. Ik zag naauwkeurig toe, en vernam, dat hij uit zeventig geheele, en eenige gebroken bogen bestond, zo dat het volle getal van alle bogen omtrent honderd was. Als ik de bogen telde, zeide de Geest tot mij: deze brug bestond eertijds uit duizend bogen; maar eene groote watervloed verbrak de anderen, en liet het overige in die verwoesting, waar in gij ze nu nog ziet. Maar zeg mij verder, wat gij 'er op ontdekt? „ Ik zie eene menigte volks daar over gaan, zeide ik, en over elk einde hangt een zwarten wolk. „ Bij eene lange opmerking bespeurde ik, dat veelen van die over den brug gingen, in den onder dezelve vlietenden stroom vielen; want in het verwelf der bogen waren eene menigte valdeuren verborgen. Wanneer de wandelaars op eene van deze deuren traden, dan storten zij 'er af, en waren oogenblikkelijk verdweenen. Aan het begin van de brug lagen deze valdeuren zeer dicht nevens elkanderen, en naauwelijks had eene

eeene menigte volks de wolk doorbroken, of de helft daar van zonk in den stroom. Omtrend het midden waren 'er zo veel niet; maar aan het einde van de geheele boogen vermeerderden zij zig weder, en lagen nog digter, als aan het begin, samen.

Ook zag ik eenige weinigen, die over de verbrokene bogen springen wilden; dan, de lange weg over de brug, had hen vermoeid, en hunne knien verzwakt; zij konden de scheuren niet overspringen, en de een viel na den anderen in den stroom.

Het wonderlijke gebouw van deze brug, en de groote menigte der wandelaars trokken mijne oogen zo zeer naar zig, dat ik niet kon ophouden ze in opmerking te nemen. Mijn hart werd droevig, toen ik zag, dat de arme wereldreizigers zig zo jammerlijk bedrogen. Veelen, die uit scherts en vrolijkheid schenen te dansen, vielen onvoorziens neder, en strekten in het vallen hunne handen angstig naar alle kanten uit, als of zij zig zогten te redden. Zommigen gingen in eeene peinzende houding, met de ogen naar den Hemel geslagen; maar midden in hunne diepe overdenkingen struikelden zij, en vielen mij uit het gezigt. Veele jaagden veelkleurige waterbellen naa, die voor hunne oogen omdwaerden; maar wanneer zij dagten, om deze lugtgedaantens te grijpen, zo glisten hunne treden uit, en zij verzonken. Onder deze verwarring en gedring zag ik zommigen met fabels, en zommigen met arinalen in de hand, op de brug heen en weer dra-

draven. Zij liepen, die 'er over gingen, tegen het lijf, en stieten ze met geweld in de nabijzijnde valdeuren.

De Geest zag, dat ik mij aan dit treurig gezigt te zeer overgaf, en zeide tot mij: „Trek uwe oogen van de vallenden af, en zeg mij of gij nog iets anders ziet. Ik zag op, en vraagde: „Wat betekenen deze vogels, die in groote zwermen onöphoudelijk om de brug vliegen, en zig van tijd tot tijd daar op nederzetten? Ik zie gieren, harpijen, ravens en ander roofgevogelte. „Dat zijn, zeide de Geest, de zorgen en hartsogten die het menschelijk leven verönrusten; als gierigheid, nijd, bijgeloof, wanhoop, liefde en dergelijken.

„Ach, zugtte ik uit mijn beklemd hart; hoe nietig is de mensch! hij is tot niets als tot elende en tot sterffelijkheid geschapen. „De Geest voelde medelijden met mijnen smert. Hij beval mij, het oog van dit treurig gezigt af te trekken, en zeide: Sla uwe oogen naa dien dikken nevel, in welken de stroom alle geslagten der Stervelingen, die daar in vallen, met zig voortsleept. Ik rigte mijn oog, zo als hij beval, en, (het zy nu, dat de goede geest mijne oogen met eene meer dan natuurelijke kragt sterkte, of een deel van den ondoordringbaren nevel weg nam,) ik zag, hoe het dal aan de verfte einde breeder werden in eene onmeetbare zee uitstreckte. Midden door deze zee rees een hooge rots van diamanten en deelde het in twee deelen. De donkere wolk ruste nog op de eene helft van de rots, zo dat ik op de
ze

zee zijde niets kan kennen; maar de andere zijde
 verscheen mij, gelijk eene breede Zee vol onnoe-
 melijke met vrugten en bloemen bedekte Eilan-
 den, waar tusfchen de zeebaaren heen golfd en
 ze van elkanderen fcheiden. Ik zag de bewoon-
 ders in glinsterende klederen met bloemen kranfen
 op het hoofd, fommigen wandelden onder groe-
 ne boomen, andere legerden zig aan den Oever
 van heldere bronnen en nog anderen rusten op
 bedden van bloemen. Ik hoorde eene gemeng-
 den toon van vogelgezag, van watervallen, van
 menfchelijke ftemmen en allerlei Snarenfpel. Ik
 werd verrukt over dit aangenaam gezigt en wen-
 fchte mij de vleugels van eenen Arend, om in de-
 ze zalige woningen over te vliegen. Maar de geest
 zeide mij, dat er geen andere overgang tot dezel-
 ven is, dan door de poorten des doods, die ik elk
 oogenblik op de brug geöpend zag. Deze Eilanden,
 vervolgde hij, die in zulke aangenaame zuiver-
 heid en fchoonheid voor u liggen en met welke
 de oppervlakte der geheele Zee, zo ver gij zien
 kunt, als bezaaid fchijnt, zijn ontelbaarer dan
 het zand in de Woeflijnen der aarde. Agter deze,
 die gij hier ziet, leggen nog millioenen andere;
 want deze Zee ftrekt zig verder uit, dan uw oog
 zien of uwe verbeeldings kragt bedenken kan. De-
 ze Eilanden zijn de woningen der opregten na-
 den dood, in welke zij volgens onderscheidene
 trappen en foorten van deugden, waar in zij eene
 waardigheid verwerven, verdeeld worden. Hoe zui-
 verer en volmaakter de neigingen der aankomelin-
 gen zijn, des te gelukkiger is hunne woning.

6 MIRZA! zijn deze zalige gewesten uwe grootste pogingen niet waardig? verdiend een leven, dat u tot verkrijging van zódanige vreugde bekwaamt maakt, uwe berisping, of uwe veragting? schijnt u de dood, die u in zulke gelukkige werelden voert, nog vreeslijk? of wie kan zich bekommeren, dat hem die waterbellen ontnomen worden, als hij in den stroom zinkt, daar deze zijnen roof in zo gelukzalige gewesten voert? Laat mij dan die klagten van de nietigheid van het menschelijk leven niet weder horen; want deze zo konstondige vreemdelingschap, die voor eene zo heerlijke eeuwigheid bereid is, verschijnt in de oogen der geesten als het schoonste werk der goddelijke wijsheid.

Ik zag nog geduurig met eene verrukking, die ik niet noemen kan, naa deze gelukkige Eilanden; eindelijk zeide ik: „Ik verzoek u, toon mij de geheimen die agter die donkere wolken aan de andere zijde van de diamanten rots liggen. „Nadien mij de geest niet antwoordde, zo keerde ik mij om, om hem ten tweedemaal te verzoeken, maar ik zag hem niet meer. Ik keerde mij weder naa het aangename gezigt, om het nog langer te genieten; maar in plaats van den ruifschenden stroom, de geweldige brug en de gelukzalige Eilanden, zag ik niets dan de diepe dalen van BAGDAD, waar op osfen, schapen en kameelen in het gras weidden.

D E

SCHRANDERE RIGTER.

Een Koopman zou in een vreemd land reizen en gaf aan eenen Derwisch dien hij voor zijnen vriend hield, eenen buidel met duizend Sekinen over, met verzoek, om dit geld gedurende zijn afzijn, voor hem te bewaren. Na een jaar kwam de Koopman weder en begeerde zijn geld terug: maar de bedriegelijke Derwisch ontkende hem in zijn aangezicht en beweerde niets ontfangen te hebben. De Koopman werd over deze trouwloosheid zeer toornig en ging bij den Kadi om den Derwisch aan te klagen. „ Gij zijt meer vertrouwende dan schrandere geweest, antwoordde de Rigter. Gij had in eenen Man, wiens trouw gij niet kent, zo blindelings geen vertrouwen moeten stellen. Het zal moeilijk zijn dezen listigen bedrieger te bewegen, om een onderpand, dat hij zonder getuigen ontfangen heeft, vrijwillig wederom te geven; egter zal ik zien, wat ik voor u doen kan, ga nog eens bij hem en spreek hem vriendelijk aan; maar laat niet merken, dat ik van de zaak weet; en kom morgen om dezen tijd weder bij mij. „

De Koopman ging heen, en deed zo; maar

E

is

in plaats van een buidel kreeg hij scheldwoorden. Terwijl zij nog twisten, verscheen de slaaf van den Kadi, en riep den Derwisch bij zijnen Heer. De Derwisch kwam. De Rigter ontving hem zeer vriendelijk, bragt hem in zijn schoonste vertrek, en bewees hem zo groote eer, als den voornaamsten Man in de Stad. Hij sprak van veelerleie dingen; maar voegde 'er bij gelegenheid zo veele vleierende lofspraken over de edelmoedigheid, wijsheid en geleerdheid van den Derwisch onder, dat hij zijn volle vertrouwen won. „Ik heb u bij mij laten komen, edele Derwisch, vervolgde de Kadi eindelijk, om u een bewijs van mijn vertrouwen en van mijne hoogagting te geven. Eene gewigtige gelegenheid noodzaakt mij, eenige maanden uittegaan. Ik vertrouw mijnen slaaf niet, en zou geern mijne schatten in de handen van eenen man laten, dien de geheele Stad een zo schoon getuigenis geeft, als u. Indien ik u, zonder uwe overige bezigheden eenigen hinder aan te brengen, met eene zorg van dezen aart mag belasten, dan zal ik morgen bij nacht mijne kostbaarheden aan u zenden. De zaak vereischt het diepste stilzwijgen; daarom zal ik ze u, door mijnen getrouwsten slaaf, onder den naam van een geschenk, zenden. „

Eene vriendelijke lagh verspreidde zig op het gelaat van den Derwisch; hij maakte eene menigte diepe buigingen; bedankte voor het hoog vertrouwen; betuigde met de schoonste bewoordingen voor den aanvertrouwdenschat, als voor
zijn

zijne eigen oogen te zullen waken; en gevoelde reeds zulk eene heimelijke vreugde bij zig, als of hij den Kadi al bedrogen had.

Den volgenden morgen kwam de Koopman weder, en gaf berigt van de hardnekkigheid van den Derwisch. „ Ga nog eens bij hem, zeide de Kadi, en indien hij zig verder weigerig toont, zo dreigt hem, dat gij hem bij mij zult aanklagen. Ik denk, dat hij zig niet ten twedemaal zal laten bedrijven. „ De Koopman ging heen. Zo dra de Derwisch van den Kadi hoorde, wiens vertrouwen hij op geenerleie wijze durfde verliezen, indien hij hem van zijne kostbaarheden berooven wilde, zo gaf hij den buidel aanstonds weder. „ Ei lieve, vriend, voegde hij 'er lagchende bij waarom mij aanklagen bij den Kadi? Uw goed is in mijne handen wel bewaard. Ik heb aileen gescherst, om te zien, hoe gij u daar bij houden zoud. „ De Koopman was zo wijs, dat hij het schertzen niet in aanmerking nam. Hij ging bij den Kadi, en bedankte hem voor zijne grootmoedige hulp.

Ondertusfchen kwam de nagt aan, en de Derwisch maakte zig gereed tot het ontfangen van den beloofden fchat; maar de nagt ging voorbij, zonder dat de slaaf van den Kadi met het geheime gefchenk verfcheen. De tijd viel hem onbeschrijfelijk lang, en zo dra het licht werd, begaf hij zig naar het huis van den Rigter. „ Ik wilde aileen vernemen, zeide hij, waarom de Heer Kadi zijnen slaaf niet gezonden heeft? „ „ Om dat hij van eenen zekeren Koopman vernomen had, antwoordde de Kadi, dat gij een trouwloze bedrie-

ger zijt , dien de gerechtigheid naar verdienften
 fraffen zal , zo dra 'er eene tweede klagt van de-
 zen aart over uw kwaad gedrag valt. „ De Der-
 wisch boog zig eerbiedig ter aarde , en sloop
 fil weg.

D E

B I B L I O T H E E K

V A N D E N

K O N I N G V A N I N D I E N .

DA B S C H E L I M , Koning van Indien , had eene
 zo talrijke Bibliotheek , dat honderd Brachman-
 nen nodig waren , om ze in order te houden ,
 en duizend Kamelen om ze te dragen . Maar de-
 wijl hij geen lust had , om ze geheel doortele-
 zen , zo droeg hij de Brachmannen op , het
 beste en nuttigste , dat zij daar in vonden , daar
 uittetrekken , en hem overtegeven . Deze geleer-
 de lieden arbeidden met zulken ijver , dat zij na
 verloop van twintig jaren uit de verzamelde uit-
 trekzels eenen korten inhoud van alle wijsheid
 samenbrachten , die in twee duizend banden be-
 stond , en welken dertig Kamelen niet zonder veel
 moeite konden dragen . Zij hadden de genade ,
 om

om dien aan den Koning te overhandigen, maar tot hunne verwondering moesten zij horen, dat hij de lading van dertig Kamelen nog te sterk vond. Zij verminderden dus deze lading tot op vijftien, daar na op tien, vervolgens op vier, en eindelijk op twee Kamelen; zelfs ten laatste bleef 'er maar zo veel overig, als bij voorbeeld een Muilezel van eene middelmatige grootte behoeft om gemakkelijk dragen kon. Bij ongeluk was DABSCHEM, terwijl dat men zijne Bibliotheek zo beoogt maakte, oud geworden; en hij twijfelde, of hij nog zo lang zou leven, om dit meesterstuk van eene korte volkomenheid te zien. Hij vraagde in deze duistere zaak den wijzen PILPAI, zijnen Vizier, om raad, die dus tot hem sprak: „Grootste Koning, hoewel ik de Bibliotheek van uwe Majesteit niet genoegzaam ken; zo vertrouw ik mij egter, daar uit een zeer kort en tamelijk nuttig uittrekzel te kunnen maken. Gij kunt het in weinig oogenblikken lezen, en zult zo veel daar in vinden, dat gij uw geheele leven genoeg zult hebben, om 'er over te denken.„ Hij nam een blaadje, en schreef met eenen gouden griffioen, de volgende vier leeringen daarop:

1 De meeste Wetenschappen bevatten alleen dit eenige woord: MISSCHIEN; en de geheele Geschiedenis bestaat uit drie woorden: ZIJ WERDEN GEBOREN, ZIJ LEDEN EN STIERVEN.

2 Bemin het geen goed is, en doe het geen gij

bemint: denk het geen waar is, en zeg niet al het geen gij denkt; zo zult gij opregt en wijs zijn.

3 Ô Koningen! beteugelt uwe begeerten! Bezit u zelve; zo zal het maar een spel zijn, om de wereld te regeren.

4 Gij Koningen! gij volken! men heeft het u nog niet genoeg gezegd, en berispende dwazen zullen altijd 'er nog aan twijfelen, dat 'er geen geluk zonder deugd, en geene deugd zonder godsvrucht is.

D E V I E R

G O U D E N K O G E L S .

SARBAS, de Koning van PERSIEN, hield op eenen pragtigen troon, in de groote zaal van zijn Paleis, het gerigt. Hij had door lange ondervinding eene zodanige vaardigheid in het uitspreken van een vonnis verkregen, dat hij terstond naa aangehoorde klagten en verdediging, de uitspraak deed, en elk zijne vaardigheid bewonderde. Maar nu verschenen twee lieden voor zijnen troon, die eene zeer bijzondere en bedenkelijke zaak voortbragten. Het was een oud man, met een doodbleek mager gelaat, geleid door eenen jon-

ge-

geling, die eenen vollen rozenknop die zig begint te openen, geleek. De oude viel neder, raakte met zijn voorhoofd driemaal den voetbank aan, en zeide: „Koning der Koningen, en Stadhouder Gods, ik nader den voetbank van uwen troon, en smeek om uwe rigterlijke uitspraak. Ik had eenen eenigen Zoon; hij was de vreugde van mijn leven; mijne geheele ziel was aan hem gehegt. Ik was rijk en gelukkig; mijn Zoon werd groot, en was nu agt jaar oud, wanneer ik om mijnen koophandel een verre reis moest doen. Mijn hart weigerde om den lieven jongen te verlaten, die met eene ongewoone schielijkheid in lighaam en ziel zig vormde; mijne al te groote tederheid verhinderde mij, zo dat ik de gevaren van eene verre reis vergat, en hem met mij nam; eene ongelukkige gedagten, voor welke ik door een lang lijden boeten moest. Onze Karavanen werd in eene woestijn door Rovers overvallen; ik werd doodelijk gewond, en moest zien, hoe mijn beminden Zoon voor mijne oogen weggevoerd werd. Ik schreeuwde hem naa; hij breidde jammerend zijne kleine handen naar mij uit; maar de Rovers hadden harten als steenen, en trokken weg. De smert en wanhoop, die mij overweldigden, waren boven maate. Ik werd half dood voortgeleid; doch ik moest leven, en mijne dwaasheid nog lang bewenen.

Ik kwam in mijn Vaderland weder terug, en zond in alle gewesten van de wereld, om naar mijn Zoon onderzoek te doen; maar hij was verloren, en ik treurde twintig jaar, zonder iets van

hem te horen. Mijne schatten vermeerdeden tegen mijnen wil; ik werd oud en ziek; want een onöphoudelijk verdriet verdroogde mijne sappen. Ik werd dagelijks zwakker; en nadien ik geene erfgenamen had, zo maakte ik het grootste gedeelte van mijnen rijkdom aan uwen koninglijken Schatkist, het overige aan mijne nabestaanden en slaaven, en leide het testament bij den Kadi neder. Men hoopte nu verlangend op mijnen dood, wanneer deze Jongeling, die hier voor uwe Koninglijke oogen staat, tot mij kwam, en zig voor mijnen Zoon uitgaf. Alle zijne redenen waren overeenkomstig de waarheid; hij beantwoordde mijne vragen met de stiptste nauwkeurigheid; mijn hart raakte door tederlijke liefde jegens hem in beweging; ik erkende hem voor mijnen verloren Zoon, en de vreugde over zijne terugkomst maakte mij weder gezond. Ik ging naar den Kadi, en eischte mijn testament terug; maar hij beweerde, dat deze jonge Vreemdeling een bedrieger, en niet mijn Zoon was, op geenen anderen grond, dan om dat de voedster die tekenen niet bij hem vinden kon, die hij in zijne kindsheid zou gehad hebben. Ik kom dus voor uwen troon, dien de zon der gerechtigheid en de wijsheid verlicht, en smeek u, om met uwe alziende oogen, de waarheid te onderzoeken.

Hier zweeg de oude Man, en weende. De geheele vergadering was door het verhaal van den Ouden ingenomen, en twijfelde nauwelijks of deze Vreemdeling, wiens uiterlijk aanzien op het voordeligste voor hem sprak, was zijn Zoon. Elk was

was verlangende om het beslissende antwoord des Konings te horen, en men verwonderde zig, dat hij tegens zijne gewoonte zweeg, en in gedagten scheen te zijn. Maar de Koning was gierig, en deze omstandigheid maakte, dat hij den Vreemdeling, die gekomen was, om aan zijnen schat een rijk erfdeel te onttrekken, met ongunstige oogen aanzag. Hij draaide het hoofd met tegenzin naar den Jongeling, en sloeg een halftoornig oog op hem, die met eene bescheidene vrijmoedigheid daar stond; eindelijk brak hij het stilzwijgen af, en zeide: De Kadi heeft volgens zijnen plicht gedaan. De verklaring van de voedster is het eenigste goede getuigenis in deze zaak; indien gij geene andere bewijzen hebt, zig tot den vreemdeling, wendende dan uwe eige verzekering, dan kunt gij niet als de zoon en erfgenaam van dezen rijken ouden Man, worden aangenomen. Wat hebt gij tot uwe regtvaardiging te zeggen? spreek.

„ Heer, antwoorde de vreemdeling met onbeschoortheid, mijn ongelukkig noodlot heeft mij van alle uitterlijke middelen beroofd, waar door ik mijne geboorte overtuigend bewijzen zou kunnen, ik heb geene getuigen, dan mijn geheugen, dat de eerste indrukken der kindsheid getrouw behouden heeft. Eene menigte kleinigheden, die alleen mij en mijnen Vader bekend kunnen zijn, bevestigen zelfs wel mijne verzekering; maar nadien ik volgens de wetten in mijne eigen zaak geen getuigen kan zijn, zo weet ik nog een ander middel, om de waarheid te onderzoeken. Ik heb veel gereisd, en heb, niettegenstaande mijne jong-

heid veele wonderlijke dingen ondervonden. Het zeldzaamste was een toveraar, die bijna alwetend is, en op eenen berg aan de grenzen van Indiën woont. Hij heeft vier gouden Kogels, die hij doortoverij levend maakt en in alle deelen der wereld uitzend, zij vliegen in weinig oogenblikken, tot aan de einden der aarde, en brengen hem van al het geen zij zien en hooren, berigt. Niets is voor hun verborgen, zij dringen onzichtbaar door alle gefloten deuren; rollen over den bodem der zee, vliegen tot in de maan en de zon, lopen midden door de aarde, en de dikken muuren der Paleizen, doorsnijden zij als eene dunne lugt. Een zodanige kogel ontdekt meer dan duizend spions; en een Koning die een of twee van dezelve had, zou de harten zijner dienaars tot in de geheimste gedagten toetzen kunnen. Stuurt hij ze in zijnen HAREM, dan blijft hem geene zugt van zijne Vrouwen verborgen. Zend hij ze in den DIVAN van een nabuurig Rijk; dan word hij in een oogenblik de geheime aanslagen zijner Vijanden gewaar; hij komt hen voor, en zijne regering is een wonder van zijnen tijd. Door deze Kogels ben ik ontwaar geworden, dat mijn Vader nog leefde, dat hij zonder ophouden over mij treurde, maar reeds langen tijd ziek was, en dat ik vliegend mij haasten moest, indien ik hem voor zijnen dood nog eens begeerde te zien. Wilt gij dus, wijze en regtvaardige Stadhouder van God, eenen vertrouweling naar dezen toveraar zenden, dan zult gij de waarheid ondervinden, al lag zij zelfs in het midden van de aarde begraven. Neen, riep de

de Koning van PERSIËN, ik zal dezen grooten toveraar zelfs bezoeken, en gij zult mij verzellen. Morgen met het eerste zonnelicht zal ik vertrekken; ik beef van ongeduld, om deze Kogels te zien en de waarheid van uwe geschiedenis te onderzoeken. Hebt gedult, oude man, tot mijne wederkomst. Spreekt deze Jongeling de waarheid, dan zullen u de vleugelen mijner genade bedekken.

Naauwelyks brak het morgenlicht over het gebergte aan, of de Koning SARBAS, begaf zig met weinige bedienden op weg. Hij sloep des nagts en 's middags maar weinige uren, en reisde zo spoedig, dat Bergen en Dalen onder hunne voeten heen snelden, als of zij vleugels hadden gehad. MIRAGA, zo heette de Jongeling, reed naast den Koning, en verkortte den tijd door zijne verstandige redenen en zonderlinge verhalen van vreemde volken en zeden, waar van de Koning nog nooit iets gehoord had. De Koning kreeg MIRAGA zeer lief, want hij sprak geen woord, dat den Koning niet beviel: en zij hadden reeds de twee eerste dagen weder kunnen te rug keeren, zo gunstig had de Koning de regtszaak van MIRAGA in zijn hart beslist, indien hij niet meer om de Kogels, dan om de Voedster was uitgereist. Bergen, Boschen en Stroomen vlogen voorbij; en naauwelijks had zig de maan éénmaal verkleind en weder vergroot of zij kwamen aan den berg, op welke de toveraar woonde.

De Koning verbeeldde zig eene woeste rots te zullen vinden, en verwonderde zig niet weinig, dat hij dezelve rondom met Wijnstokken en de
 schoon-

schoonste Vrughtbomen beplant vond. De Natuur schieen dezen berg met het welgevallen van eenen Kunstenaar gevormd te hebben, met zo veele geschiktheid en regelmatigheid stond hy daar. Volmaakt rond; schieen zijn voet omtrent een uur in den omtrek te hebben: met de verrukkendste dalen omgeven, verhief hij zig allengskens tot eene matige hoogte, van welke vier beken affstroomden, en na vier wereld streken vloeiden. Op den vlakken top van den berg stond een gebouw, dat meer naar een Paleis, dan naar eene landwoning geleek, en van alle zijden in eene verre uitgestrektheid, door eenen keten van lage bergen omgeven werd, en op de dorpen, die in het dal stonden, uitzag. Eene welriekende lugt waaide den vermoeiden reiziger in zachte golven tegen, en verkwikte hem met een nieuw leven.

De zon ging even onder, en de dalen lagen reeds in de schaduw; maar de geheele berg schieen in een rood vuur te dryven. Tot op zijnen top zag men sporen van vlijt en geregeldheid. Overal, daar de Koning heenzag, arbeidden mannen, vrouwen en kinderen, met eene naarstigheit en vrolijkheit, die haars gelijk niet hadden. Zij zongen bij meenigte liederen en schenen den Koning die vol verwondering midden door hen heenging, naauwelijks te zien, zo gelukkig en zonder zorg waren zij. „ Ach, zughte de Koning, daar zie ik reeds, het geen de vier gouden Kogels kunnen doen. Mijne landen, door welke ik reisde, schieenen zo eenzaam en woest: alle hunne inwooners zo treurig en nedergeslagen; en deze berg staat als een Paradijs op de grenzen van mijn Rijk. „ Zij

Zij kwamen bij de woning van den Toveraar die niet prachtig gebouwd was, maar van binnen en buiten het schoonste afbeeldzel van spaarzaam overvloed, en wijze inrigting gaf. MIRAGA, dien alles zeer bekend scheen, ging voor uit en de Koning volgde met zyn gevolg, half dromende. Zij gingen binnen, zonder dat iemand hun tegen kwam en hen vraagde. De Koning keek her en derwaard, wanneer 'er een Kamer opengedaan werd, in wier midden een man zat, om wien zes knegtjens en zes meisjens eenen kring sloten: hij scheen hen te leeren, en de kinderen hingen met oplettendheid en liefde aan zijnen mond. Dit was de Toveraar; lang grijs hair golfde over zijne schouders; een wit kleed, onder de borst, met eenen rooskleurige gordel gebonden, hing tot op zijnen voeten neder. De Kinderen waren gelijk hij gekleed, alleen dat de bloeiende Jeugd om het eene in blonde, en het andere in zwarte of bruine lokken scheen te dertelen. Het was den Koning, als of de volle maan met eenen krans van sterren, voor zijnen oogen opging, want zo een gezicht was hem nog nooit in zijn leven voorgekomen. MIRAGA trad binnen, en de Koning volgde. De Toveraar stond op, zo dra hij hen zag, en de kinderen verdweenen als ligte morgenwolken aan den hemel.

Met een gedwongen eerbewijs sprak den Koning den Toveraar aan. „Heer, ik ben een Koopman uit Perſien. Ik heb van uwen grooten roem gehoord, en kom om het wonderwerk der vier gouden Kogels te zien, welke u uit alle gewesten der

der wereld, de geheimste berigten brengen. Indien u mijne nieuwsgierigheid niet beledigt. Heb dan de goedheid om mijn ijverig verzoek te voldoen. „ Zeer gaarn, antwoorde de Toveraar, zij zullen aanstonds uit het Koninkrijk van Perſien terug komen; en nadien het u Vaderland is, zo kunt gij aanstonds oordelen of zij de waarheid zeggen. Dus ſprak hij: hief de rechterhand om hoog, en eenen ijveren ſtaf viel uit het verwelf van de Kamer neder: hij ving hem, en ſloeg daar mede op den grond. Terſtond opende zig dezelve, en eene marmeren tafel met een dekfel van ebbenhout kwam ten voorchijn. Het dekzel viel 'er af, en vertoonde eene ronde zilveren ſchotel, die op den rand vier gaten naar de vier wereld ſtreken had. „ Dan één beding, zeide de Toveraar weder, heb ik u te maken. De Kogels verliezen hunne goddelijke toverij, indien zij tot eenen man ſpreken, wiens geeſt de geringſte hartstogt ont-rust is. Zijt dus Heer over u zelve; want zy mogten miſſchien dingen zeggen, die u verheugden of bedroefden. Vereenig uwe kragten; de eerste hevigheid, in welke gij uitbreekt, beneemt u het vergenoegen en het voordeel, om na hunne berigten te hooren.

De Koning was enkel door nieuwsgierigheid en verwagting beziel, en beloofde met vreugde om deze zo gemakkelijke voorwaarde te volbrengen; en nu ſloeg de Toveraar op, eenen kleinen Cimbel die aan de geſpleten tong van eenen vuurige ſlang hing, welke in het zilveren bekken op den ſtaart ſtond. De Cimbel klonk en een zagt geruiſch

ver-

hief zig in de opening tegen het Westen; het werd elk oogenblik sterker, en geleek eindelijk na het ge-ruisch van eenen sterken storm. De Koning zwoegde, en zijne slaven sidderden. Het ruischen hield op en vier gouden Kogels rolden voort. Zij werden eenigemalen in eenen kring agter elkanderen om de slang omgedreven en stonden voor den Toveraar en den Koning stil. De eerste opende zig, en klonk gelijk een liefelijk snarenspel, waar mede een kunstenaar het hart beweegt, de volgende woorden.

„ Ik vloog door de provintie Chorasan, alwaar ZALASPA, de Vriend van den Koning van Per- sien, woont. De Koning had veele jaren gemeen- zaam met hem geleefd en hem altijd trouw en eerlijk gevonden; maar allengskens werd SAR- BAS door vleiers vergiftigd, en begon van zijnen vriend afkeerig te worden. Zijn opregte verke- ring begon hem tegen te staan; hij vermijde zijn gezelschap, en hield zig op met Iaffer lieden. ZA- LASPA's vijanden merkten dit naauwelijks, of zij bragten tegen hem hatelijke beschuldigingen in. De Koning veroordeelde hem zonder verschoning, en bande hem van zijn Hof. Hij beklagde des Konings verblindings, en ging naa Chorasan in zijn geboorteland. Hier leeft hij stil, en doet zeer veel goeds. Het volk eerbiedigt hem, als zijnen Va- der. De helft van zijnen inkomsten deelt hij on- der de behoeftigen uit; zijn hand heeft geheele streken bebouwd of versterd, en zijn naam werd door de inwoners als de naam van eenen God geprezen. Hij is ten vollen gelukkig, en heeft
gee-

geene droevige uren, behalven als hij denkt, dat Koning SARBAS geenen vriend meer heeft. „

De Kogel sloot zig en zweeg. De Koning van PERSIËN, dien het geluid scherpe pijlen door het hart gedreeven had, voelde eene brandende hitte in het gezicht, haalde eenen diepen adem en wilde spreken; maar zijn tong was bestorven. Nu deed zig de andere Kogel open en kweelde alseen beminnende Vogel, die den dood van zijnen jongen betreurt, Hij sprak.

„ Ik vloog door de Provintie FARSIZAN, ik zag op zijde af een slot leggen en draaide mij daar heen: ik zweefde boven de tuinen en zag in een priëel de eerste Gemalin des Konings van PERSIËN: hij had haar verstiten gelijk zijnen vriend, en aan eene mededingster hare Kroon gegeven. Zij bloeide nog in die schoonheid, in welke zij nevens SARBAS de eerstemaal op den troon zat. Hare dogter, het beeld der Moeder, lag in haaren schoot, speelde met haar krullend hair, en vertrooste haar. Maar zij treurde en klaade. Ik liet mij neder, en luisterde na haar: „ Ween niet, Moeder, uwe schoone oogen zijn reeds gelijk aan de vuurige lie Ik bemin u: ween niet meer. Hoor het gezang der vogelen; zij verheugen zig altijd, en dertelen in de takken der boomen: ik zal uwe nagtegaal zijn en voor u zingen. „ „ Ach Dogter! ik heb eenen vogel in het hart, die Zingt eeuwige klagten. Hij heeft zijnen beminden verloren, en treurt om hem. „ Laat hem uitvliegen, Moeder, dezen vogel des Konings; in de vrijheid zal hij gezond worden. De Vogels haten de

De gevangenis, en wonen op de geheele aarde in aangenaame bosfchen. „ Ach Kind ! hij is bemuurd in zijne gevangenis, als wij ; hij is gevangen in eene woeflyn, zijne klagten galmen in eene wildernis, daar niemand ze hoort.

De Kogel floot zig, en zijn geklag zweeg. De Koning van PERSIËN hield zijne oogen nog geduurig op denzelven gevestigd, en heete traanen froomden langs zijne wangen ; hij fcheen nog geduurig naar het treurgezang te luilteren, als de derde Kogel zig opende. Hij ruischte gelijk de wind in de toppen der boomen of gelijk kleine golven aan den Oever ; en fprak :

„ Ik verzelde Koning SARBAS op zijne reis, en floeg agt op zijne verrigtingen. Zijn lieveling de slaaf KONGO, vleide zijne zwakheid, noemde hem den alwetenden Koning, de Zon van Afie, de Kroon der Helden, zonder dat de Koning zijn bedrog merkte. Hij prees alle zijne redenen en lachte in zijn hart over zijne eenvoudigheid. Hij fprak onöphoudelijk van zijne getrouwheid, en loerde maar op een gelegenheid, om den Koning te bedriegen. De Koning, van de haafte reis vermoeid, fleep zeer vast in zijne tent, wanneer KONGO, na dat hij hem met vleien had in ftaap gebracht, eenen kostelijken diamant, een gefchenk van de gevangene Koningin, van zijne hard trok en in het tentgordijn naaide „ — „ ô gij booswigt ! „ riep de Koning van Perfien in woede uit, en trok den Sabel om den fitterenden KONGO den kop te klieven. Aanftonds was 'er een hevige geruisch, de grond daverde, de marmere tafel

fel werd weder met zwart bedekt en was in een oogenblik verzonken.

De Koning ontwaakte uit zijne verbijstering en zag zig met den Toveraar alleen; Al zijn gezelschap was verdweenen, en het vertrek rondom veranderd. „Koning van Perſien begon de Toveraar, gij hebt de voorwaarde gebroken en het toverſpel der gouden kogels houd nu voor u op. Hoogmoed, nijd, gierigheid en toorn vernietigen hunne ſchoone eenſtemmigheid; en die een ſlaaf van eene dezer verderfelijke dingen is, voor denzelven veranderen zig hunne tedere gezangen in het bruiſchen der zee.„ „O vergeef het mij, antwoordde de Koning, ik had het gevoel van mij zelve verloren. Maar, wijze Man, vergun mij één verzoek. Ik zie dat de goden u in deze geheim ontdekkende Kogels een gedeelte van hunne alwetendheid hebben medegedeeld. Ik ben Koning van een groot Rijk; om het wel te regeren, heb ik eene naauwkeurige wetenſchap nodig, van al het geen daar in voorvalt: ik verzoek u, geef mij éénen van deze wonderlijke Kogels en leer mij hunne betovering; de helft van mijne ſchatten geef ik voor dit geſchenk, dat alle menſchelijke wetenſchap zo ver overtreft.„

„Plaats u op dezen Sofa, Koning van Perſien, antwoordde de Toveraar, en hoor mij. Uw oogmerk met het welk gij bij mij komt, is Koninglijk; het geeft blijken van uwe goede genegenheid om uw volk wel te regeren; maar Koning, ik kan het maar half voldoen. Deze vier Kogels dien ik bezit, zijn het geſchenk van eenen weldadigen geest die

die ze mij tot welzijn van mij en mijne medemenschen, voor eenen onzekeren tijd die hij zelf bepalen zal, geleend heeft. Hunne berigten die zij mij brengen, kan ik aan anderen mededelen; maar hen zelve wegtegeven of te verkopen, dit verbod mij de geest. Ik ben Vorst van een klein volk; tot deszelfs welzijn heb ik ze tot hier toe gebraukt; en de goede geest schijnt met mijn gedrag te vreden te zijn, nadien hij ze mij tot hier toe in alle volkomenheid gelaten heeft. Ik gebruikte ze nooit, om mij, maar om mijn volk wel te doen; Ik verzamel voor mij geene schatten, maar deel alles uit, wat ik krijg; ik vraag hun nooit uit eene nodeloze of verkeerde nieuwsgierigheid, maar alleen om mij en anderen te raden en te helpen. Met één woord, Koning, ik gebruik ze gelijk men een goddelijk geschenk gebruiken moet, op eene godewaardige wijze, om wel te doen.

Alhoewel ik nu, Koning van PERSIËN, uwe begeerten niet voldoen kan; zo zal toch uwe reis tot mij niet geheel vrugteloos zijn. Ik zal u de kunst der betovering leeren, en u zeggen, hoe gij die dingen, welke u God gegeven heeft, moet behandelen. De goede Beschermgeest der aarde heeft ook aan u kostelijke geschenken van dien aart gegeven; en indien zij niet alle de weldadige wonderen van de mijne voortgebracht hebben, dan was het tot hier uwe schuld. Zien en horen is de eerste en grootste pligt van eenen Koning; hij moet het oog en oor van zijn geheele volk zijn; hij moet de berigten, die deze gouden kogels hem brengen, niet tot zijne dwaasheid tot zijne wel-

lust, tot zijne geldgierigheid gebruiken, maar hen als boden aanzien, die hem aankondigen, waar en hoe een gebrek van zijn rijk te verhelpen is. Gebruikt hij ze op die wijze, dan zal hem geene waarheid beledigen, die hem een vriend zegt; hij zal geene regtszaak verdraajen, om daar door zijnen schat te vergroten: maar, hij zal, gelijk de zon, overal te gelijk weldadig heen zien; en zijn oor zal gelijk de lugt, alle toonen van verachting, van lof, van klagt en verzoek opnemen, zonder dat zijn geheele geest door eenen wervelwind opgevoerd werd.

Dit, Koning van PERSIËN, is de toverij, door welke ik mijne Kogels levend maak. Ik heb ze u medegedeeld, om dat ik u voor eenen man hield, die ze gebruiken kan. Ik heb u van uwe Jeugd af bemind en alle uwe treden met eene tedere zorgvuldigheid in agt genomen. Ik beklagde u, wanneer booswigten uwe zinnen vergiftigden en valsche neigingen in uw hart verwekten. Ik heb mij kinderlijk verheugd, dat mijn zuigeling MIRAGA de gelegenheid had, om mijn wenschen vervuld en u bij mij te zien. Deze Jongeling is de Kroon van alle deugden. Edelmoedigheid en mannelijke Wijsheid strijden bij hem om den voorrang, en het is een tekén van uwen Koninglijken geest dat gij hem binnen kort zo lief gekregen hebt. Ik koegt hem als eenen jongen van negen jaren en zogt zijnen geest vroegtijdig met alle nodige kennis te versterken. Hij heeft mijne verwagting overtroffen, en mijne poging, die ik tot zijne beschaving gebruikt hebt, rijkelijk beloond. Gebruik zijnen dienst;

ik

ik weet, hij zal u het verlies van uwen vriend ZALASËA vergoeden. Wat zijne geboorte betreft, hij is de Zoon van dien ouden Koopman. Uwe gewoone schrandtheid werd door eene onregtvaardige begeerte verdonkerd, anders zou zij zonder lang onderzoek ondervonden hebben; dat de voedster van de hebzugtige bloedvrienden opgezeten en haar getuigenis verdigt is.,,

Onder deze reden klopte het hart van den Koning van PERSIËN eenige reizen zo geweldig, dat hij den adem verloor; maar eene onuitsprekelijke heilige waardigheid, die op het wezen van den Toveraar lag bedwong zijnen toorn; en de liefde volle goedheid, met welke de Toveraar eindigde, sildte zijne aandoening langzaam. Hij wilde antwoorden, wanneer zig een geluid van harpen en fluiten, gelijk een zagt geruisch verhief, en de Koning zijne reden vergat. Het muziek scheen van alle zijden te komen en geleck naa een toverspel van onzichtbaare geesten; het werd van ogenblik tot ogenblik harder en zijne aangenaamheid ontstaf den Koning het hart. Zijne oogen schitterden van vreugde, en schenen den Toveraar te vragen, wat dit muziek betekende. „ Het zijn mijne Kinderen, zeide hij, die ik bij uwe aankomst leerde; zij willen den edelen Koning van Persiën in huns Vaders huis verwelkomen. „ De Koning hief zijne oogen op, de muur voor hem scheen zig gelijk een nevel te verliezen en vertoonde hem een nieuw verrukkend tooneel. Zes knechtjens en zes meisjens kwamen in hunnen vorigen opschik, de haren met violen en rozen bekranst, en zon-

gen den Koning van Perfiën een cere lied. Zij gingen drie aan drie en droegen op hunne handen kostelijke geschenken. Zij naderden in eenen plegtigen tred, en kwamen voor den Koning ongemerkt in eene halve maan. Zij bogen zig en het gezang zweeg. Twee knegtjens en twee meisjens traden met de geschenken toe, en begroetten hem met liefvallige gebeden. Het eerste knegtjen zeide: „Gelukzaligheid zij u! Koning van Perfiën; ik breng u eene Kroon tot sieraad van uwen klein zoon. Ik schenk u een gouden keten, zeide een meisje, om de harten van uw volk aan het uwe te binden. Ik geef u dezen blaauwen zwaard gordel, zeide het tweede knegtjen, uwe gerechtigheid tot een zinnebeeld. Ik schenk u deze diamanten Kroon, zeide het tweede meisje, de belooning van eenen goeden Koning; en wij bestrooien uwe voetstappen met bloemen, zeide de overigen, en wenschen u vrede en geluk.

Zo liep deze dag ten einde, de wonderlijkste van het leven van den Koning SARBAS, hij reisde als een nieuwgeboren te rug en zijne eerste gedagten was op zijne gevangene Gemalin, de Koningin MARANTE, en hare dogter SOLIMA. Hij vloog op vleugelen van rust en liefde na haar en bond haar, als panden van zijn geluk, met tederheid aan zijn hart. Hij bezogt ook zijnen ouden vriend; maar ZALASPA voelde zijne stille onbenijde gelukzaligheid, en bad den Koning om hem in zijne eenzame rust te laten. MIRAGA zette door zijne deugden de van verdriet verwelkte gezondheid zijnes Vaders een nieuw leven bij,
en

en vergoedde hem al zijn vorig leed. De Koning maakte dezen Jongeling dien hij zijne gezegende verandering te danken had, en die alle Edellieden van zijn Rijk in wijsheid en deugd overtrof, tot zijnen Grootvizier, en gaf hem zijne eenigste Dogter SOLIMA, de zoon der Princesfen, tot Gemalin. SARBAS was geheel een ander man geworden en zocht zijn Rijk in alle dingen volgens de lesfen van den alwetenden Toveraar te regeren; en hoewel hem de geheime toverij van dezen man niet gegeven was, zo had toch Perfien onder zijne en de regeering van zijnen opvolger zijn gouden eeuw; want nadien SARBAS geene Zoon had, zo werd MIRAGA eenparig tot zijnen opvolger benoemd; maar die was met de wijsheid van den Toveraar van zijne jeugd af opgevoed geworden en alle Perfifche Gefchiedenissen zeggen van hem: Nooit was 'er een Koning zijns gelijk.

D E

M E L O E N.

De Sultan MASUD ging, gelijk de Koningen in het Oosten gewoon waren te doen, met een gedeelte van zijn leger op de jagt. Hij zwerfde alleen om en vond eenen Boer onder een boom zitten, die zig de haren uittrok en zeer jammerlijk weende. De SULTAN ging naa hem toe en vraagde waarom hij zo weende? „ Heer, ant-

woorde de Boer, ik had eene enkele Meloen, die ik met alle zorgvuldigheid bewaarde. Zij was mijn geheele rijkdom; ik hoopte die duur te verkoopen, om met mijne Kinderen van dat geld te leven, en zo even heeft haar een van des Sultans Officieren geroofd. „ Stel u gerust, zeide de Sultan, gij zult uw eigendom weder hebben. Daar op riep hij eenen van zijne bedienden en zeide: „ ik heb grooten lust om Meloenen te eeten; zo gij 'er ééne vinden kunt, ik zal ze duur betaalen. „ De Bediende liep door alle de tenten van het leger, tot dat hij eindelijk den man met de Meloen vond. „ Uw geluk is gemaakt, zeide hij tot hem, wanneer gij deze vrugt den Keizer wil brengen. Het is hem onvoorziens ingevallen om Meloenen te eeten; maar in het geheele leger is 'er geen te vinden; en gij hebt een aanzienlijk geschenk te wagten. „ De Officier kwam met de geroofde Meloen schielijk bij den Sultan gelopen en gaf ze hem over. „ Legt den Rover eenen keten om den hals. zeide de Sultan; en zig tot den Boer keerende, neemt hem mede, hij is uw slaaf; verkoopt hem, of doet met hem het geen u behaagt.

De Boer bedankte den Sultan en sleepte zijnen Rover aan den keten met zig voort. Zo dra zij uit de oogen van den Sultan waren, begon de Officier met zijnen nieuwen Heer over zijne vrijheid te handelen. Hij bood hem vijfhonderd Sekinen. De arme man werd door zo veel geld verblind en nam, zonder lang bedenken, het geld aan, dat in zijne oogen zeer groot scheen en dat hij

bij voor zijne Meloen nooit verwacht had. Hij liet den Officier los en liep met het geld vol blijdschap naa den Koning te rug, om hem berigt te geven van den gesloten koop. „ Gij zijt met eenen zo lagen prijs te vrede geweest, zeide de Sultan, de wetten wezen u al zijn vermogen toe; want hij had u alles ontnomen, wat gij hadt. „

D E

GEREGTVAARDIGDE

V I Z I E R.

MEHEMET, de Koning van CHUSISTAN, een wellustig Vorst, liet zig door zijne vleiers en befredenen regeren. Hij bragt zijnen tijd in den HAREM bij zijne vrouwen door met weven en spinnen, en liet de Regeering aan zijnen Vizier over. Bij geluk was deze het volle tegenbeeld van zijnen Heer: hij beminde de geregtigheid en waakte vol werkzaam ijver voor het welzijn van het Land. De ampten liet hij bekleden door bekwame en getrouwe lieden; en die van ongeregtigheid overtuigd was, werd zonder aanzien van persoon gestraft.

De Hovelingen en de Vrouwen in het Serail namen dit zeer euvel. Zij beschuldigden hem bij den Koning, en bragten het eindelijk zo ver, dat de

zwakke Monarch den deugdzamen Staatsdienaar van het Hof verbande.

De verfloten Vizier zag wel, hoe weinig men op zijne regtvaardigheid of op de verdediging van zijne onschuld zou agt geeven; hij nam zijne verbanning met onderwerping aan en schreef alleen aan den Koning: „ Dát hij altijd zig had toegelègd om zijne pligten te volbrengen; 'maar verzogt om geene andere belooning van zijne diensten, dan dat de Koning, zijn Heer; hem eenige onbebouwde Landen wilde schenken, die hij tot zijn nodig onderhoud bekwaam zou maaken. „

MEHEMET kon van zig niet verkrijgen om eenen man van zo veele deugden, die elk in hem erkende, zulk eene kleinigheid afteflaan. Hij liet in zijn Rijk eene onbebouwden streek lands opzoeken; maar men kon 'er geen vinden. Alle Landen waren bebouwd. Koophandel en Akkerbouw werden overal even ijverig gedreven en maakten de vlijtige Inwoonders rijk. Nergens zag men woestijnen, noch elende of armoede.

De Koning, dien dit bericht van lieden gebragt werd, welke niet begrepen, hoe zeer een zodanig bericht de welzijn van het Land en den onschuld van den verbannen bewees, liet aan den Vizier zeggen, dat hij hem een bebouwd Land wilde schenken, zo schoon als hij het voor zig zelven verkiezen zou. Maar de Vizier gaf tot antwoord: „ ik begeer voor mijnen dienst geene andere beloning, dan de vrolijke bewustheid van getrouw gediend te hebben. Ik wilde den Koning, mijnen Heer, alleen maar toonen, in welken toestand ik mijn Rijk

ge-

gelaten heb; en alle mijne wenschen zijn vervuld, wanneer mijn opvolger zo wel doet als ik. „

Dit antwoord opende den Koning de oogen. Hij herstelde den schranderen Vizier weder in zijne voorige waardigheid en nam vast voor: van aan zijne vrouwen de zorg van zijn vergenoegen, maar aan zijnen Vizier de Regering van het Rijk overtelaten. Welk voornemen hij ook, gelijk men zegt, nauwkeurig is nagekomen.

D E

T W E E S L A N G E N.

De Sultan van KARAZAN droeg aan SAHEB, den wijzen, de opvoeding van zijnen zoon op, met dezen last, om den Prins dagelijks eene geschiedenis te verhalen, die geschikt was om den geest en het hart van een jonge Vorst te vormen. De wijze verhaalde hem daarom op eenen dag de volgende geschiedenis, die niettegenstaande hare schijnbare ongelooflijkheid, uit de jaarboeder Perzische Koningen ontleend is.

'Er kwam bij den Koning ZOHAK een Toveraar die in tegenwoordigheid van zijn geheele hof verscheidene wonderen deed, die den Koning met verwondering vervulden. „Koning der Koningen, zeide de Toveraar tot hem, dit zijn maar de gewoone speelen van mijne kunst, die nauwelijks uwe
op-

oplettendheid verdienen; maar wanneer gij mij toefaat, om tweemaal in uw heilig oor te blazen, dan zult gij aanstonds het wonderlijkste van alle wonderen zien. „ Het werd hem toegeslaan en hij blics den Koning in het oor. ZOHAK geraakte in een duifeling en gevoelde in zijne ingewanden eene zeldzame beweging. Zij was meer hevig dan pijnlijk, maar hield daar mede op, dat uit zijnen borst, omtrend de plaats, daar het hart ligt, twee slangen voortkwamen. „ Booswigt! riep de Koning, wat heb ik u gedaan? waarom heeft uw vuilen adem deze twe gedrogten voortgebracht, die mijn ingewand verscheuren zullen? „ „ Vrees niet, groote Koning, antwoorde de Toveraar; gij zult mij bedanken, zo dra gij de waardigheid van mijn geschenk gekend hebt. Deze twee slangen verzekeren u een gelukkig leven, en eene roemvolle regering. Het komt alleen daar op aan, dat men hunnen hunger met hunne geliefde spijs silt. Laat van tijd tot tijd eenigen van uwe onderdanen, die men uit het lage gemeen nemen kan, uitzoeken en slachten, om met hun vleesch en bloed deze heilige dieren van uw leven te voeden. Voornamenlijk wagt u, dat eendwaas medelijden u niet kleinmoedig maakt. Derk, dat al het geen u behaagt, wel gedaan is, en dat die niet verdient een Koning genaamd te worden, die bekommerd is om de menschen in geval van noodzakelijkheid eenig kwaad te doen. „ Eerst schrikte ZOHAK voor dezen afschuwelijken raad van den Toveraar; maar dewijl hij zag, dat zijn leven en geluk hier van afhing, zo volgde hij zonder

zoo lang, te bedenken den raad op. Binnen kort verheugde hij zig zelfs dien te hebben opgevolgd; want de honger van deze twee gedrochten van zijn hart was zijn leigen geworden, en hun werd het eten gegeven, zonder hem, om gelijk hij door hun te voeden een aangenaam gevoel te wekken. Dit deed hem zo goed, dat hij het volgende geschrei en het vermoorden van zo veele ongelukkige personen in het vervolg niet meer in acht nam, maar zijn volk voor eene elendige, meeningte hield, die alleen daartoe diende om zijne affchuwelijke begeerten tot verzadiging te strekken. Het volk in tegendeel zag ZOHAK aan als een bloeddorstig monster, dat alleen den dood verlangde. Door lang lijden verhard verloor het eindelijk alle vrees voor den tijran. Men stond tegen hem op, men rukte hem van den troon, dien hij ontheiligde, en wierp hem in eene duistere vreeselijke spelonk. Hier lag nu de onbarmhartige ZOHAK met zijne twee slangen alleen, en nadien hij hunnen honger met niets meer stillen kon, zo aten zij hem eindelijk op. }

„ Dit is eene verschrikkelijke Geschiedenis! riep de jonge Prins, als zijn Leermeeſter die geëindigd had. Ik verzoek u, verhaal mij eene andere, die ik zonder huivering kan aanhoren. „ Zeer geern, genadige Heer, antwoorde SAHEB. De volgende zal zeer eenvoudig en kort zijn.

Den jonge Sultan schonk aan eenen listigen en kwaden besnedenen zijn geheel vertrouwen. Deze kwaade mensch boezemde hem snode begrippen van de hoogheid en het geluk der Koningen in. Hij

Hij verwekte in zijn hart hoogmoed en wellust, de bronnen van alle ondeugd. De jonge Koning gaf zig zo zeer aan deze twee neigingen over, dat hij aan dezelve al zijn volk opofferde. Hij hield het voor roem, menschen klein te agten, en geloofde, dat hij zijn geluk op hun verderf moest bouwen. Wat gebeurt 'er eindelijk? Hij verloor zijne Kroon, zijne schatten en zijne vleiery; met één woord, niets bleef hem overig, dan zijne hoogmoed en zijne wellust; en nadien hij deze twee monsters niet meer stillen kon, zo fierde hij van schaamte en woede.

De Prins van KARAZAN scheen met deze tweede geschiedenis niet kwalijk te vreden en zeide: „ Deze bevat mij beter, als de eerste; zij verwekt geen zulke ijzing en ontsteltenis als de vorige. „ En evenwel, Prins, antwoordde zijn Leraar, betekenen zij beide één en het zelve.

H E T

W O E S T E E I L A N D .

Een rijk, goedhartig man wilde éenen van zijne flaven gelukkig maken; hij schonk hem de vrijheid en liet voor hem een schip met veele kostelijke waren uitrusten. „ Ga, zeide hij, zeil daar mede naa een vreemd Land; doet voordeel met deze waaren en al de winst zal voor u zijn. „

De

De slaaf vertrok; maar naauwelijks was hij eenigen tijd op de Zee, wanneer 'er een hevige storm opstond en zijn schip op eene klip wierp, dat het aan stuk sloeg. De kostelijke waaren verzonken in Zee, alle zijne reisgenoten kwamen om, en hij zelf geraakte ter naauwer nood aan het strand van een Eiland. Hongerig, naakt en zonder hulp ging hij dieper het Land in en beweende zijn ongeluk; wanneer hij van verre eene groote Stad in het oog kreeg, uit welke hem eene menigte Inwooners met een openlijk vreugdegejuig te ontmoetkwamen: „ Welkom, onze Koning! riepen zij hem toe, zetten hem op eenen kostelijken wagen en bragten hem in de Stad. Hij kwam in het Koninglijk Paleis, daar men hem eene purperen mantel aandeed, eene kroon op zijn hoofd zette, en hem eenen gouden Troon deed beklimmen. De aanzienlijksten omringden hem, vielen voor hem neder en deden hem, in den naam van het geheele volk, den eed van getrouwheid.

De nieuwe Koning geloofde in het begin, dat alle deze heerlijkheid eene schoone droom was; tot dat de aanhoudenheid van zijn geluk hem niet meer liet twifelen, dat deze zonderlinge gebeurtenis in de daad waar was. Ik begrijp niet, zede hij bij zig zelve, wat de oogen van dit wonderlijke volk betoverd heeft, om eenen schamelen vreemdeling tot hunnen Koning te maken. Zij kennen mij niet, wie ik ben; zij vraagen mij niet, waar ik van daan kom, en plaatzen mij op hunnen Troon. Wat is dit voor eene zonderling gebruik in dit Land.

Dus

Dus dagt hij, en werd zo nieuwsgierig, om de reden van zijne verheffing te weten, dat hij befloot, om eenen van de voornaamsten aan zijn Hof, die hem een wijs Man scheen te zijn, naar de oplossing van dit Raadzel te vragen. „ Vizier, sprak hij hem aan, waarom hebt gij mij toch tot uwen Koning gemaakt? Hoe kond gij weten, dat ik op uw Eiland was aangekomen? en wat zal het eindelijk met mij worden? „ „ Heer, antwoordde de Vizier, dit Eiland word door Geesten bewoond. Zij hebben voor langen tijd den Almagtigen gebeden, om hun jaarlijks eenen Zoon van Adam te zenden, opdat hij hunne Koning zij. De Almagtige heeft hunne bede verhoord, en laat alle jaar, op den bepaalde dag, eenen man op hun Eiland aanlanden. De Inwooners lopen hem, gelijk gij gezien hebt te gemoet, en erkennen hem voor hunnen Opperheer; maar zijne Regering duurt niet langer dan één jaar. Wanneer die tijd verlopen is en de bepaalde dag weder verschenen; dan word hij van zijne waardigheid ontzet, men ontnemt hem zijn Koninglijk sieraad en doet hem slegte klederen aan. Zijne bedienden dragen hem met geweld aan den Oever en doen hem in een bijzonder daar toe gebouwd schip gaan, dat hem naa een ander Eiland brengt. Dit Eiland is woest en onbewoond; en hij, die nog voor weinig dagen een magtig Koning was, komt hier naakt aan, en vind noch Onderdanen noch Vrienden. Niemand neemt in zijn ongeluk deel en hij moet in dit woeste Land een droevig leven leiden, wanneer hij zijn jaar niet verstandig ge-

gebruikt heeft. Na de verbanning van den ouden Koning gaat het volk den nieuwen, dien hun de voorzienigheid des Almagtigen elk jaar zonder uitzondering zend, op de gewoone wijze te ontmoet, en neemt hem met dezelfde vreugde, gelijk den vorigen aan. Dit Heer! is de eeuwige wet van dit Rijk, die geen Koning, gedurende zijne regering, vernietigen kan.

„ Zijn dan ook mijne voorgangers, vraagde de Koning verder, van dezen korten duur, hunner Hoogheid onderrigt geweest? „ Niemand van hun antwoordde de Vizier, was deze wet der vergankelijkheid onbekend; maar sommigen lieten zig door den glans die hunnen troon omscheen, verblinden; zij vergaten de treurige uitkomst, en beleefden hun jaar zonder wijs te zijn. Anderen maakten zig dronken in de zoetigheid van hun geluk; zij durfden niet, aan het woefte Eiland denken, uit vrees van de aangenaamheid van het tegenwoordig genot bitter te maken; en zo tuimelden zij, als dronkenen, van de eene vreugde in de andere, tot dat hun tijd om was, en zij in het schip geworpen wierden. Wanneer de ongelukkige dag kwam, begonnen zij alle zig te beklagen, en hunne verblinding te bejammeren; maar thans was het te laat; en zij werden zonder verschoning aan de elende overgegeven, die hen verwagte, en zij door wijsheid niet hadden willen voorkomen. „

Dit verhaal van den geest vervulde den Koning met vrees; hij schrikte voor het noodlot der vorige Koningen en wenschte hun ongeluk te ontgaan.

Hij zag met schrik, dat reeds eenige weken van dit kortejaar vervlogen waren, en dat hij zig haasten moest om de overige dagen van zijne Regering des te beter te besteden. „ Wijze Vizier, antwoordde hij den geest, gij hebt mij mijn toekomstend noodlot en de korte duuring van mijne Koninklijke magt ontdekt, maar ik bid u, zeg mij ook, wat ik doen moet, als ik de ellende van mijne voorgangers ontgaan zal. „

„ Herinnert u, Heer, antwoordde de Geest, dat gij naakt op ons Eiland gekomen zijt, op dezelfde wijze zult gij weder heen gaan en nooit weder komen. 'Er is dus maar één enig middel mogelijk, om dien ramp voortekomen, die u in dit Land der verbanning dreigt; [te weten, wanneer gij het vrugbaar maakt en met Inwoonders vervult. Dit is u volgens onze wetten vergund, en uwe Onderdanen zijn u zo ten vollen gehoorzaam, dat zij heen gaan, waar gij hen zend. Zend dus eene menigte Arbeidslieden over, en laat de woeste velden tot vrugtbare akkers maaken: bouw Steden en voorraadschuuren en voorziet ze; met alle noodige levensmiddelen. Met één woord: Rigt u een nieuw Koninkrijk op, wiens Inwoonders u na uwe verbanning met vreugde aannemen. Maar spoed u, laat geen oogenblik zonder voordeel voorbijgaan; want de tijd is kort, en hoe meer gij tot het opbouwen van uwe toekomstende woonplaats doet, des te gelukkiger zal uw verblijf daar zijn. Denk, dat uw jaar haast om is; en gebruik die vrijheid, gelijk een wijs vlugteling, die het verderf ontwijken wil. Indien

dien-gij mijnen raad veragt, of langzaam en flaperig werd, dan zijt gij verloren, en eene langduurende ellende is u lot.

De Koning was een schrander Man, en de reden van den Geest, gaf aan zijn besluit en zijne werkzaamheid vleugels. Hij zond aanstonds eene menigte Inwooners heen; zij gingen met blijdschap en vatten het werk met ijver aan. Het Eiland begon een sierlijk gelaat te krijgen, en eer zes maanden voorbij waren, stonden 'er reeds steden op hare bloeiende gronden. hieröm echter liet de Koning niet af van zijnen ijver; hij zond al geduurig meer inwooners over; en de volgenden waren nog blijder dan de eersten, nadien zij in een zo wel gebouwd Land gingen, dat hunne vrienden en nabestaanden bewoonden.

Ondertusfchen kwam het einde van het jaar al nader bij. De vorige Koningen hadden voor dit ogenblik gefidderd, in het welk zij hunne vergangelijke heerlijkheid moesten afleggen; maar deze zag het met verlangen te gemoet; want hij ging in een land daar hij zig door zijne wijze werkzaamheid eene bestendige woning had gebouwd. De bepaalde dag verscheen eindelijk. De Koning werd in zijn Paleis gevat; van zijn kroon en Koninglijke kleding beroofd, en op het onvermijdelijk fchip gebragt, dat hem naa de plaats zijner verbanning voerde. Maar nauwelijks was hij aan den Oever van het nieuwe Eiland aangekomen, als hem de Inwoners met vreugde te gemoet snelden, hem met groote eer ontfangen, en zijn hoofd, in plaats van die kroon, wiens heerlijkheid maar

één jaar duurde, met eene onverwelkelijke bloemkrans versierden. De Almagtige beloonde zijne Wijsheid; hij gaf hem de onsterfelijkheid, en maakte hem voor eeuwig tot hunne Koning.

* * *

De rijke weldadige Man is God; de slaaf, dien zijn Heer uitzend, is de mensch bij zijn geboorte; het Eiland, daar hij aan land, is de wereld; de Inwooners, die hem met blijdschap tegen komen, zijn de Ouders die voor den naakte Wenenden zorgen. De Vizier, die hem van het treurig noodlot, dat hem nakende is onderrigt, is de wijsheid. Het jaar zijner regering, is de loop van het menschelijk leven, en het woeste Eiland daar hij heen gevoerd werd, de toekomstige wereld. De arbeidslieden die hij daar heen zend, zijn de goede daaden, die hij gedurende zijn leven verrigt. Maar de Koningen, welke vóór hem daar heen gegaan zijn, zonder over het ongeluk, dat hen dreigde, te denken, zijn het grootste deel der menschen, die zig allen met aardse vreugde bezig houden, zonder aan hun leven en den dood te denken; zij worden met armoede en ellende gestraft, om dat zij voor den Troon des Almagtigen met handen verschijnen, die van allen goed werk ledig zijn.

H E T

GELUK DER KONINGEN.

Een BRAMIN te PATNA zou vroeg op eenen morgen uitgaan en vond voor de deur van zijn huis eene ben van biezen gevlogten, waarin een eerstgeboren kind lag. Hij liet het met zorgvuldigheid opbrengen; en dewijl hij zag, dat dit kind eenen vluggen geest en een goed hart bezat; zo zocht hij beiden door een wijze en zachte opvoeding te vormen. Zijne poging werd hem een vergenoeuen, want zijn zuigeling gebruikte die zo wel dat hij allengskens tot de voornaamste eereplaatzen geraakte; en als de Koning stierf, wiens Troon niet erfelijk was, zo werd hij éénparig tot zijnen Opvolger verkoren.

Wanneer hij nu eens voor zijne Onderdanen Regtdag hield, werd hij onder het volk eenen ouden man gewaar, die hem geduurig aanzag. De Koning geloofde tranen van blijdschap of van tederheid in zijne oogen te bemerken, wanneer juist een man van een zonderling aanzien in de Gerigtszaal trad, op welken de oude man met eene soort van woede aanviel, en hem, tegen zijnen wil, voor den voet des Troons trok. „Heer, zeide hij, wreek mij aan dezen bozen starrenwigchelaar en heb de goedheid, mijne Geschiedenis, die ook de uwe is, aantehoren. Ik ben uw Vader, ach! ik durf-

de mij niet aan eenen Zoon ontdekken, aan wien ik mij in zijne kindsheid onttrokken en wiens liefde ik niet verdiend heb; maar bij het zien van dezen booswigt, die de oorzaak is van mijne misdaad, kan ik mijnen toorn en mijn geheim niet langer te rug houden. Aanstonds na uwe geboorte bragt ik u bij dezen bedrieger en verzocht hem, om mij uw toekomend nootlot te ontdekken. Hij hield zig, als of hij de sterren om raad vroeg; hij maakte veele wonderlijke bewegingen, waar van ik niets begreep, en zeide mij eindelijk deze woorden, die ik nooit vergeten heb: „Over veertig jaren of eerder zal uw Zoon de ongelukkigste man in het geheele Koningrijk zijn. „Ik ontfelde op deze schrikkelijke voorzegging; en uit vrees, u een leven te laten, dat de hemel tot uw ongeluk bepaald heeft, leide ik u, onder het storten van veele tranen, aan de deur van de waardigen BRAMIN, die u zo wel opgevoed heeft. De veertig jaren zijn voorbij en ziet! gij zijt gelukkig en een Koning. Straf dus dezen ongeluks Profeet; die onbeschaamd leugenaar; en vergeef aan uwet Vader eenen misdaad, die hij uit eene kwalijk begrepen tederheid begaan heeft.

Het stilzwijgen en de verbijstering van den starrenkijker, de hevige verbittering van den ouden, zijne smert en zijne blijdschap, alles schein de waarheid van dit verhaal te bevestigen. De Koning zelf twijfelde 'er geen oogenblik meer aan. Hij liep naa zijnen Vader, omhelsde hem met verrukking en zeide: „Naast God en mijn volk zal u mijne eerbied en liefde geheiligd zijn: dan

vorder niet van mij, uwen starrenwigchelaar te straffen. Zijne voorzegging, zo vermetel zij is, is helaas! meer dan te veel overéénkomende met de waarheid. O mijn Vader! hoe ver af is het geluk van eene Konings-Kroon vervreemd. Verder, indien ik het zeggen zal, dan die biezenkorf, waar in gij mij gelegd had, van den pragtigen troon, dien ik met tegenzin beklommen heb. Veel gerugt makende en lasse vergenoegingen, wreede smerten, die heimelijk in mijn binnenste knagen, geene vrijheid, geen rust, eene menigte vleiers en geen vriend; dit is een kort afbeeldzel van de ellende, waar toe mij de hemel bestierd heeft. Het is niet genoeg, dat ik alle onschuldige wenschen van mijn eigen hart aan de pligten van een Koning opoffer: ik moet ook de wenschen van mijn volk zoeken te onderdrukken; dikwils met gevaar van hunne liefde te verliezen, en gehaat te worden. Ik moet hen noodzaaken, om de openlijke order en het algemeen welzijn te bevorderen, Waar van zij z g helaas! altijd verwijderen. Met één woord, mijn geluk hangt van een wonder af, dat de hemel nooit doen zal. Neen, vervolgde hij, terwijl hij zig naa het volk keerde, dat 'er rondom stond, neen, mijne kinderen, ik zal niet eer gelukkig zijn, dan tot dat ik u alle deugdzaam en gelukkig zie.,

---

D E
T I E N D A G E N
V A N D E N
K E I Z E R S E G E D.

SEGED, de Keizervan Ethiopien, wenscht den be-
wooneren der aarde heil, den bedroefden blijd-
schap, en nederigheid de kinderen des hoog-
moeds. Het zij allen bekend, dat SEGED, de
Beheercher van veertig volken en de uitdeeler van
de wateren des Nijls, in het twintigste jaar zij-
ner regering aldus, tot zig zelven sprak: nu, SE-
GED, hebt gij het toppunt van uwen arbeid
bereikt; gij hebt het murmureren der volken be-
teugeld en hunne oproeren gedempt. Nijd en
tweedragt hebt gij van uw volk geweerd, honderd
vestingen in de landen der vijanden gebouwd en
uwe grenzen voor den aanval verzekerd. Overal
waar heen uwe bevelen gaan, word daar aan knie-
lende gehoorzaamd; uwe vijanden sidderen voor
u, en leers, talrijker dan eene zwerm springhanen
en schrikkelijker dan de vuurige winden, omrin-
gen uwen troon. Uwe Magazijnen zijn gevuld,
uwe velden vrugtbaar, uwe steden rijk en uwe
schatkamers vloeien over van het goud der cijnsbare

Ko-

Koninen, gelijk een rievier door den regen over-
 floomt. De aarde beeft voor uwen toorn, en
 uw gelagch verheugt haargelijk de opgang van den
 raad. In uw Paleis klinken de zoete melodijen
 ware lofspraken, en buiten het zelven galmt u
 ruichende goedkeuring, gelijk wierookdamp, te
 loet. Uw volk heeft geen gevaar te vrezen; het
 lukt op niets dan uwe grootheid te prijzen en
 uwtvloeing van uwe gunst te genieten. Wel-
 kom! SEGED, wilt gij alleen aan de openlijke ge-
 lukzaligheid geen deel neemen? zal de wolk van
 onrust eeuwig uw hoofd bedekken, terwijl uwe
 onderdanen louter vrolijke dagen en geruste nag-
 ten tellen? Bedenk u, SEGED, en zijt wijs. Wat
 helpen u uwe zegeningen, wanneer gij geen oogen-
 blik rust durft smaaken? en wat zijn uwe schat-
 ten, wanneer zij uwe gelukzaligheid niet bevor-
 deren?

Aangemoedigd door deze overdenkingen liet
 SEGED het Paleis in het Meir DAMBEA met al
 het noodige voorzien, om aldaar met eenig ge-
 volg te wonen. „Hier, zeide hij, zal ik, ver-
 re van het gewoel en de zorgen der Regering tien geluk-
 zale dagen doorbrengen. Eene lange rust, weet ik
 wel, is de beheerschers der aarde niet vergund;
 maar eene zo korte ademhaling, eene gelukzalig-
 heid van tien dagen, zal mij niemand misgunnen.
 Al het geen de vrolijkheid en den loop mijner ver-
 maken zou kunnen ontrusten, zal gedurende de-
 zen tijd uit mijn Paleis, en uit mijnen geest, ver-
 bannen zijn. Voor de vergenoeging alleen zal ik
 mijn hart openen; doch zijf zal mij niet beheer-

schen, want ik wil slechts eens beproeven, hoe men leeft, wanneer men zig geenen geheimen wensch van zijn hart weigert.,,

SEGEDS bevel werd op het oogenblik uitgevoerd; en naauwelijks was zijn Paleis gereed, of hij begaf 'er zig heen. Dit Paleis stond midden in het Meir op een Eiland, dat geheel tot vermaak was aangelegd. Allerlei soort van Bloemen pronkten in de zonneschijn met glansrijke kleuren; en het uitwazemende heeftergewas bewierookte de lugt met aangename geuren. Hier vertoonde zig laanen, wier uitgangen zig in de verte verlooren ter uitnodiging van eene aangename wandeling in den morgen; en daar gaven koele bronnen, lommerlijke boschen en eenzaam prieden, beminnelijke rustplaatzen voor de hitte van den dag. Al het geen de zinnen kan freeën of de ziel verligten; al het geen de vlijt aan de natuur afdwingen of Rijkdom door kunst kan voortbrengen; het voordeel van alle de overwinningen van SEGED, de geschenken van dankbaarheid en verëering, die hem de volken gebragt hadden: alle deze kostbaarheden sloot het Paleis en zijne breede tuinen in zig: en de schoonheden van hetzelye waren zo zichtbaar gemaakt, dat zij zig alleen tot opwekking en silling van aangename aandoeningen scheenen te vereenigen.

In deze betoverende woning nodigde SEGED die genen van zijne Hovelingen, die hem geschikt scheenen, om het aangename van deze plaats te genieten en te vermeerderen. Men kan denken, dat niemand zijne uitnodiging affloeg. Het geen

aan

aan zijn Hof onder mannen en vrouwen jong, schoon, geestig en vrolijk was, lep de gelukzaligheid te gemoet; die men hun daar beloofde. Ligte vaartuigen voerden hen over het Meir, en het water fcheen voor hun vlak gevormd te worden, gelijk bloemknoppen voor de zonnefchijn, zoo openden zig alle herten voor de verwagting der vreugde; en een zoet muzijk zocht het ontwaakt ongeduld weder in flaap te fuffen. SEGED landde met deze blijdfchapvolle Vloot aan, en zeide het verdriet en de zorgen voor tien dagen vaar wel. Hij hoopte, in deze dagen van rust het zuiverfte geluk te zullen fmaken, en eerst na hun zalig genot in den gewoonen loop van het menfchelijk leven, waarin vreugde en droefheid onöphoudelijk afwifelen, te rug te keren.

Aanftonds begaf hij zig in zijn Kabinet, om te bedenken, met welk een vermaak zijn nieuw geluk den loop beginnen zou. De kunftrijke voortbrengzels van alle vreugden ftonden hem ten dienst; maar welke vreugde zou hij den voorrang geven? De eene verkiezen is het genieten van de andere uitftellen. Hij verkoos, hij verwierp; hij maakte dan dit, dan een ander, fraks weder een ander plan; tot dat zijne verbeelding vermoeid en zijne gedagten in verwarring raakten. Hij keerde in de zaal te rug, daar de Hovelingen op hem wagten, zijn donker gezigt, en de trekken van ongenoe- gen die hij op zijn gelaat had, verspreidden eene droefheid over het geheele gezelfchap. Deze uitwerking van zijne tegenwoordigheid was hem onaangenaam en hij voelde met verdriet, dat zijne

Hovelingen deze verdrietige gesteldheid meer vergrootten dan weg namen. Hij ging dus in zijn Kabinet te rug en beproefde, of hij zig door eigen overdenkingen beter dan door het gezelschap van anderen kon vervrolijken. Terwijl hij hier dagt, en overleide en zijne ontstelde verbeelding weder te regt zocht te brengen, snelde de tijd met zijne gewoone vlugheid voorbij. SEGED ging naa het venster en zag, dat de Zon reeds aan het ondergaan was en het Meir met haare stralen verguldde. Zo gaat, zeide hij zigtende, die lange dag, dien men het menschelijke leven noemt, voorbij; hij vliegt weg eer men geleerd heeft hem wel te gebruiken.

Het verdriet over het verlies van den eersten dag brak voor den Keizer ook het genot van den avond. enkel om zijne Hovelingen te behagen zocht hij zig vrolijk aan te stellen en hun iets mede te delen, het geen hij zelf niet gevoelde; maar den volgenden dag hoopte hij beter te gebruiken en begaf zig weg om de zoetigheid van den slaap met de zoonen van arbeid en moeite te genieten.

Den tweeden morgen stond SEGED zeer vroeg op, met een vast voorneemen, om op dezen dag gelukkig te zijn. Hij liet aanstonds een bevel openlijk bekend maken, waar bij verboden werd, dat, gedurende de overige negen dagen niemand met een treurig gelaat voor den Keizer verschijnen, geen klagend woord voortbrengen en niet het minste van eene verdrietige ongesteldheid moest laten merken; op straf van eene geheele verbanning uit het gelukkig Paleis. Dit bevel werd in de

de vertrekken en tuinen bekend gemaakt, en verwekte alszins woefte vermaaken en een onstuimig gelach. Van nu aan zweegen de zagte gezangen in de boschen; de lugtige dansen verdwenen voor het nieuw geraas. Elk was nu bedagt, eene gedwongen houding aantemen en alles zorgvuldig te vermijden, het geen den Keizer beledigen en hem de verbanning aanbrenge kon.

SEGED zag nu zijn geheele Hofjuichen en vrolijk zijn; maar het was eene gedwongen vrolijkheid, door welke dwang en vrees heen schitterde. Hij sprak zijne gunstelingen vriendlijk en liefderijk aan; maar hunne antwoorden waren gedwongen: zij vreesden in hunne woorden gevangen en als onvergenoegden verbannen te worden. Hij sloeg hun allerlei stille vermaaken voor; maar geen eene van dezelve bevielen hun, en de meesten verlangden hunne luidruchtige vermaken met geschreeuw te openbaaren. Desnietteenstaande werden de voorstellen des Keizers met openlijke goedkeuring aangenomen: want in elk woord, dat de schijn van eene bedenking gehad zou hebben, zagen zij hun verderf voor oogen. Na veele vergeeffche beproevingen om aan zijne Hovelingen vertrouwen en blijdschap medeteden, ondervond hij eindelijk, dat de Koningen niet alles vermogen; en de tweede dag was andermaal een dag van ongenoegen en van verdriet.

SEGED verliet zijne Hovelingen niet eer, voor dat hij ze van hunne vreesagtigheid genoegzaam genezen had. Hij begaf zig in zijn slaapvertrek, daar hij zig een plan van vergenoegen voor den
 voi-

volgenden dag ontwierp en zig te bed begaf. Hij droomde, dat eene schielijke vloed zijn Paleis en de Tuinen overstroomde, en ontwaakte in de hevige beweging van iemand, die meent te verdrinken. Hij raakte wel weder in slaap, maar een andere schrik wekte hem op nieuw op; het kwam hem voor, dat een vreeselijk Krijgsheir zijne Landen had veroverd; hij wil schikkingen maken, hij wil vegten; maar, gelijk het dikwils in dromen geschied, hij kan zig niet bewegen; hij voelt zijne handen en voeten gebonden, en werd door zijne verraderlijke onderdanen aan de vijanden overgeleverd; andermaal ontwaakt hij uit den slaap en beeft van schrik en toorn.

De dag brak reeds aan, en de Keizer lag in eene verbijstering, die eenen verderen slaap onmogelijk maakte. Hij stond dus op; maar de overstroming en de vijandelijke inval hadden zijn verstand zo aangedaan, dat deeze treurige denkbeelden niet aanstonds weder verdwijnen, nog voor eene enkele gedagten van vrolijkheid plaats wilden maken. Eindelijk verkreeg zijn verstand de overwinning en zeide hem, hoe dwaas het is, zig over ijdele inbeeldingen te kwellen; maar eer dit besluit genomen was, was de heft van den dag voorbijgelopen en overtuigde den Keizer op nieuw van de ijdelheid zijner ontwerpen. Hij gevoelde de waarheid zo overtuigend, dat hij over de menschelijke zwakheid zugte, die van ijdele schrikbeelden zelfs in den schoot van den slaap ontrust word. Zijne dromen hadden hem voor en na zijn ontwaken gekweld, en nu ergerde hij zig, dat hij

zo zwak was geweest dat hij zig door eenen droom had laten verschrikken. Ten laatsten zag hij, dat zijne ergernis niet redelijker was dan zijn vrees, en dat het, wanneer men met klagen over het voorledene het tegenwoordige veranderen wil, zulks niet anders is, dan het verdriet duurzaam te maken. Dit was genoegzaam de geschiedenis van den derden dag. De Avond kwam aan en SEGED stelde zijn geluk andermaal uit tot den volgenden dag.

Hij liep zeer zagt, stond vroegtijdig, frisch en wel gemoed op, en begaf zig aanstonds, verzeld door de mannen en vrouwen van het hof, in de tuinen. Op het gelaat van allen lag een glans van zulk eene helderheid, dat de Keizer bij zig zelven dagt: „Nu dit zal eindelijk een gelukkige dag worden.„ De straalen der morgenzon schitterden op de golven van het Meir, de vogelen zongen in de boschen, en zachte windjes beweegden het loof der boomen onder een streelend gemurmel. De Keizer zweefde in deze betoverende velden om; dan luisterde hij naar een hier en daar verborgen muziek, of vermengde zig onder eenen kring van dansers; dan liet hij zijn opgehelderd verstand den loop, en vermaakte zig met vrolijke schimpreden; dan nam hij de honding van eenen wijzen aan, en maakte diepzinningen aanmerkingen, Men kon de verhevenheid zijner woorden en gedagten niet genoeg bewonderen, en de Keizer vermaakte zig heimelijk in de verrukkende vrolijkheid, die lof en bewondering veroorzaakt. Zo liep een gedeelte van den vierden dag in eene vrede voorbij, die nog door geene treurige gedagten,

ten, of verdrietig ongeval gestoord was. Het enkel aanzien des Keizers blies alle zijne Hovelingen vrolijkheid in, en deze algemeene geest van blijdschap waar van hij in een zeker opzigt de oorzaak was, vervulde hem zelfs met eene aangename weltevredenheid. Bijna drie volle uren waren verlopen, wanneer de hofdames alle op eenmaal een ontzettend geschreeuw verhieven. De Keizer sloeg zijne oogen op, en zag zijn geheele Hof, vrouwen en mannen, de vlugt nemen. Deze verwerring werd verodrzakt door eenen jongen Krokodil, dien de honger of een lust, om in de tuinen te wandelen, uit het Meir aan land gelokt had. Verdrietig over dit ongelegen toeval ging de Keizer den verstoorder van zijne vreugde regelrecht te gemoet en dwong hem, zig weder in het water te begeven; maar niets kon de vlugtelingen terug houden, en hun verbaasde ontsteltenis zo terstond weder bedaaren. De vrouwen begaven zig in haar vertrek; en beefden van vrees. Zij konden den vervarenden muil van het monster, dat zij ter naauwer nood ontkomen waren, niet uit de gedagten stellen; en wie zou in zulke omstandigheden bekwaam geweest zijn, om vrolijk te zijn? Men had moeite genoeg, om zig maar weder te herstellen, en niemand sprak van iets anders dan van het hatelijke dier.

SEGED had dus ledigen tijd genoeg om over de talloze menigte van verdrietige toevallen te denken, welke steeds, in eene hinderlaag op hunne luimen leggen, om de menschelijke gelukzaligheid nadeel aan te brengen, en altijd het gelukkigste oogen-

- blik

blik tot hunne gehate verschijning verkiezen. Intusfchen had hij bij deze laatste gebeurtenis ten minften den troost dat zij buiten zijne schuld had plaats gehad en dat men een dergelijk ongeval in het toekomende gemakkelijk kon voorkomen. Verder bedagt hij zig wegens de uitspanningen van den voorgenden dag. Hij had reeds ondervonden hoe weinig het ongenoegen door bevelen en bedreigingen zig laat afschrikken; en dat vrolijkheid alleen door vrijheid verwekt en onderhouden kan worden. Hij herriep dus de strenge wet, die hij zo dwaas gegeven had. Maar daar liet hij het niet bij blijven; hij maakte nog een nieuw bevel bekend, dat, gelijk hij zeker geloofde, fromen van vreugde over zijne Hovelingen zou uitgieten; want hij beloofde aan die genen, welke in de vermakken van den volgende daſſ voornamelijk zouden uitmunten, aanzienelijke beloningen, goud en paarsen, stoffen, edelgesteentens en kronen werden in eenen Zaal van het Paleis, tot opwekking van het dingen naar den prijs ten toon gelegd. Op het gezigt van deze kostbaarheden blonk uit aller oogen vrolijkheid, en ieders mond opende zig om de milddadigheid van den Keizer te prijzen. Eene algemeene poging wekte het geheele Hof op en beloofde feestten van nooit geziene vrolijkheid. Maar zeer schielijk ondervond men, dat elke te hevige begeerten het gemoed ontrust, en zijne aandoeningen, die eenen zagten avondwind gelijk moesten zijn, in eenen storm verandert. Om te verkrijgen, het geen men sterk wenscht is men

in eene angstige vrees; en hoe kan vreugde met vrees gepaard gaan?

De volgende dag was dus voor de prijsdingers vol arbeid en onrust; zij zeiden en deden niets, zonder hunne angstige pogingen te verraden; en daar door werden zij voor elkanderen even zo lastig als voor zig zelve. Men bewonderde hen fomtijds; maar zij wilden te zeer behagen en daar door behaagden zij des te minder, maar de Keizer was heimelijk te onvreden, nadien hij zag, dat zijne Hovelingen om de kostbare geschenken meer deden, dan zij om zijnent wil tot hier toe gedaan hadden. De Avond kwam aan: de bejivering werd heter en angstiger: alle, die hunne zwakheden gevoelden en hunne nederlaag vooruit zagen, konden zig niet onthouden, hun heimelijk orgenoegen door een stuursch gelaat en vijandig morren uittelaten; en de Keizer vond zig in geen geringer moeilijkheid dan de arme overwonnenen. Men had zig met zo veel ijver op de beloningen toegelegd, dat hij geloofde, dat hij in derzelver uitdeling de strengste gerechtigheid moest in agt nemen. Hij verzamelde alle zijne oplettenheid: hij woog, onderzocht, vergeleek alle bekwaamheden, alle soorten van verdiensten, die hij in de strijders bemerkte had; met één woord, hij kwelde zig lang en veel, zonder tot zijn besluit te komen. Op het laatst bedagt hij, dat de volmaakste gerechtigheid de overwonnenen toch niet troosten zou; en dat het eene soort van wreedheid is, op eenen dag, dien hij aan de vreugde gewijd had,

iemand

niemand ongelukkig te maken. Hij gaf dus niemand den voorrang, prees ze allen, en liet hen alle met rijke geschenken van gelijke waardij heen gaan.

Dan hij zag zeer schielijk, dat hij het beste middel juist niet gekozen had, om ze allen te vreden te stellen; want zij, die op beloningen gerekend hadden, vonden zig beledigd; dat men hen met de andere op dezelfde wijze behandelde, die zig voor overwonnen kenden. Zelfs hadden zij meer ontvangen dan zij verwagten konden; maar dit hielp niet; zij vonden het onregtvaardig, dat men hun den verdienden voorrang ontzeide en hen van het genoeg beroofde om zig aan den nijd van hunne medestrijders te verlustigen. „ Zo gaat het, zeide SEGED bij zig zelve, wanneer een mensch door anderen gelukkig zoekt te worden. „ Hij ging heen, om zig aan zijne gedagten overtegeven; en terwijl dat men over zijne milddadigheid te onvreden was, zag hij den vijfden dag zeer treurig eindigen.

Op den morgen van den zesden dag maakte SEGED een nieuw Plan om gelukkig te worden. De vorige ontwerpen, schikkingen en toebereidzels waren hem zo zeer mislukt, dat hij het beftier der tegenwoordige vermaken aan het geval overliet. Hij maakte bekend: dat elk zig op zijne wijze en naar zijn genoeg kon verlustigen.

Deze wegneming van allen dwang schéén eene algemeene vrolijkheid te verwekken; en SEGED geloofde gevonden te hebben, het geen hij zocht. Alles zweefde in de tuinen heen en weder, en hij

zelf wandelde rustig en stil hier en daar heen, wanneer hij in een groenen laan kwam, waarin een Hoveling tamelijk luid met zig zelven dus sprak. „Deze SEGED begeert eerbewijs en vergodding van ons; waar in bestaat dan zijn voorrang? Hij heeft groote dingen gedaan, zegt men; maar wat doet hij nu? Maakt hem de verwijfdheid, waar aan hij zig overgeeft, niet gelijk aan den laagsten zijner onderdanen? „SEGED werd door de zelfspraak van dezen man zo veel te meer beledigd, dewijl hij van ouds af de laagste vleier onder alle zijne Hovelingen geweest was. Bijkans had hem de toorn tot eene hevigheid gebracht, indien hij niet ten regten tijd bedagt had, dat deze Hoveling met zig zelve alleen had gesproken, en genen toehoorder begeert; dat zijn gesprek eigenlijk maar eene gedagten was. Hij poogde dus deze beledigende gedagten als eenen onagtzaam scherts aan te merken; en in plaats van dezen onwaardigen berisper te bederven of te beschimpen, nam hij enkel voor, om, onder een gepast voorwendzel, hem van het Hof te verwijderen. Dit billijk besluit en onderdrukking der wraakzucht verheugden hem als eene heimelijke overwinning over zig zelven, en bragt hem zo veel rust en vergenoegen aan, dat hij het overige gedeelte van den dag wel te vreden doorbragt.

Den volgenden dag bevond zig SEGED nog in deze gelukkige gesteldheid en alles ging goed, tot dat hij bij geval de oogen op eenen boom wierp, bij welke hij ruste, Aanstonds herinnerde hij zig eenen dergelijken boom, onder welken hij eens,

na de nederlaag in het Koningrijk Griama, eenen schrikkelijken nagt had doorgebracht. Deze nederlaag en de daar op gevolgde ongevallen vervulden zijnen verbeelding met een meenigte treurige denkbeelden, die hij door geene pooging verdrijven kon. Naauwelijks had hij zig weder bedaard wanneer zijn genoegen op nieuw door een twist gestoord werd, die over de uitgedeelde belooningen ontstaan was. Hij zocht de twistenden door redelijke en goede voorstellen te bevredigen; maar te vergeefs: hij zag zig genoodzaakt om den twist met een dreigend bevel te stillen.

Op den agsten dag werd de Keizer zeer vroeg 's morgens door een ongewoon gerugt wakker gemaakt; hij vraagde, wat dit geschreeuw in het geheel Paleis betekende, en hoorde tot zijne grootste onsteltenis, dat zijne eenigste dogter, de Prinses BALKIS, ziek was geworden. Hij stond schielijk op. vraagde de geneesheeren om raad, maar zag helaas! uit hunne antwoorden, dat zij maar zwakke hoop op de herstelling van de Prinses hadden. Nu eindigde het vrolijke feest in het Paleis van het Meir DAMBEA; want SEGEDS eenigste gedagten was op zijne beminde dogter; en op den tienden dag sloot hij haar de oogen.

Dus was het met de tien dagen gesteld, die SEGED tot verademing van zijne Krijgsdaden en de zorgen zijner regering bepaald had. Hij zelf heeft hunne geschiedenis voor de nakomelingschap bewaard. Laat u daar doorleeren gij hoogmoedige stervelingen. Zegt nooit: deze dag zal een dag van gelukzaligheid zijn, maar neemt droefheid en

blijdschap, zo als beiden u het Noodlot vergunt en weet, dat de beste vreugde niet uit ledige rust, maar uit arbeid en poging opwast, gelijk de Roos onder de doornen.

ABDALLAH EN BALSORA.

De naam HELIM is nog hedendaagsch door alle de Oosterfche deelen der wereld beroemd. Hij word onder de Perlianen, tot op den tegenwoordigen dag, HELIM de natuurkundige genoemd; want hij kende alle kragten der Kruiden, verstond alle invloeden der starren en wist alle de geheimen die de ziel van Salomon den Zoon van David waren ingeprent. Tevens was HELIM Stadhouders van het zwarte Paleis der Koningen van PERSIËN en voornaamste geneesheer van den grooten Koning ALNARESCHIN.

ALNARESCHIN was de vreeslijkste Tijran, die ooit in dit land geregeerd had. Vreedsagtig, wantrouwend en wreed, had hij uit ongegronde argwaan vijf en dertig van zijne Koninginnen en meer dan twintig zonen laten ombrengen, voor welke hij bezorgd was, dat zij voor zijn leven gevaarlijk konden zijn. Eindelijk werd hij zo veele wreedheden in zijne eigen familie moede, en om dat hij moest vrezen, dat het geslacht der Kalifen geheel en al ten grond mogt gaan, zo zond hij op zekeren dag om HELIM, en sprak hem op de vol-
gen-

gende wijze aan: „ HELIM, ik heb zederd langen tijd uwe wijsheid en deugd bewonderd; thands wil ik het volle vertrouwen betoonen, dat ik op u stel. Ik heb nog maar twee zonen, die nu nog kinderen zijn; het is mijn wil, dat gij ze met u in huis neemt en ze als uwe kinderen opvoed. Voed hen op in die nederige, van alle eezugt vrije streving naar wetenschappen en deugd. Op deze wijze alleen word het geslagt der Kalifen behouden; mijne kinderen zullen na mij regeren, zonder dat zij reeds bij mijn leven na mijnen troon staan. „ „ Het bevel van den Koning, mijnen Heer zal geschieden. „ Antwoorde HELIM; waar op hij ter aarde boog, en van den Koning afscheid nam.

Hij nam aanstonds de kinderen in zijn huis en bragt ze alleen tot wetenschap en deugd op. De jonge Prinzen beminden HELIM, als hunnen Vader en bragten het door zijne handleiding zo ver, dat zij in hun een en twintigste jaar in alle Oosterfche wijsheid ervaren waren. De naam van den oudsten was IBRAHIM en de jongsten heette ABDALLAH. Zij leefden met malkanderen in eene zo volmaakte vriendschap, dat men nog heden ten dage van vertrouwden vrienden zegt: „ Zij leven met malkanderen als IBRAHIM en ABDALLAH. „¹

HELIM had een eenig kind, eene dochter, in wier schoonste lichaam de schoonste ziel woonde. Haar Vader had in hare opvoeding niets verzuimd, het geen haar tot de volmaakste van haar geslacht kon maken, en nadien zij met de Prinzen in eene

en dezelfde wetenschappen onderwezen werd: zo ontstond 'er tusfen hen eene verkering gelijk tusfen Broeders en Zusters. ABDALLAH wicns gemoedsaart zagter was, dan het genioed van zijnen Broeder, kreeg haar geduurig liever, tot dat hij eindelijk geloofde, dat hij niet meer leefde, indien hij niet bij zijne geliefde BALSORA, dus was de naam van dit onschuldige kind, was.

Het gerugt van hare schoonheid verspreidde zig onderwijl meer en meer en kwam eindelijk den Koning ter ooren, die onder den schijn van de jonge Prinzen, zijne zonen te bezoeken van HELIM begeerde, dat hij hem ook hunne speelmakster, zijne dogter BALSORA zou laten zien. De Koning werd door haare liefstaligheid dermaten aangedaan, dat hij den volgenden morgen terfnd HELIM liet bij zig komen en dus tot hem sprak: „ Ik ben voornemens, HELIM, om u voor alle uwe getrouwe diensten te belonen; en met dit oogmerk verkies ik uwe dogter tot mijne gemalin: zij zal nevens mij Koningin van PERSIËN zijn. „

Gelijk een donder zo klonk deze stem in HELIMS oor: het noodlot der ongelukkige Koninginnen, die op zulk een wijze waaren verheven geworden, was hem te wel bekend, ook was de heimelijke liefde hem niet vergeten, die ABDALLAH voor zijne dogter had opgevat, maar waar van hij thans noodwendig moest stilzwijgen. Dan schielijk herstelde hij zig, en zeide met ootmoed: „ Koning der volkeren! Hoe zeer uw knegt uwe genade erkent: zo ver zij het van u, dat gij het
bloed

bloed de Kalifen bevelken en u met de dogter van eenen geneesheer vereenigen zoudt.,,

De Koning, zonder naa eenige ontschuldiging te horen, gaf bevel om oogenblik elijk BALSORA voor hem te brengen en hield den Vader bij zig, opdat hij haar de eer zelf kon voorstellen, die de Beheerscher van PERSIËN haar toegedagt had. BALSORA, die veel te bescheiden was, dan dat haar eene gedagten daar over had ontrusten kunnen, welke een indruk haar voorkomen bij den Koning gemaakt had, werd voor hem gebragt, en stond onschuldig, gelijk eene der Maagden van het Paradijs. Maar zo dra zij de haar toegedagte eer vernam, zeeg zij in onmagt als dood aan de voeten des Konings neder.

HELIM weende, en nadat hij haar een weinig tot zig zelven gebragt had: zo stelde hij den Koning voor, dat eene zo onverwagte eer veel te buitengewoon was, dan dat zij aan zijne bescheiden dogter op eenmaal had dienen aangezegd te worden; dan, indien het den Koning behaagde, zo wilde hij haar allengskens daar toe voorbereiden. De Koning belastte hem alles te doen, het geen hij goed vond, en liet hem heen gaan. BALSORA werd weder naa haars Vaders huis gebragt, alwaar het aandenken aan het verlies van den beminnenswaardigen ABDALLAH hare smert elk oogenblik zo vernieuwde, dat zij schielijk in eene hevige ziekte storte en van haar zelven niet meer wist. De Koning vernam naar haren toestand door Boden, die haar dagelijks zelven moesten zien; en nadien zijne hartstogt van dag tot

dag toenam, zo zag HELIM geen ander middel om haar uit den arm des Konings te redden, dan dat hij haar in schijn zelf om het leven bragt. Eens in een gunstig uur ontdekte hij het aan zijne troosteloze dogter zelve, hij sprak haar moed in, en nadien zij daar in bewilligde, zo gaf hij haar eenen drank in, van welken hij wist, dat zij vervolgens voor eenige uren als dood zou wezen. Naauwelijks volgde de uitwerking van den drank, of HELIM was de eerste, die met al het gejammer van eenen troostelozen Vader na den Koning liep om hem haren dood bekend te maken. De Koning, in wiens hart nooit een zuivere menschelijke aandoening had plaats gehad, troostte zig schielijk over deze tijding. „ Evenwel, zeide hij tot HELIM, nadien het in het Koninkrijk eenmaal bekend is, dat ik uwe Dogter tot mijne Gemalin verkozen heb, zo vordert het mijne eigen eer, dat zij ook na haren dood als zodanig werde aangemerkt. Maak dus schikking, dat haar lichaam in het zwarte Paleis bij de lichamen van mijne Vrouwen en Kinderen ruste. „

Het is de gewoonte der Perlianen om de lichamen van het Koninklijke Huis aanstonds na hunnen dood op eene stille wijze in het zwarte Paleis te brengen; het welk de begraafplaats is voor allen, die van de Kalifen afstammen, of op eenige andere wijze met hun in namaagschap bestaan. De opperste Geneesheer is opziener van dit Paleis, om dat het zijn ampt is, voor het balzemen en bewaren der Koninklijke Familie naa haren dood

zorg te dragen , gelijk hij in het leven voor haare gezondheid moet zorgen. Het zwarte Paleis heeft zijnen naam van het schoon zwart marmer , waar van het opgebouwd is. Vijf duizend lampen , die nooit uitgaan , brandden daar in ; zijne honderd deuren van Ebbenhout worden dag en nacht door hondert Moren bewaakt , opdat 'er niemand in ga , dan de Opziener.

Nadat dus HELIM het lichaam van zijne Dogter op deze plaats gebragt had : zo was 'er heel schielijk een ander lijk , dat haar volgde ; het was de tweede Zoon van den Koning ABDALLAH. Te weten , zo dra deze van het voornemen van zijnen Vader , om met BALSORA te trouwen , berigt had gekregen , viel hij insgelijks in eene ziekte , die bij den lijder van dag tot dag toenam , en bij haaren vermeenden dood eindelijk zelf doodelijk werd. Wanhopend wilde hij haar in de andere wereld volgen , tot dat de Vader van BALSORA geen anderen raad wist , dan hem insgelijks den drank te geven , dien zijne Dogter gedronken had , en zo werd hij weinige dagen na hare begrafenis haar gezelschap in het Paleis der dooden.

BALSORA ontwaakte het eerst en haar Vader wist den tijd , waar in zij ontwaaken moest. Met tedere armen omhelsde hij haar , toen zij in het leven wederkeerde en om haare ogen van de vreeselijke plaats te wenden , waar in zij zig bevond , toonde hij haar terstond haren ABDALLAH , nevens haar slapende. Hij verhaalde haar de geschiedenis van zijne droefheid om haar , die hem bij-

na op eene ernstige wijze in dit doodenhuis gebragt had, en beval haar zijn schoon lichaam aan, tot dat hij ontwaakte. Gelijk de Engel der opstanding over den gestorven waakt, tot dat zijne morgenstond nadert: zo waakte BALSORA over haren lieven beminden, tot dat langzaam het uur, waar in het geneesmiddel zijne krágt verloor, aankwam. En nadien ABDALLAH van HELIMS voornemen, als hij hem dezen drank gegeven had, niets wist, zo is het onmogelijk, de verbazing, de blijdschap, de verrukking te beschrijven, in welke hij zig bij zijn ontwaken bevond. Hij geloofde zeker in het gezelschap der gelukzaligen te zijn, en dat de geest van zijne geliefde BALSORA, die hij voor waarlijk dood hield, de eerste was, die hem verscheen, om hem in het Paradijs te leiden. Maar als zij hem de plaats aanwees, daar zij waren, kwam hem ook deze niettegenstaande alle zijne akeligheid, veel aangener voor, dan Mahomed's Paradijs: want hij vond zig daar in levend aan de zijde van zijne beminde BALSORA.

HELIM, van wien men niet anders geloofde, dan dat hij met het balsamen der twee lijken bezig was, bezogt het zwarte Paleis heel dikwils en bezorgde zijne kinderen van 'al het geen zij nodig hadden. Maar zijne grootste bekommering was nu, hoe hij hen uit deze gevangenis des doods brengen, en hun leven verborgen zou kunnen houden, dewijl de deuren op gemelde wijze door de Moren bewaart werden. Ook ontruste deze zorg niet weinig de twee begravene Geliefden. Eindelijk bedagt HELIM, dat de eerste dag van de
volle

volle maan in de maand TISPA nabij was en herinnerde zig tevens het algemeene zeggen der Perlianen, dat de zielen der gestorvenen uit het Koninglijke huis, wanneer zij in eenen gelukzaligen welstand zijn; altoos op de eerste volle maan na hunnen dood, uit de oostelijke deur van het Paleis uitgingen; waarom men ook deze poort, de poort van het Paradijs noemde. In eene glinsterend gewant, zegt het verhaal, gingen zij door deze poort, die zig voor hun opende, en agter hen toefloot, en verhieven zig dan bij het licht der maan tot de gewesten van vrede.

Hartelijk verheugde zig HELIM, toen hij aan dit zeggen dacht, en de twee geliefden niet minder. Met verlangen verwagten zij den Avond, die hen uit hunnen kerker brengen zou, en met dezelfde voorzigtige zorgvuldigheid maakte HELIM schikkingen voor dezen Avond. In een hemelsblauw zijden kleed dat op het pragtigst doorwerkt was, kleetde hij ABDALLAH en BALSORA. Eene lange sleep van het fijnste floers, witter dan sneeuw, flodderde agter hen heen: op het hoofd van ABDALLAH groende een krans van Mijrthe, op het hoofd van BALSORA bloeide een krans van de schoonste Roozen. En beider klederen wazenden alle kostelijke specerijen van ARABIËN.

Dus stond het schoone Paar geliefden gereed en nauwelijks ging de volle maan op, die als om hunnent wil met eenen nieuwen toverglans alles vervulde: of HELIM deed van binnen zagtjens de poort van het Paradijs open, en sloot die zo dra ABDALLAH en BALSORA 'er uitkwamen, met de-

dezelfde schielijkheid toe. De Moren, die aan deze poort op zekeren afstand waakten en onverwagt in den schoonsten glans der maan twee zulke verschijningen zagen en den reuk, die van hunne klederen afftroomde, gelijk de geuren van het Paradijs na zig haalden, dagten niet anders, dan dat dit de geesten der twee laatste gestorvenen moesten zijn. Zij vielen op hunne aangezigten neder, terwijl zij midden door hen heen gingen, en zij bleven op den grond leggen, tot dat zij ver van hun weg waren. Den volgenden dag gaven zij berigt, wat zij gezien hadden: dan de Koning zelf en de meesten overigen hielden het voor eene vleierij, die men gemeenelijk aan het Koninglijk Huis deed.

HELM had twee van zijne muildieren op eenen behoorlijken afstand van het zwarten Paleis geplaatst, die zij met malkanderen hadden afgesproken. Hier vond hij zig bij de ontvlugten, en bragt hen op eene van zijne landhuizen, het welk op den berg KHACAN lag. De lugt op dezen berg was zeer gezond, en wanneer HELM eens den Koning na eene langdurige ziekte daar heen gebragt en deze zijne gezondheid aldaar weder gekregen had, zo had hij hem den geheelen berg, met de schoone huizen en tuinen geschonken, die op deszelfs top lagen. In deze eenzaamheid leefden nu ABDALLAH en BALSORA. Zij bezaten beiden alle nuttige en aangename Wetenschappen; zij hadden ook eene zo bestendige en wederzijdse genegenheid voor malkanderen, dat hunne eenzaamheid hun
nooit

nooit tot eenen last werd. ABDALLAH leide zig toe op die Wetenschappen, die voor zijne levenswijze en voor de rigging van de plaats gepast waren: zo dat hij in weinige jaren den geheelen berg in, eenen tuin veranderde, en overal met bloemen en bomen beplante. Ook HELIM was een veel te goedhartig Vader, dan dat hij hem iets, hoe genaamd, zou laten ontbreken, hetgeen hem zijne woonplaats aangenaam kon maken.

Omtrent tien jaren na dat zij zig daar hadden opgehouden, stierf de oude Koning en zijn Zoon IBRAHIM volgde hem op den Troon. Niettegenstaande deze nu eenige jaren lang over zijns Broeders dood niet te troosten was: zo had HELIM hem het geheim nog niet durven ontdekken; het welk, gelijk hij wist, schrikkelijke gevolgen zou gehad hebben, indien het op eenige wijze den ouden Koning was ter ooren gekomen. Maar IBRAHIM was naauwelijks op den Troon, of HELIM zocht gelegenheid, om hem de geheele zaak te ontdekken, die gelijk hij wist, voor eenen zo genadigen en grootmoedigen Vorst zeer aangenaam moest zijn. Dan het geval kwam HELIM's voornemen voor. De jonge Koning, welke op de jagt van zijn gevolg was afgeraakt, en van hitte en dorst vermagten wilde, bevond zig aan den voet van den berg KHACAN. Hij klom op den berg; en toen hij aan het huis van HELIM kwam, zo eischte hij eenige ververstingen. Bij geluk was HELIM juist daar en nadat hij den Koning de uitgezogte wijnen en vragten voorgefeld had, dien deze verkwikkingen ongemeen vrolijk

lijk maakten, zo zeide hij hem, dat het beste gedeelte van zijn onthaal nog komen zou; en nu verhaalde hij hem de verhaalde gebeurtenis met alle omstandigheden geheel en al. Verbaasd en verrukt hoorde de Koning toe, wanneer hij onverwagt zijnen broeder in het vertrek zag treden, BALSORA aan zijne hand en om hen heen eene rei van huppelende vrolijke Kinderen. „Hij is het, riep de Koning en liep hem te gemoet, het is mijn ABDALLAH! zij vielen elkanderen om den hals en weenden beiden. Alle aanwezenden zwegen, en BALSORA weende van vreugde. De Kinderen huppelden om den Koning heen, in wien zij de trekken van hunne Vaders gezigt erkenden, en de Koning, na dat hij aan HELIM een vriendelijk verwijt gegeven had, dat hij hem zo lang van zijnen broeder en zuster beroofd had, omhelsde hen allen en met hun zijne jonge vriendin BALSORA. Met tederheid sprak hij tot haar: zij moest mede komen en nadien zij toch tot Koningin bestemd was, nu in de daad eene Koningin worden: want hij wilde terstond aan zijnen broeder alle veroverde landen aan geene zijde van den TIGRIS afstaan. „Maar in de oogen van deze twee gelukkigen, die nog bij aanhoudenheid elkanderen beminden, merkte hij weldra, dat zij boven zijn Koningrijk aan hunne tegenwoordige levenswijze ver den voorrang gaven. Hij veranderde dus zijne opdracht, en schonk hun het open land, zo ver zij van de top des bergs KHACAN zien konden. Hier voeren zij voort gelukkig te leven en ABDALLAH rustte niet

niet eer; tot dat hij de geheele landstreek tot een lusthof van PERSIËN gemaakt had. IBRAHIM bezogt hen dikwils en verlugte zig op het vermakelijk gebergte, van menig verdriet, van menige moeilijkheid zijner regering; tot dat eindelijk naa eene lange en gelukkige regeering hij eerst en straks na hem zijn eenigen Zoon zonder Kinderen natelaten stierf, en ABDALLAH, een Zoon van ABDALLAH en BALSORA, hem op den Persischen Troon opvolgde. Dit was die Koning ABDALLAH, die den zetel des Rijks op den berg Khacan overbragt, en nög tot op den tegenwoordigen dag is dit het geliefdste Paleis der PERSISCHE Koningen.

H E T

M I D D E L

O M

DOODEN OPTEWEEKKEN.

FERIDUR, de Koning van PERSIËN, was niet te troosten over het verlies der schoone IRANDOKTE, die in zijne armen gestorven was. Hij wilde deze beminde Gemalin in het graf volgen, en had reeds drie dagen en drie nagten zonder eeten en zonder slapen in cenzaamheid en hevige wan-
I
hoop

hoop doorgebracht. Reeds scheen de dood het
 zwaard tegen hem opteheffen, wanneer een wij-
 zen uit INDIËN die bij den Koning in hoge gunst
 stond, het eenzame vertrek binnen trad, in het
 welk de Koning treurde. „Koning der Konin-
 gen, begon de wijzen, vertoorn u niet, dat ik
 het waag, uwe eenzaamheid te storen. Ik kom
 niet, om uwe billijke droefheid door vergeeffchen
 troost te beledigen; maar, om u de nabijzijnde
 wederkomst van het geluk bekend te maken,
 wiens verlies gij beweent. Straks!, geloof mij,
 straks zal de Koningin zelve de tranen afdrogen,
 welke gij om haar stort; zij zal leven en u en ons
 geluk vernieuwen. Gij ontfelt over mijne reden;
 maar weet, groote Koning, dat ik in de fchriften
 van eenen ouden wijzen een middel gevonden
 heb, om de beminnenswaardige IRANDOKTE
 in het leven te rug te roepen; een zeker middel,
 dat even zo gemakkelijk, als zeker schijnt. 'Er is
 niet meer nodig, dan dat men drie ten vollen ge-
 lukkige menschen vinde en hunne naamen op het
 graf der Koningin schrijfve. De bloote kragt van
 deze drie naamen zal u eene geliefde Gemalin en
 uwe Onderdanen eene beweende weldoenster we-
 dergeven. „Ik zal leven, riep de Koning, ja ik zal
 leven, om dit wondervolle middel nog te beproe-
 ven. Verkies gij zelf, wijze KULAI, de drie ge-
 lukkige ftervelingen, die gij nodig hebt. Indien
 zij mij mijne dierbare IRANDOKTE wedergeven,
 dan zal ik alleen gelukkiger zijn dan zij alle drie.
 Dus liet hij onmiddelijk een bevel uitgaan; dat
 alle, die een volmaakt geluk genooten, voor den
 wij-

wijzen KULAI verschijnen, zijne vragen zonder agterhouding beantwoorden en hem een egt afschrift van hunne naamen moesten overgeven; want aan de spoedige voldoening van deeze punten hangt het leven van FERIDUN en de opwekking van IRANDOKTE.

Naauwelijks was dit bevel op de groote plaats EREKAS bekend gemaakt, wanneer een jong mensch bijkans buiten adem tot den wijzen van INDIËN kwam loopen en tot hem zeide: „Ik heet KOBAD.... hier is mijn wel geschreven naam.... wekt de Koningin op. „ Hij haalde een weinig zijnen adem en voegde 'er toen bij: „ Maar terstond, als het zijn kan; want ik moet u zeggen, Heer, 'er moet geen tijd verlooren worden. „ Waartoe deze haast? vraagde de wijzen. „ Heer, antwoorde KOBAD, ik bemin de bevallige MENULON; het volmaakste scheapzel, dat God tot zijne vreugde geschapen heeft! Maar de goddelijke MENULON, indien ik het wagen durf, zulk eene lastering tegen haar uittespreken, is van die veranderlijke eigenzinnigheid, die men in haar geslacht berispt, niet geheel vrij. Gisteren verbande zij mij uit hare tegenwoordigheid; thans roept zij mij weder te rug, en nu ben ik de gelukkigsten van alle menschen! of ik het morgen nog ben, weet ik niet. „ Ik begrijp viel hem KULAI in de reden, dat gij de gelukkigsten van alle menschen zijt, zo lang gij van de goddelijke MENULON bemindt wordt; en zij bemint of jaagt u weg, na dat het weër verandert. Dit is een zonderling geluk! Liever wil ik eene afgaande

de koorts hebben, wier aanvallen ten minsten een zeker uur houden en waar bij men weet, waar van men zig voorzien moet. Neem uwen naam te rug, jongeling! hij is ter opwekking van de Koningin niet goed.

Eenige dagen naderhand kwamen twee gelieven, [die beter aangenomen werden. ZALZAR en BALKIS hadden elkanderen zedert vier jaren op het getrouwt en tederst bemind. Hunne liefde had menige wederwaardigheid uitgestaan, maar eindelijk over alle hinderpalen gezegepraald. Thands waren zij getrouwd, en hadden voor het outer hunne lang beproefde trouw bevestigd. Zij beschreven hun geluk zo levendig, zo bewegelijk, dat de wijzen daar over scheen te vrede te zijn. „Maar om te zien of het zuiver is, zeide hij tot hen; moesten zij het zig laten welgevallen, om eene kleine proef door te staan. Deze proef, vervolgde hij, zal noch lang noch moeilijk zijn. Geniet het genoeg om elkander te zien en te bezitten slegts agt dagen, maar zonder tusfchenpozing, zonder verwijdering en in eene volstrekte eenzaamheid. Gij zijt zelve voor elkanderen genoeg; want twee innig vereenigde zielen kunnen de overige wereld ontberen.,, Verrukt over deze voorflag liepen de beide jonge getrouwden, om de zoetigheden, van eene agtdaagsche eenzaamheid te smaken. In welke vreugde, in welke verrukking liep de eerste dag voorbij! de volgende was iets koeler; op den derden hadden zij ongenoegen; op den vierden hadden zij verschil, en op den vijfden liepen zij van elkanderen.

Na de nieuw getrouwden meldden zig twee lieden van een armoedig voorkomen en onvriendelijke houding bij KULAI aan, en verzogten gehoor. Zij waren broeders, en de oudste voerde het woord: „Wij zijn van eene geringe geboorte; wij hebben geen vrienden, wij leven in eene kleine stad, daar wij naauwelijks aan onze buuren bekend zijn; met één woord, wij zijn waarlijk ver van gelukkig te zijn: maar wilde ons de Koning in onzen arbeid bijstaan, dan zouden wij het schielijk worden; ja misschien gelukkiger worden, dan het de opwekking van de Koningin zelfsvordert. Wanneer hij mijnen broeder tot Stadhouder van onze kleine stad benoemt; en mij, wiens neigingen minder eergierig zijn, twintig duizend stukken gouds laat toetellen; dan is ons geluk gemaakt. „ Uwe begeerten is gemakkelijk te voldoen, antwoorde KULAI. Ik zal het den Koning voorstellen. en ik twijfel niet, of hij zal deze kleinigheid inwilligen. Evenwel moet gij u ééne voorwaarde laten welgevallen. Wanneer gij eenen rijken van twintig of ook van honderd duizend stukken gouds; en gij eenen Stadhouder van eene kleine of groote Stad vind, die beiden met hannen staat volkomen te vreden zijn: dan is de zwarigheid weggenomen. Wij hebben dan in plaats van drie die wij zoeken, vier gelukkigen, en de opwekking van IRANDOKTE is buiten twijfel. De twee Broeders namen het voorstel met blijdschap aan, en beloofden aanstonds; elk met eenen medgezel weder te komen; maar zij kwamen niet weder. Zij vonden geen rijken, die

niet nog rijker, en geenen Stadhouder, die niet Koning begeerde te worden. Op dergelijke wijze ontdeed zig KULAI van eene menigte dromers, die alle beloofden gelukkig te zullen zijn, wanneer zij een landgoed, eene bediening, eenen grooten titel enz., bekomen konden; tot dat eindelijk na zo veel ijdele of gewinzugtige dwazen een fatig, deftig man aankwam, die niets begeerde, en niets verlangde. „ Heer, zeide deeze gelukkige sterveling, ik bemin eenig en alleen het vergenoegen, maar ik bemin het op eene redelijke wijze, verandering, matigheid, dikwils ook ontzegging van het genot zijn de middelen, waar door ik mij het genot vermeerder en vergroot. Ik ben nog jong, ik ben gezond en bezit aanmerkelijke goederen. Verbeel u bij dit alles een lustig, vrolijk hart, vrienden, die nooit lastig vallen eene lieve wederhelft, die ik noch te veel noch te weinig bemin, en oordeel, of ik geen reden heb, om mij gelukkig te houden. — „ Ja waarlijk, hebt gij reden; en ik beken, dat ik in uwe plaats een weinig beschroomd zou zijn voor éenen vijand, naamlijk den dood. „ Dat is wel waar, antwoordde hij. maar de goederen van dit leven moesten van eene gemeene waardij zijn, indien men voor hun verlies niet bezorgd zou zijn. — „ Heel goed antwoordde KULAI, het is mij alleen bedenkelijk, of dit een zuiver en volmaakt geluk kan heten, dat door vrees ontrust word? „ — Ik denk aan den dood zo min als mogelijk is. — „ Doe nog meer vriend, en denk in het geheel niet aan hem; of het welk niet moeilijk kan zijn, zoek het mogelijk te ma-

maken, dat gij nooit sterft. Wanneer gij zo ver gekomen zijt, dan zal ik uwen naam op het graf van IRANDOKTE schrijven laten — want thans helpt hij mij niet,„

De gelukkigen ging heen en poogde alle gedachten des doods van zig te verbannen, maar dit is zo veel als ze tot zig roepen; en KULAI was in goeden ernst daar op bedagt om dit droevig blijfspel te eindigen, waar in hij zedert drie maanden eene moeilijke rol speelde. Hij ging naa den Koning, wiens verdriet zo dragelijk geworden was, dat hij hem berigt kon brengen, hoe vrugteloos zijne pogingen tot hier toe gebleven waren, en dat hij geen eenen volmaakt gelukkigen gevonden had. Waar toe, antwoordde de Koning, waar toe doen wij alle deze moeiten? waarom schrijft gij niet terstond de naamen der twee wijzen, uwe landslieden, en voornamenlijk den uwen op het graf van de Koningin? waar is dan het waar volmaakte geluk, het welk de wijzen, gelijk zij zig beroemen, in het bezit der wijsheid hebben? — Ach! genadige Heer, de wijzen zijn menschen; zij bedriegen zig dikwils, liegen zomwijlen, en wat mij betreft, ik heb wel dertig jaaren naa wijsheid en geluk gestreefd, maar het is meer dan te waar, dat ik noch de eene noch het andere bezit. „ Dan, lieve KULAI, is geen mensch volkomen gelukkig? Neen, genadige Heer, om het eindelijk te bekennen, geen mensch is ten vollen gelukkig en niemand kan het op deeze wereld zijn, daar het zienelijke elk oogenblik verandering onderworpen is en onze vergenoegingen ge-

lijk de bloemen afvallen. De grootmoedige Koningin, die gij beweent, geloofde in haare schoone dagen deeze treurige en heilzame waarheid. Zij eerbiedigde den wil van den Schepper, en door een wijs gebruik van dit moeilijk leven heeft zij die schoone gelukzaligheid verdiend, welke zij deelagtig is geworden. ô Koning der Koningen! volg de verheerlijkte Koningin, uwe Gemalin, en hou' eindelijk op, u over haar geluk te bedroeven.

De Koning was, na rijp overleg, met de schran- derheid en het liefderijk oogmerk van den wijzen KULAI zeer wel te vreden. Hij gaf het op, om de Koningin van de doode te willen verwekken en troofte zig, gelijk men zig gewoonlijk pleegt te troosten; dat is: tijd, verstroijing en nieuwe zorg maakten, dat hij het voorledene vergat.

D E

G O E D A A R T I G E

P R I N S E S S E N.

KANZARE, de Koningin van KASCHMIRE, zeide tot hare twee Dogters, van welke de oudste niet boven de negen jaaren oud was: lieve Kinderen, uwe Tante, de Koningin van TIBET, heeft eene tortelduif, die altijd treurt, wanneer zij de deugd of het geluk van iemand ziet beledigen.

ik

ik zal haar om dezen wonderbaren vogel verzoeken; mischien kan hij voor uwe opvoeding nuttig zijn. „ ô Koningin, antwoorde de oudste Prinses, ik heb geen vogel nodig, die mij door zijne tranen aan mijne fouten herinnert; wanneer ik zo ongelukkig ben en iet verzuim, zo beschuldigt mij mijn eigen hart daar over en ik ween zelf. ” Dat schaad niet, Mama! zeide de jongste, laat maar dat kleine lieve tortelduifjen brengen, dat bij Tante mischien wenen moet, en schenk het mij. Ik zal zo aartig zijn, zo aartig! dat het in plaats van te wenen, altijd springen en lachen zal.

H E T

PAAR PANTOFFELS.

Te BAGDAD leefde een oud Koopman, genaamd ABU-KASEM TAMBURI, die wegens zijn gierigheid zeer beroemd was. Niettegenstaande zijnen rijkdom bestonden zijne klederen slechts uit leuren en lappen: zijn tulband was een lap grof linnen, wiens kleur men niet meer kon onderscheiden: maar onder alle zijne klederen werwekten zijne Pantoffels, de meeste oplettenheid. Hunne zolen waren met groote spijkers voorzien: het overleder bestond uit zo veele stukken als 'er ooit aan een bedelaars mantel gevonden worden; want ze-

dert tien jaren, dat deeze Pantoffels gemaakt waren, hadden de bekwaamste schoenlappers van BAGDAD al hun verstand ten koste gelegd, om deeze stukken bijeen te houden. Daar door waren zij zo zwaar geworden, dat, als men iets regt loomp wilde beschrijven, men de Pantoffels van KASEM noemde.

Als deeze Koopman eens op de groote Markt der stad ging wandelen, stelde men hem voor om eenen aanzienelijken voorraad van kristal te kopen. Hij sloeg den koop toe, en zeer gelukkig. Eenige dagen daar na hoorde hij, dat een ongelukkige zelfverkoper alleen nog rozenwater, als zijne laatste toevlugt te verkopen had; hij bediende zig van het ongeluk van deeze man, kocht van hem zijn rozenwater voor de helft der waarde, en was over dezen koop zeer in zijn schik.

Het is de gewoonte der Oosterfche Kooplieden die eenen gelukkigen handel gedreven hebben, om een vreugdemaal te geven. Maar dit deed onze gierigaard niet. Hij vond het beter, eenmaal ook iets aan zijn lijf te besteedden, derhalven ging hij in het bad, dat hij zedert langen tijd zig niet gegund had. Terwijl hij daarin zijne klederen uittrok, zeide één van zijne vrienden, (dien hij ten minsten daar voor hield, want gierigaarts gelijk hij, hebben zelden vrienden:) dat het toch eens tijd was, om zijne Pantoffels afgedanken, die hem tot eene bespotting van de gantsche stad maakten en een paar nieuwe te kopen. „ Daar heb ik al lang op gedacht, antwoordde KASEM: maar als ik ze wel beschouw, zo zijn zij toch zo slegt niet,

niet, dat zij nog geen dienst zouden kunnen doen. Ondertusfchen was hij uitgekleet en ging in het bad.

Terwijl hij zig baadde, kwam ook de Kadi van BAGDAD daar, en om dat KASEM eer ge- reed was, dan de Rigter, ging hij 'er het eerst uit. Hij trok zijne klederen aan, maar zocht te vergeefs naar zijne Pantoffels. Daar stond een an- der paar, daar de zijnen geftaan hadden en onze gierigaard was van begrip, dat dit nieuwe paar een gefchenk van den vriend was, die hem bij het uitkleden die fchoone les over zijne Pantoffels gegeven had. Hij trok ze dan aan en ging met het voornemen om hem te bedanken, als hij hem zag, vol blijdfchap uit het bad.

Maar bij ongeluk waren het de Pantoffels van den Kadi; en als deze zig gebaad had en zijne flaven te vergeefs na dezelveu zогten: zo vonden zij niets, dan een flegt paar anderen, die verfcho- ven waren, en die men aanftonds voor de Pantof- fels van KASEM kende: ijlings liep de Deurwaar- der hem agter na en bragt hem, als op den dief- ftal betrapt, te rug bij den Kadi. Deze, over de onbefchaamde ftoutheid van deze oude gierigaart vertoornd, liet hem op het oogenblik in de ge- vangenis werpen: en om niet als een dief met openbare fchande geftraft te worden, moest hij naar de Oosterfche wijze rijkelijk betalen. Hij moest meer betalen, dan hondert van zijne Pan- toffels waardig waren, alleen op dat hij met eene heele huid naa huis mogt komen.

Zo dra hij thuis kwam, nam hij wraak aan de

oor-

oorzaak van zijn verlies. Vol kwaadheid wierp hij de Pantoffels in den TIGER, die onder zijn venster heen stroomde, op dat zij hem nooit meer in zijn gezicht kwamen; maar het geval wilde anders. Weinige dagen daarna haalden de Vischers heur net op, dat buitengemeen zwaar was. Zij geloofden reeds eenen schat te hebben opgehaald en vonden in plaats daar van, de Pantoffels van KASEM, die nog daarenboven met hunne spijkers het net zo gescheurd hadden, dat zij den geheelen dag daar aan stoppen moesten.

Vol ongenoegen tegen KASEM en zijne Pantoffels, wierpen zij die zo regelrecht in zijn open venster; en daar ongelukkig nog juist alle de flessen, vol schoon Rozenwater, dat hij gekogt had, in de beste orde voor het venster gezet stonden; zo kwamen deze zware ijzeren vijanden onder dezelve. Het schoone kristal brak en het heerlijk Rozenwater stroomde langs den grond.

Men verbeelde zig KASEM, toen hij in het vertrek kwam en de verwoesting zag. „ Vervloekte Pantoffels, riep hij uit, terwijl hij zig den baard uittrok, gij zult mij in het vervolg geene schade veroorzaken. „ Hier op nam hij eene schup en liep met zijne Pantoffels in den tuin. Haastig groef hij een gat in den grond om zijne Pantoffels levend te begraven; wanneer ongelukkig één van zijne buuren, die hem zedert langen tijd geern met iets wilde beschuldigen, juist uit het venster zag en het haastig graven van KASEM gewaar werd. Zonder vertoeven liep hij naa den Stadhouders en meldde hem in filte, dat KASEM in

in zijnen tuin eenen groten ſchat had gevonden. Meer was 'er niet nodig, om de geldzucht van den Stadhouder gaande te maken en het was vergeefs, dat onze Rijken betuigde, dat hij niets had gevonden, dat hij 'er veel meer ingelegd en zijne Pantoffels begraven had. Te vergeefs groef hij ze 'er weder uit en liet ze zelve voor het gerecht tot getuigen dienen; het was den Stadhouder om het geld te doen, en KASEM moest zig andermaal met eene groote ſom loſfen.

Vol wanhoop ging hij van den Stadhouder, met zijne duure Pantoffels in de hand en wenschte ze met al zijn hart voor den Duivel. „ Waarom, zeide hij, zal ik ze nog meer tot ſpot in de handen dragen? „ en wierp ze niet ver van des Stadhouders Paleis in eene waterleiding. „ Nu egter zal ik, zeide hij, verder van u niets hooren, na dat gij mij zo veel gelds gekost hebt. Vaart voort den Duivel. „ Maar de Duivel, die ook hier in het ſlijk van de waterleiding was, hoorde dit woord en dewijl hij hem nog een paar trekken dacht te ſpelen, zo liet hij de Pantoffels recht in de verſlijkte buis van de waterleiding komen. Dit was alleen nog nodig en binnen weinige uren werd de loop van het water geſluit; het water liep over; de opzieners van de waterleiding kwamen op de been: de vertrekken van den Stadhouder waren overſtroomd en aan al deeze ſchade, aan al dit ongeluk had niemand ſchuld, dan de Pantoffels van KASEM. Tot hun eigen geluk vonden de opzieners van de waterleiding dezelve in den door hun verzuimden ſlijk en hadden

den zig daar mede genoeg geregtvaardigd. De Eigenaar van de Pantoffels werd in heetenig genomen, en dewijl dit openlijk eene kwaadaartige wraakneming tegen den Stadhouderscheen, zo moest hij met eene nog groter geldfomme, dan de twee vorige waren, boeten. Maar zijne Pantoffels gaf hem de Gouverneur zorgvuldig weder.

„Wat zal ik nu met u doen? zeide KASEM, gij vervloekte Pantoffels? Ik heb u aan alle Elementen overgegeven en gij komt geduurig met groter verlies tot mij weder; één ding is 'er thans nog voor mij overig: de vlam moet u verteeren. „

„Maar dewijl gij, vervolgde hij en nam ze in zijne handen, geheel met slijk gevuld en met water doortrokken zijt, zo moet ik u nog het zonlicht gunnen en u op mijn dak(*) drogen: want u in mijn huis te brengen, daar zal ik mij wel voor wagten. „Met deze woorden klom hij op het dak van zijn huis, en lag ze aldaar voor de oogen der zon neder. Maar het ongeluk had nog niet alles tegen hem uitgeput; ja de laatste trek, die voor hem bewaard was, was de snoodste van allen. Een hond van zijn buurman werd de Pantoffels gewaar, hij sprong van het dak van zijnen Heer op het dak van KASEM en speelde met hun slingerde ze heen en weder. En terwijl hij 'er zo mede speelde, — ongelukkig geval! — viel de droevige

---

(*) De huizen hebben in de meeste landen van het Oosten geen flets maar een plat dak, waarop men nazorgenöndergang frische lucht scheidt.

Pantoffel eene zwangere vrouw, die juist on-
 het huis voorbij ging, regt op het hoofd: zij viel
 neer, en kreeg eene miskraam: haar man bragt
 zijne klagt voor den Rigter en KASEM moest zwaar-
 der boeten, dan hij tot hier toe geboet had: want
 zijn onvoorzigtige Pantoffel had bijna twee men-
 fchen gedood. „ Rigter der gerechtigheid, zeide
 KASEM met eene deftigheid, die den Kadi zelven
 aan het lachen bragt, alles wil ik geven en onder-
 gaan, waar toe gij mij veroordeeld hebt; alleen ver-
 zoek ik voor mij de befcherming der geretigheid
 zelve tegen de onverzoenlijke vijanden, die de
 oorzaak van al mijn verdriet en ongeluk tot op dit
 oogenblik zijn geweest. Het zijn deze jammer-
 hartige Pantoffels. Zij hebben mij in armoede,
 in befpotting, zelfs in levensgevaar gebragt, en
 wie weet, wat zij nog in hun fchild voeren. Wees
 regtvaardig o edele Kadi en begrijp, dat al het
 ongeluk het geen buiten twijfel nog deze werktui-
 gen der kwaade geesten zullen veroorzaken, niet
 mij maar hun toegerekend moet worden., —

De Rigter kon hem zijn verzoek niet weigeren:
 hij hield de ongelukkige verftoorders der openlij-
 ke en huifelijke rust bij zig, en den ouden kon hij
 geene andere les geven, dan die hij reeds met groo-
 te kosten geleerd had, te weten, dat men zig
 niet fchielijk genoeg een paar Pantoffels kan ko-
 pen, als de ouden niet meer deugen.

D E

N I J D I G A A R D.

De heilige BAZARLU, at den geheelen vastentijd door maar éénmaal's daags, te weten, na het ondergaan van de zon, en nooit meer dan eene druif. Op den muur van zijn vertrek had hij het veel betekenende woord HU (*) gefchreven; over welks zin hij onophoudelijk dagt. Hij bad met zulk eene aandagt, dat hem de vogels voor een dood beeld hielden en zig op hem nederlieten. Evenwel was het niet zo zeer zijn ijverig gebed tot God, als zijn liefderijk gedrag jegens de menschen dat zijnen naam in geheel NATOLIEN beroemd maakte. Zijne kluis was de toevlugt van alle ongelukkigen en boetelingen. Dien gemoedsontusting kwelde, wiens geweten hem beschuldigde wegens begane zonden, die ging na dezen goeden Heiligen en kwam getroost weder. Op eenen zekeren dag kwam een Inwooner van SMIRNA bij hem en zeide: „heilige man! ik ben arm en behoeftig: doch daar over zou ik mij getroosten, indien ik maar niet mijnen broeder die tevens in eenen

---

(*) Dit woord betekent, Hij, en duid het hoogste denkbeeld van het wezen Gods aan.

eenen onverdienden welstand leeft, moest beschouwen. In alle dingen gaat het hem gelukkig en de Hemel stort zijne gaven in zulk eenen overvloed op hem uit, dat mij mijne terugzetting des te gevoeliger smert. Dit is nog niet genoeg; ik word gehaat en veragt terwijl dat deze gelukkige broeder algemeen, hooggeschat en bemind word. Waar ik kom, moet ik het verdrietig prijzen van zijn deugden aanhoren, en het zelfs toekennen. ô Heiligen, ik ben de ongelukkigste onder alle menschen. Bid voor mij en vertroost mij, zo gij kunt. „ De klagten van dezen nijdiggaard waaren de eerste, die de vroomen beligen zonder medelijden afwees. „ Vertrek, zeide hij, met eenen edele wederzin tot hem, vertrek uit mijne oogen, gij vijand van al het goede. De hel mag uw trooster worden, gij Monster die niet gelukkig kunt worden, zonder dat God gierig en uw broeder ongelukkig en een booswigt word.

D E

B E D E L A A R

E N Z I J N

S P I E G E L.

Een Bedelaar van SCHIRAS vond een klein spiegel-tje, waarin, zegt men, het lelijkste gezicht zig schoon vertoonde. Hij was schrander en wist dit glas zo

te gebruiken, dat het een schat in zijne hand wierd. Hij hield den voorbijgaanden zijn spiegel met eene zedige houding voor, en zeide: „Beschouw dit schoongezigt, dat u God gegeven heeft; en schenkt aan uwe armen dienaar een kleine aalmoes. Wat kon men eenen zo beleefden Bedelaar en een zo bevallige spiegel afflaan? Elk een gaf met een mild hart en bijzonder de vrouwen zeer rijkelijk, zo dat het hem en de zijnen geen dag aan overvloedig onderhoud ontbrak. Eens werd de Bedelaar ziek; aanstonds gaf hij deze voorredelige spiegel aan zijnen Zoon, en leerde hem met alle zorgvuldigheid het spiegel te gebruiken, maar zijn moete was verloren. De jongen kwam tegen den avond weder, zonder iets gewonnen te hebben. Hij bekende, dat hij vergeten had, de voorbijgaande medelijdende zielen het wonderlijke spiegel voortehouden; dat hij bij toeval, 'er zelf ingezien had, en zig zo schoon gevonden, zo schoon, dat hij den ganschen dag niets anders had kunnen doen, dan zig zelve te bewonderen.

„Arme dwaas! zeide de oude schalk, wat hebt gij daar mede gewonnen? zijt gij daar door rijker of minder lelijk geworden? Leer van uwen Vader hoe een verstandig mensch zig van eenen dwaas onderscheid: de dwaas vleit zig zelve en de verstandige den dwaas. „Mijn Vader, zeide de verstandige dogter van den Bedelaar, ik geloof, dat het beiden voor den mensch naadeelig is. Eigenliefde maakt dom en laat zig bedriegen; maar anderen te vleien maakt het aangezigt van den vleier tot en bedriegelijke spiegel, waar in alleen de dwaas

geern ziet, en wel haast met berouw beloond word. Kom mijn broeder. Wij willen het geen wij tot ons onderhoud behoeven op eene verstandiger wijze zoeken.

D E

D E K E N

V A N

B A D A J O Z.

De deken van het bisdom BADAJOZ was alleen geleerder dan alle geleerden te SALAMANKA KOIMBRA en ALCALA. Hy verstond alle doode en levende taalen, bezat alle Goddelyke en menschelyke wetenschappen: alleen de toverkunst verstond hij nog niet, en kon zig over dit gebrek niet te vrede stellen. Eindelijk hoorde hij, dat in eene voorstad van TOLEDO een zeer bekwaam Toveraar, DON TORRIBIO woonde. Hij liet terstond eenen muilzadel zadelen, en reisde naar TOLEDO; daar hij voor de deur van een klein onaanzienlijk huis, de woning van deze grote man, afsapte. „Wijze man, sprak hij tot hem, ik ben de Dekan van BADAJOZ. De geleerden van SPANJEN doen mij wel de eer aan, mij hunnen meester te noemen, maar kon ik het geluk hebben, om uw leerling te heeten, dan zou ik de-

zen roem boven alle anderen den voorrang geven. Hebt dus de goedheid, om mij het geheim van uwe Kunst te leeren; en maak staat op mijne dankbaarheid, die niet nalaten zal, de voortreffelijkheid van den leeraar en wetenschap te evenaaren,

DON TORRIBIO maakte juist niet veel werk van de wellevendheid, hoewel hij, volgens zijn wetenschap, met de voornaamste geesten in verbintenis stond. Hij antwoordde den Heer Deken: dat hij elders naar eenen leeraar in de Toverkunst moest omzien; want dat hij moede was van een onderwijs, waarmede hij niets dan schoone woorden en ijdele beloften gewonnen had. Hij wilde de geheime wetenschappen niet langer ooteren, en ze aan ondankbaren om niet geven. „Hoe! ondankbaren? riep de Deken uit; DON TORRIBIO heeft dan ondankbaren gevonden? zou hij wel zo onrechtvaardig kunnen zijn om mij met deze monsters gelijk te stellen? „Nu bragt hij uit den rijken schat van zijn geheugen eene menigte gedenkspreuken en zinrijke gedagten voort, die hij ooit over de dankbaarheid gelezen had; hij sprak met zo veel drift, en vurig gevoel, hij sprak zo schoon over deze deugd, dat de Toveraar na een weinig bedenken, betuigde: dat hij aan eenen zo voortreffelijken man niets kon weigeren. HIJACINTE, riep hij tot zijne huishoudster, steek twee Patrijzen aan het spit: ik hoop, dat de Heer Deken mij de eer zal aandoen om met mij te spijzen. „Terstond nam hij hem bij de hand en bragt hem in zijn Kabinet. Toen zij 'er in

gekomen waren, raakte hij hem met den staf aan en sprak binnen 'smonds deze drie geheimzinnige woorden: (die wij den Lezer verzoeken wel in 't geheugen te houden) „ORTOBOLAN, PISTAFRIEH, ONAGRIUF; „ en zonder verdere voorbereiding begon hij hem de eerste bladen van het toverboek te verklaren.

De nieuwe leerling luisterde met zulk eene oplettendheid toe, dat hij nauwelijks zynen adem scheen te halen; toen HYACINTE Schielyk met een klein ventje binnen kwam, die tot aan de heupen gelaarsd en tot aan de schouders met modder bespat was; en den Heer Deken over eene zaak van zeer veel belang begeerde te spreken. Hy was de Postillon van zynen Oom, den Bischof van BADAJOZ; die hem ijlings nagezonden en spoorstreeks tot TOLEDO toe gevolgd was, om hem berigt te brengen, dat eenige uren naa zijn vertrek, de Bischof, zijn Oom, door eene hevige beroerte was aangetast geworden. waar van men de droevigste gevolgen vreesde. De Deken was toornig en vloekte, (doch om geen ergernis te geven, zeer zagt) op de ziekte den zieken, en den bode; die bij hem alle drie op eenen zo zeer ongelegen tijd kwamen. Om van den Postillon ontslagen te worden, beval hij hem zonder verzuim naa BADAJOZ weder te keren; en voegde 'er bij: „ dat hij zelf op het spoedigst hem volgen zou. „ Daar op zette men het onderrigt zo ijverig voort, als of 'er geen Oom en geene beroerte in de wereld was.

Eenige dagen daar na kreeg men nieuwe berigten van BADAJOZ; maar die veel eer verdien-

den aangehoord te worden. De Opperzangmeester en de twee oudite Domheren lieten den Deken weten: dat zijn Oom, de hoogwaardige B. sf hop overleden was, om in den hemel de befoning zijner deugden te ontvangen; verder, hoe de Kanunniken volgens de heilige wetten der Kerk vergaderd waren geweest en hem tot opvolger op den ledigen stoel verkoren hadden; eindelijk, hoe men hem verzogt zig te spoeden en zijne nieuwe bruid, de Kerk van BADAJOZ, door zijne tegenwoordigheid te vertroosten. „ DON TORRIBIO had de reden der Afgezanten mede aangehoord en zocht deze fhone gelegenheid, als een fchrander man, voor zig ten nutte te maken. Hij trok den nieuwen Bifchop ter zijde en naa eene korte gelukwensching, die voor de omftandigheden gefhikt was, zeide hij tot hem: dat hij eenen Zoon had, die DON BENJAMIN heette en door de natuur met een goed verftand en het beste hart begaafd was; maar dewijl hij noch fnaak noch vatbaarheid voor de geheime wetenschappen aan hem bemerkt had, zo had hij gedagt om eenen geestelijken van den jongen te maken. Dit goed voornemen had God zo wel laten gedeien, dat hij thans met groote vreugde hoorde, hoe zijn lieven Zoon als het voorbeeld der geestelijkheid te TOLEDO geprezen werd. Nadien nu zijne Bifchoppelijke genade de Dekens plaats met het Bifdom te gelijk niet zou kunnen beftieren; zo wilde hij in onderdanige ootmoed verzoeken om de ledige plaats aan DON BENJAMIN te geven. „ Ach! antwoordde de Prelaat, met eenige verlegenheid,

hoe geern ik u in alles wenschte dienst te doen, zoben ik 'er voor ditmaal niet in staat toe. Ik heb eenen bloedverwant, van wien ik eens erven zal. Hij is een oude geestelijken, die tot niets dan tot eenen Deken bekwaam is; en ik zou 'mijne geheele familie, die ik zo zeer bemin, ten uiterste beledigen, indien ik hem deze plaats weigerde. Maar, vervolgde hij op eenen vriendelijken toon, wilt gij mij niet naa BADAJOZ verzellen? Kunt gij zo wreed zijn en mij verlaten, juist, daar ik in staat gesteld worde om u van dienst te zijn, Neen, lieve vriend en leeraar. Ik hoop, gij zult bij mij blijven en het onderwijs van uwen leerling voleinden. Hebt geene bekommering voor de bevordering van DON BENJAMIN; hij zal mijne eerste zorg zijn en vroeg of laat zal ik meer voor hem doen, dan zelfs de Vader begeert. Eene slegte Dekens plaats in het hart van ESTRAMADURA is geene bevordering voor den Zoon van eenen man, gelijk gij zijt. „ DON TORRIBIO ging dus met zijnen voornamen leerling mede naa BADAJOZ. Hij bewoonde eenige van de schoonste vertrekken in het Bischoppelijk Paleis, en een ieder boog zig voor hem als den gunsteling van den Bischoep en den uitdeeler der Bischoppelijke gunsten.

De Bischoep zelf maakte onder het bestuur van eenen zo bekwamen Leeraar spoedige vorderingen in de geheime wetenschappen. De ijver, met welken hij zig in het begin daar aan overgaf, was bijna te groot, maar allengskens wist hij dien zo wel te matigen en te bepalen, dat het leeren der

Toverkonst aan de Bisfchoppelijke pligten geen het minfte nadeel toebragt. Want hij geloofde; dat het voor eenen Bisfchop niet genoeg was zijnen geest met buitengemeene Kundigheden te verfieren; maar dat hij ook anderen den weg des Hemels aanwijzen en zig toelaggen moest, om in de Harten van hun die aan zijne zorgen waaren toebetrouwd, de heilige leer en goede zeden in te prenten. Dit verftand'g gedrag verfpredde den roem van den geleerden Prelaat zeer fchielijk onder de Christenheid: en toen hij 'er het minst aan dagt, werd hij tot Aardsbisfchop van KOMPOSTELLA verkoren. Het volk en de geestelijkheid te BADAJOZ zuchtten, gelijk men denken kan, over het verlies van eenen zo getrouwen Herder, en, om hem het laatte bewijs van hunne hoogagting te geven, zo lieten de Domheren eenparig aan hem over de verkiezing van zijnen Opvolger.

DON TORRIBIO verzuimde niet bij dezenieuwe gelegenheid voor zijnen Zoon te fpreken. Hij verzogt van den nieuwen Aardsbisfchop het opengevallen Bisdom; doch deze wist dit verzoek afteftaan op de vriendelijkfte wijze. „Hij eerbiedigde zijnen leeraar zo hoog! hij was zo befchaamd, zo bedroefd, hem zulk eene kleinigheid te moeten weigeren! Maar hoe kon hij anders? DON FERDINAND DE LARA Konneftabel van KASTILIEN verzogt het Bisdom voor iemand van zijne nabestaanden. Deze Heer had hem te voren zo veel bijzondere dienften bewezen, dat hij het voor zijnen noodzakelijken pligt rekende, eenen ouden Weldoender boven den

den nieuwen te stellen. Deze naauwkeurige naakoming van dankbaarheid kon van DON TORRIBIO niet onaangenaam zijn: want hij zag hier uit, hoe veel hij te hopen had, wanneer eens de beurt aan hem zou komen, en dat moest onfeilbaar bij de eerste gelegenheid geschieden. „ De Toveraar was zo bescheiden, dat hij die Anecdote van de oude weldaden geloofde en hij verheugde zig wel zeer, agter DON FERDINAND geiteld te worden. Zij maakten zig gereed tot hun vertrek en kwamen te KOMPOSTELLA; maar het verblijf aldaar was zeer kort. Want na eenige maanden kwam 'er van ROMEN een Opperkamerheer van den Paus en bragt den Aardsbisshop den Kardinaals hoed benevens eenen zeer gunstigen brief; waarin zijne Heiligheid hem verzogt om naa ROMEN te komen, en hem met zijnen Raad in het bestieren der Christen wereld bijtestaan, ja wat nog meer is de Heilige Vader gaf hem vrijheid, om het Aardsbisdom naar zijn welgevallen aan eenen anderen te geven.

DON TORRIBIO was niet te KOMPOSTELLA, toen de Afgezant van den heiligen Vader kwam. Hij bezogt zijnen Zoon, die nog bij aanhoudenheid Prediker in zijn klein karfpel te TOLEDO was. Bij zijne terugkomst spaarde hem de Prelaat de moeite, om het opengevallen Bisdom te verzoeken. Hij liep hem met opene armen te gemoet en zeide; „ Mijn waarde Leeraar, ik breng u twee goede berigten in plaats van één. Uw leerling is Kardinaal en uw Zoon zal het ook haast worden, wanneer ik in ROMEN iets kan doen. Ik had hem gern eerst tot Aardsbisshop

van KOMPOSTELLA gemaakt, maar ziet, hoe ongelukkig ik ben! Mijne Moeder, die wij te BADAJOZ gelaten hebben, heeft mij in uwe afwezenheid eenen sterken brief geschreven, die alle mijne oogmerken verijdt. Zij wil mij met alle geweld den Aardsdiakon van mijne vorige Kerk, den Licentiaat DON PABLOS DE SALAZAR, haaren vertrouwden Vriend en Biegtvader, tot opvolger opdringen. Zij bedreigt mij, van verdriet te sterven, indien ik haar begeerten niet voldoe. Wat heb ik dus bij haare zwakke gezondheid niet te vrezen; wanneer ik haar in het geringste reden van ongenoegen geef? Stel u in mijne plaats en zegt mij: zal ik eene Moeder beledigen, die ik zo teder lief heb? „DON TORRIBIO was ver af van zulke kinderlijke tederhartigheid te misprijzen. Hij gaf ten vollen zijne goedkeuring aan de verkiezing van DON PABLOS en liet geen het minste ongenoegen tegen de Moeder van den Prelaat blijken. Hij verzelde zijne Eminentie naa ROMEN; maar naauwelijks waren zij daar gekomen, of de Paus stierf. De Kardinaalen vergaderde in het Conclave; alle stemmen van het heilige Collegie vereenigden zig voor den Spaanschen Kardinaal, en hij werd Paus.

Naa de plegtigheden van de Kroning verkteeg DON TORRIBIO eene geheime Audientie. Hij kuste de voeten van zijnen dierbaren leerling en weende van vreugde, daar hij hem den Pauselijken stoel met zo veel waardigheid zag bekleden. Met eene diepe beleefdheid spreekt hij van zijne lange en getrouwe diensten. Hij herinnert zijne heiligheid

heid de gedane beloften, die hij nog voor kort vernieuwd had. Hij sprak met eenige woorden van den Kardinaalshoed, die hij met de driedubbelde Kroon vervuld had; doch, in plaats van dezen hoed voor DON BENJAMIN te verzoeken, eindigt hij met eene onbegrijpelijke bezadigtheid. Hij betuigt, dat hij benevens zijn Zoon alle eergierige hoop verlochende; en dat zij te vrede zouden zijn, wanneer zijne Heiligheid, benevens zijnen vaderlijken zegen hen begunstigen wilde met eene kleine weldaad, en hun zo lang zij leefden, een matig onderhoud beloven, die de nodige behoefte van eenen Priester en eenen Wijsgeer ten vollen zou voldoen. Gedurende deze aanspraak bedagt zig de Paus, wat hij met zijnen leermeester zou aanvangen. Na eenig overleg vond zijne Heiligheid, dat hij DON TORRIBIO nu kon misfen en dus, dat deze een nutteloos en zelfs een lastig mensch was; en naa dit besluit werd het hem niet verder bezwaarlijk om een antwoord te vinden. Hij antwoordde op de volgende wijze: „ Wij hebben met leedwezen vernomen, dat gij onder den schijn van verborgen wetenschappen te oeffenen eenen afschuwelijken omgang met den geest der duisternis en der leugen hebt. Wij vermanen u alzo vaderlijk, deze ongehoorde misdaad door berouw en leedwezen te boeten. Verder bevelen wij u, binnen drie dagen het gebied der Kerk te verlaten: anderszins zal men u aan de wereldlijke magt en de straf des vuurs overleveren.

Zonder zig te ontzetten, herhaalde DON TORRIBIO zijne drie toverwoorden; deed het ven-

venster open, en riep zo hard als hij kon: „HIJ-ACINTE, steek maar één Patrijs aan het spit; de Heer Deken zal niet met mij eeten. „ Dit was een donderslag voor den ingebeelden Paus. Hij ontwaakte uit zijn verrukking, waarin hem terstond in het begin de drie toverwoorden gebragt hadden. In plaats van in het Vaticaan te zijn, werd hij gewaar, dat hij te TOLEDO in het Kabinet van DON TORRIBIO was. Hij zag zelfs aan de klok, dat 'er geen vol uur was verlopen, zedert hij dit gehaate Kabinet, waarin men zulke schoone droomen droomde, betreden had. In minder dan een uur had hij geloofd Toveraar, Bischof, Aartsbischof, Kardinaal en Paus te zijn; en vond op het einde der rekening, dat hij niets dan een gek en een ondankbare booswigt was, Alles was begoocheling; de proeven uitgezonderd, die hij van zijne valsheid en zijn flegt hart gegeven had. Hij ging uit, zonder een enkel woord te spreken; vond zijnen muilezel, daar hij hem gelaten had en keerde naa BADAJOZ te rug, zonder ééns geleerd te hebben, hoe men een nestelknoop ontbind.

H A S S A N.

Als de Kalif ALMALECK voor het eerst eene bedevaart ging doen naar den tempel te MEKKA, lustte het hem, in een Pelgrims gewaad onbekend door de stad te wandelen. Hij had een
groot-

grootmoedig hart en eene ongeveinsde opregtheid; hij zocht dus de noodlijdenden in stilte op, om hunnen druk door weldaden te verlichten en daar mede zijne waare godsvrucht te bewijzen. Dus verkleed trad hij eens in de woning van eenen armen ambachtsman, die juist aan zijn werk was, en een vrolijk lied zong. Op zijn wezen woonde gezondheid en vergenoeging, geregeldheid en zindelijkheid in zijn huis. HASSAN, dus heette deze vergenoegde arme man, ontving den Pelgrim vriendelijk, onthaalde hem met ververfchingen en begon een vrolijk gesprek. ALMALECK was verwonderd, in deze arme hut de gelukkigsten van zijn Rijk (gelijk hem dagt), te vinden: hij kon hem niet genoeg bewonderen, niet genoeg hooren en zien, hoe in dezen verborgen hoek het waar geluk des levens woonde. Eindelijk sprak hij; „HASSAN ik heb liefde voor u gekregen, en zou geerne u mijne liefde door het een of ander betonen willen. Hebt gij bij het geluk, waar in gij leeft, nog iets te wenschen? „HASSAN antwoordde laghende: „wat zou ik wenschen! ik ben gezond, de ééne dag is mij zo aangenaam als de ander, ik ontwaak met het gezang der vogelen, met welken ik mijnen arbeid begin en eindig: deeze geeft mij bekwaam onderhoud: ik ben te vreden: wat ontbreekt mij dus en ook wat kunt gij mij geven, arme goedhartige Pelgrim? „Vriendelijk zag hem ALMALECK aan en wierp zijn bovenkleed af. „Ik ben ALMALECK, zeide hij, de beheerscher der Gelovigen; zie hier het kleed van den Kalif en den heiligen zegelring van den

Pro-

Profet. „ Sprakeloos viel HASSAN aan de voeten van den Kalif neder, maar die hem vriendelijk de hand reikte. „ HASSAN, sta op, gij zijt gelukkiger en dus ook grooter dan ik. „ Heer antwoordde deze: ik zou gelukkiger zijn dan gij zijt? een worm ben ik bij u. Uw wenk kan geluk en ongeluk geven, dien hij wil. — „ Geloof dit niet, viel hem ALMALECK in de reden, ik kan geen geluk geven, maar het wel buiten mijn weten ontnemen. De ondeugd te straffen, de boosheid en onderdrukking in toom te houden, dat is mijn pligt: zo ver strekt ook mijnen magt en verder niet. Al mijne magt is niets, indien zij waarlijk zal gelukkig maken of de deugd beloonen. Indien ik dit kon doen; dan zou ik ze eerst aan u beloonen. Maar zie, gij zelfs zijt boven mijne magt verheven; met de eenvoudigheid van uw levenswijs zou ik u uwe schoone dagen berooven, zo dra ik u rijkdom of hoogheid, het eenigste dat in mijne hand is, wilde opleggen. „ Hiermede stond de Kalif op, bevalaan HASSAN, stil te houden, wie hij was, en ging weg.

Van dit oogenblik af was HASSAN's geluk gestoord. Zucht naar eer en rijkdom namen opeenvolgend zijn anders vergenoegd hart in. Hij was tevreden, dat hij het kostelijk oogenblik niet beter gebruikt en zig eenen grootscher staat bezorgd had. Zijne geringheid was hem tot last; hij droomde van Tuinen, Paleizen en Bedienden, verzuimde onder deze verbeeldingen zijn werk, werd dagelijks behoeftiger, onvergenoegder en geleek bijna reeds eenen bedelaar, wanneer de Ka-

lif na verloop van een jaar weder naa MEKKA
 reisde, en met een soort van ongeduld zijnen
 gelukkigen Man bezogt. Hij trad in de woning
 van denzelven en wilde hem even vriendelijk be-
 groeten, wanneer de veranderde staat van zijnen
 gastvriend hem in het oog viel. „ Van waar?
 riep hij, o HASSAN, van waar die vreeslijke ver-
 andering, die ik aan u gewaar word? „ en hij
 ondervond tot zijne verbazing, dat hij zelf daar
 van de ongelukkige oorzaak geweest was. Meedo-
 gend zag hij den ellendige aan, en als of hij zig zel-
 ven in het geheim beschuldigde, sprak hij met eene
 deelneemende weemoedigheid: „ arme HASSAN!
 mijne tegenwoordigheid heeft u meer ontnomen, dan
 al mijn magt u kan wedergeven. Maar op dat gij
 niet zeggen zoud, ALMALECK is onregtvaardig
 zo zal ik ten minste de wensch van uw hart, die
 ik uit onvoorzigtigheid in u opgewekt heb, zo
 ver voldoen, als ik ze voldoen kan. Sta op en volg
 mij. „ HASSAN kuste den grootmoedige Kalifden
 Zoom van zijnkleed en ontvlugtte zijne arme wo-
 ning, in welke hij zo veel jaaren gelukkig geleefd
 had, gelijk men het hol van eenen Leeuw ont-
 vlugt. Hij volgde den Vorst de Karavanfera, daar
 hij herbergde en van daar naa BAGDAD. ALMA-
 LECK ruimde den verdwaalden een vertrek in zijn
 Paleis in; hij liet hem door zijne slaven bedienen,
 van zijne tafel hem de spijzen geven, en weke-
 lijksch uit zijne Schakamer hem eene Som beta-
 len, die de stoutste verwagting van den nieuwen
 hoveling te boven ging. Zo liepen de eerste we-
 ken voorbij en HASSAN was buiten zig zelve[n]
 VAN

van vreugde, hij wandelde als in eenen droom, en verbeelde zig de gelukkigste man op de arde te zijn. Maar siraaks kreeg hij midden in deze heerlijkheid verdriet. De aangenaamste spijsen at hij, zonder haare zoetheid te smaken; want alleen de honger is de faus van een gastmaal. Op kostelijke tapijten ruste hij zonder slaap; want den vernooïden alleen is de slaap liefelijk. Reeds begon hij in stilte zijne verlooren vrolijkheid te beklagen, wanneer ALMALECK midden in den luister van zijne regering en in den bloei zijnes levens schielijk stierf, en met hem al het genoegelijke van HASSANS leven te niet was. ABUBEKIR, die na hem den troón beklom, wees den onnutten gast uit zijn huis. Ontzet en nedergeslagen dwaalde deze verlekkerden nu om; hij wilde na MEKKA te rug keren, maar durfde niet, want hij schaamde zig in zijne armoede aldaar te verschijnen en een spot van zijne oude bekenden te worden. Maar de Engel der voorzienigheid, die de dwaasheden van ons hart doorgaands alleen met de zachtste straffen kastijd, had hem nog niet verlaten; hij stierde thans zijnen verloren weg naa de woning van eenen kluzenaar, die hem door zijne wijsheid het geluk zou wedergeven, welke hem die goede Sultan ontnomen had. Hongerig en dorstig kwam hij daar en de grijsaard ontving hem met een broederlijke mededogen. Hij gaf hem te eeten en te drinken, vraagde hem naar zijnen toestand en lokte hem het gantsche verhaal van zijne lotgevallen uit zijn verwond hart. „Zijt getroost, zeide hij, na dat hij

Dies gehoord had, zijt getroost, Broeder, de bron van uw geluk is nog niet gestopt, zij is nog voor u open, alſchoon gij ze verſmaad hebt. „ Hij verzogt den Ongelukkigigen om bij hem te blijven gaf hem zijnen kleinen tuin over, en gewende hem, daar te arbeiden, en terugongemerkt weder tot matigheid en arbeid. Hij verhaalde hem zijne eigen geſchiedenis, die hem leerde, dat ook hij het bedriegelijke van het geluk, en de vervelende van de ledige hoogheid en de ſtedende doornen van ijdele begeertens, maar al te zœt te vervonden, en niet eer gelukkig was geworden, en dat dat hij deze verborgen hoek der wereld tot zijnen tuin gemaakt en geleerd had, zijn geluk in zig zelve te vinden. Gelijk eene zagte daauw van eene lagchende avondſond de verdorde aarde verſoekt: zo verkwikte de leeringen van den kluisenaar het vermoeide hart van onzen vreemdeling. Binnen weinige dagen was hij een geheel ander man. Hij voelde zig ſterk genoeg om naa zijne verlatene woning weder te keren, zijnen voorigen arbeid te beginnen, en daar door zijn geluk weder te maken. Al hadden drie Sultans nu aan zijne deur geklopt, en hem de ſchatten van hunne heerlijkheid aangeboden: met vreugde zou hij ze geweigerd hebben; want hij vond, dat ALMA-LECK de waarheid geſproken had, als hij hem in zijne vlijtige armoede, in zijn gezonde arbeidzaamheid en vergenoegde matigheid den gelukkigſten van zijn Rijk noemde.

H E T
 ✕ V E R M O G E N

V A N D E N

G O D S D I E N S T.

Wanneer de Kalif HUSSAIN, een Zoon van den grooten ALI aan tafel zat, liet een van zijne sla-ven eene schotel vol kokende rijst op zijn hoofd vallen. Toornig zag de Kalif den slaaf aan en deze wierp zig sidderende en bevende voor zijne voeten neder, en sprak de volgende woorden uit den Koran: *Het Paradijs is bereid voor die geenen, welke hunne toorninhouden, en dien overwinnen.* Koelzinnig antwoordde HUSSAIN: „ik ben niet toornig. „ De slaaf ging met het zelfde vers voort: *en die den geenen die hen beledigd hebben, vergeven.* HUSSAIN, zonder hem aan te zien, zeide: ik vergeef het u. „ De slaaf vervolgde: *en God bemint die boven alles, die kwaad met goed vergelden.* HUSSAIN reikte hem goedaartig de hand. „ Nu dan! sta op: ik schenk u de vrijheid en vier honderd Drachma zilvers. „ Ontfeld omvatte de Slaaf zijne voeten: „ ô mijn Heer, riep hij uit! gij zijt den edelsten boom gelijk: hij leent zijne schaduwe, hij geeft zijne vrug-

vrugten zelfs aan die geenen, welke met eene stoute hand steenen tegen hem slingert.

D E

R E F S

N A A R

B A B I J L O N .

Naauwelijks schemerden de eerste stralen van den dag, wanneer ik mij op mijnen Ezel zette en het pad insloeg, dat naa den grooten weg van Babijlon leid. „ó hoe aangenaam, riep ik uit, hoe vergeenoegd en bevallig dwalen mijne oogen op deze nieuwe heuvels om! Hoe veel bloemen op deze velden! met welke sterkende zoete geuren, doorstroomen zij de lugt! Eene schoone laan van boomen is mijn weg, in wier schaduwe mijn Ezel en ik rusten kunnen, wanneer het ons behaagt. Hoe heider is de hemel! Hoe schoon de dag! Hoe zuiver de lugt, die ik ademe! Ik behoef mij niet te haasten: want met mijn goed last dier kom ik nog ter goeder uur deez' dag te Babijlon aan.

Dus sprak ik en was dronken van vreugde; ik zag mijnen Ezel met genoegen aan en kreedde hem met mijne hand, wanneer ik onverwagt een geruisch agter mij hoorde en toen ik mijne oogen

daar naa floeg, zag ik op schoone Kamelen eenen troep mannen en vrouwen aankomen. Zij hadden een ernsthaftig veragkend aanzien: zij waren allen in lange purpren rokken gekleed, met gordels van goud verfierd en met diamanten bezaaid. In weinig oogenblikken hadden hunne Kamelen mij ingehaald en dicht bij zijnde werd ik door hunnen glans nog meer verblind. Hoe klein kwam ik mij zelven op mijnen Ezel voor! Of ik mij al oprigte, ik was daarom niet grooter. Naauwelijks reikte mijn hoofd aan de zolen van hunne voeten, mijn hoogmoed was zeer beledigd en evenwel wilde ik hen navolgen.

Met een veragtelijk ongeduld dreef ik dus mijnen Ezel voort: ik wenschte, dat hij zig op eenmaal tot de hoogte van den grootsten Kameel verhief en zijne beide ooren ver boven hunne hoofden uitstrekke. Ik dreef, ik gaf de sporen: hij liep ook, wat hij lopen kon: maar zes van zijne stappen leiden naauwelijks zo veel wegs af, als eene stap van den Kameel. Ik verloor hen uit het gezicht; en gaf tevens alle hoop op, om hen in te halen. Welk een onderscheid, riep ik uit, tusfchen hun noodlot en het mijne! Waarom zijn zij niet in mijne plaats? Waarom ben ik niet in de hunnen? Ik ellendigen ga alleen, op het flegste en traagste der dieren; zij integendeel draven stoutmoedig daar heen en fchaamden zig zelfs, om in mijn gezelfchap te zijn. „

Onder deze gedagten liet ik den toom los hangen: mijn Ezel werd gewaar, dat ik hem niet aanzette; hij ging langzaam en langzamer voort, einde-

delijk draaid hij van den weg af; het gras lokte hem; hij staat stil, laat zijnen kop hangen en graasde. Het schoone gras is hem aangenaam; het schijnt hem ook tot rust te noodigen; hij legt zich neder en ik val. Ik viel en ontwaakte uit mijnen droom, zeer verstoord op mijnen lastigen reisgezel, wanneer juist een nieuw geruisch van duizend stemmen mijn oor vervulde. Ik deed mijne oogen open; ziet daar een veel talrijker troep dan de eerste was. Hunne lastdieren waren zo bescheiden als het mijne: hunne lange linne rokken beschaamden den mijnen niet; vertrouwelijk spraken zij met elkanderen en die het dichtste bij mij was gaf mij den moed om hem aan te spreken. „Hoe zeer gij ook haast, zeide ik tot hem, zo zult gij op uwe dieren nooit die inhalen, die op hunne hoge Kamelen u zo ver voor uit zijn. „ „Wij zullen ons daar voor wel wagen, antwoordde hij. De dwazen stellen hun leven in gevaar, en waar toe? op dat zij eenige oogenblikken vroeger komen dan wij. Wij gaan allen naa Babijlon. Een uur vroeger of later; in eenen linnen, of in eenen purperen rok; op eenen Ezel of op een Kameel; wat is daar aangelegen, als men 'er maar komt? en zelfs op de reis wat is daar aangelegen, indien men zig maar weet te vermaken? Gij, bij voorbeeld, hoe zou het met u staan, wanneer gij bij u tegenwoordig geval een Kameel had gehad? „Ik schaamde mij en antwoordde niets, maar zag agter mij om en was verwonderd. Mannen, Vrouwen en Kinderen volgden ons te voet naa, en nog daar en boven waren

zij bezwaard met pakken op den rug. Intusfchen zongen de eenen; de anderen sprongen in het malfche gras: „ Wij gaan allen naa Babijlon, „ riepen zij vrolijk en de Kinderen schreeuwden naa, het geen de ouden zeiden. „ Zij gaan allen naa Babijlon, zeide ik, en zijn vrolijk onder hunnen last; en ik, ik was bedroefd? ^v Vergenoegd zette ik mij op mijn dier en reed ter zijde van mijnen trooster. Ik hield mij met hem in gesprek en voelde mij gelijk iemand, dien een last van zijne schouwers genomen of een steen van zijn hart geligt is.

Zo trokken wij voort en eer wij aankwamen, ontmoeten wij het grootste deel van de eerste reizigers onverwagt en in eenen slegten toestand weder. Hunne Kamelen hadden hen afgeworpen; hunne lange purpere rokken, hunne gordels van goud met diamanten bezaaid, waren met slijk bedekt. — Toen, gij magtige der aarde, toen leerde ik de kleinheid der menschelijke grootheid kennen, en werd, wel niet onverschillig, maaregter zeer getroost over het verschillend noodlot van het menschdom. „ Wij komen alle te Babijlon, zeide ik, en de voetganger komt daar dikwils vrolijker en voorspoediger aan, dan de stoutste Ruiters. Intusfchen is het aangenaam, een goed reisgezelschap, en gemakkelijk, een getrouw lastdier te hebben, dat ons zelve en onzen kleinen voorraad tot aan de gemeenen herberg draagt. „

M I R Z A 'S

T W E E D E G E Z I G T.

Met een nedergebogen hoofd ging ik aan den oever van den EUFRAAT en weende. De zon daalde op het gebergte, en al het schepzel verheugde zig over den rijken glans waar mede zij aarde en hemel versterde; dan ik alleen was droevig. „Neen! zeide ik, 'er is geene Goddelijke Voorzienigheid over de menschen; zij zijn wormen zonder naamen en niemand slaat agt op hunnen nood. Gaat het den godlozen niet voorspoedig, terwijl de Deugdzamen in ellende verteeren? „Dus sprak ik, plaatste mij onder een Palmboom, zag in de voorbijruiſchende golven van den stroom en weende. De dag was voorbij, de avond schemering brak aan, zonder dat ik het bemerkte. Op eenmaal omgaf mij een schemerend licht: de stroom en de velden werden helder, als op den middag; eene huivering overviel mij; ik hief mijne oogen op en ziet! een jongeling in sneeuw wit

gewaad stond voor mij en zeide: „MIRZA, ik ben ALBUNOH SAHAREDDIN, een dienaar voor den troon des Eeuwigen en de uitlegger zijner verborgenheden. Hij heeft uwe klagten gehoord en mij gezonden, om u te onderwijzen. Sta op en volg mij. „

Hij greep mijne hand en ik zweefde over de vlakte; de stroom en het dal verdweenen uit mijn gezigt en voor mij verhief zig een hoog, steenagtig gebergte, wiens klippen de sterren raakten. „Deze rots, zeide de geest, is de gordel, die het raadslot des Eeuwigen omgeeft, en dien geen sterfeling zonder Goddelijke hulp beklimmen kan... Ik stond nog verbaasd over zijne onafmetelijke hoogte, wanneer een zachte wind ons daar heen opnam, gelijk een vogel door zijne luchtige draaien word opgeheven. Lang klommen wij, eer zig de diepte verloor, en wederom lang, eer wij den top bereikten. Eindelijk zweefden wij, door het sterrenlicht bescheenen, over zijnen zilveren rug. Toen deed 'er zig eene zo bevallige vlakte voor mij op, dat ik dagt in de woning der afgescheidene zaligen te zijn. „Dit is HET GEWEST VAN HET NOODLOT, zeide de geest; beschouw het wel. „Duizend beeken slingerden zig in menigvuldige kromtens door schoonkieturige bloemen en bloeiende bomen, en verloren zig in de rondomlopende rotzen. Zij ontsprongen alle uit het mid-

midden, waarin een gouden tempel op Saffren zuilen rustte, en, gelijk de morgenzon, naa alle zijden straalde.

Wij gingen tusfchen de beeken door; maar ik kon haare froomen niet nagaan, want zij flingerden zig in elkanderen, gelijk de zijde draden in een kunftig weefzel. Wij kwamen bij den tempel; zijne poorten deeden zig open, lieten ons in en flooten zig weder. „ Hier zult gij erkennen, zeide de geest, dat uwe twijfelingen over de Voorzienigheid onregtmatig zijn. „ Dus fprak hij, raakte mijne oogen aan en verdween. Ik stond in een hoog verwulf van helder kristal, dat rondom aan een fpiegel gelijk was. In het midden verhief zig een altaar, waar op een bleeke vuurvlam brande, die van alle zijden te rug straalde en het gewelf met eene heldere klaarheid vervulde.

Eene huivering van eerbied doordrong mijn hart, ik knielde op den drempel des Altaars en bad. Toen hoorde ik eene ftem die fprak: „ Sta op, MIRZA en zie .., Ik hief mijne oogen op en zag:

Eene jonge vrouw zat onder eenen Palmboom en zoog een kind met blonde hairen. Zij ftreelde hem het zachte haar, en haare oogen rusten met liefde op zijn fchoon gelaat. Eindelijk neigde zij het hoofd; floot haare oogen en fleep. Het kind hief zijne kleine hand op en wilde die om

den hals der moeder slaan: maar raakte eenen slang aan die zig juist aan den boom ophaalde. Het dier kroop toornig te rug en beet het kind, dat het stierf.

„ Ach! riep ik uit, wat heeft deze onnozele gedaan, dat zij haaren zoon zo jammerlijk verliest? „ Toen sprak de steen: „ zie om en lees. „ Ik keerde mij om en zag agter mij eene zwarte tafel, op welke deze woorden stonden: „ De moeder draagt de zonde op haar hoofd; en door al te grote liefde zou zij den jongen tot eenen booswigt opgebragt hebben. „

Treurend keerde ik mij weder om: maar het beeld was uit het kristal verdwenen en een ander stond in zijne plaats. ABDALLAH, mijn deudzame vriend, lag half naakt op slegt strooi. Nevens hem lagen zijne vijf kleine kinderen. Ziekte en gebrek hadden hunne wangen verbleekt en den glans hunner oogen verdoofd. Zij strekten allen de handen: naa den Vader kermende uit, en hun bestorven mond zeide: „ Vader geef ons brood. „

Ik kon dit Tafreel niet verdragen, bedekte mijn gezigt, en boog mijn hoofd op den drempel des Altaars. Toen riep de stem: „ Zie nog eens op en oordeel naar regt. „ Ik hief mijne oogen op en zag de vijf kinderen van mijn vriend in kostelijke klederen. Zij stonden om het graf van hunnen Vader, bevrooiden het met bloemen en herinnerden zig

en zijne deugden, waar toe hij hen had opgevoed. Zij gingen hand aan hand te rug; aan beide zijden geleidde hen eene meenigte volks, riep hun zegenwenschen toe, en vereerde hen als de Edelsten in het land. Vreugdetranen stroomden bij dit gezigt over mijne wangen. Ik keerde mij naa de tafel en las: „Rijkdom zou ABDULLAH's kinderen hoogmoedig en kwaad gemaakt hebben; maar nu word des Vaders deugd door het geluk der Kinderen beloond. „

Ik verblijdde mij nog over het vorige gezigt, wanner ik THIRZAH, de dogter van mijnen overledenen broeder, met TARIK haren deugdzamen Egtgenoot, in het Krijstal zag. Zij stonden in de Zaal van hun huis en deelden aan zes arme getrouwden huwelijks giften uit. Want dus hadden zij eene belofte gedaan, om jaarlijksch op hunnen trouwdag te doen, om ook anderen aan hun geluk deel te doen hebben. De Jongelingen en jonge Dogters gingen thans met rijke giften hem en lieten de twee gelukkigen alleen. „ Beminde, zeide TARIK, hoe is uw ziel zo goedgunstig! gij geeft uw schoon gewaad weg en kleed u, gelijk de Ielie, in een eenvoudige sieraad. „ ô TARIK, gij zijt mijn sieraad en mijne Kroon. „ Wie kon haar versieren, die beminnelijke Roos? Is zij niet de Koningin der bloemen op het land? „ ô Vlei mij niet; ik bemin het viooltjen in het veld; het

blaast

blaast zijn lieven adem uit, en verbergt zijn hoofd in het gras. „ Dus spraken hunne houdingen en mijn hart zwol op door vaderlijke vreugde, wanneer op eenmaal het verwulfd in de zaal in-floorte, en hen beide onder de puinhoopen begroef.

Toen viel ik weemoedig op mijn aangezigt, weende hard op, en bevogtigde met mijne traanen den drempel des Altaars. Lang lag ik en weende, tot dat eindelijk de stem riep. MIRZA! ween niet meer. „ Met eene huivering floeg ik mijne oogen naa de tafel en las: „ De kortlevende mensch ziet alleen het tegenwoordige, maar de wijsheid Gods ock het toekomstige. De dood ontrukkt uwe gelukkige kinderen aan een haast doorbrekend ongeluk, dat thans reeds voor uwe oogen zig opdoet; want de Inwooners van uwe Vaderstad begaan schreeuwende zonden.

Sidderend keerde ik mij om en zag in het Krijfstaal. De oude eerwaardige Koning van mijn land, lag op eenen Sofa en sliep. Nevens hem stonden twaalf Jogelingen in blaauw gewaad; dit waren de Engelen zijner goede daden elk hield eenen wajer en waaide hem eenen zoeten slaap toe. Toen kwam des Konings Zoon met zagte treden aangaan, zijn wezen, en zijne handen waren zwart en zijne oogen vlamde als een rood vuur. Hij nam zijns Vaders beker en goot er vergift in. De Koning ontwaakte, wilde zig verkwikken, dronk den

den vergiftigen drank en fierf. De nieuwe Koning trok met een leger uit; een ander kwam hem te gemoet, floeg hem op de vlugt en belegerde zijne Hoofdstad. De muuren wierden bebrooken, alle de Inwoonders geschonden of verdoord; het gantsche land verwoest en de Vadermoeder aan eenen boom opgehangen.

Mijn hoofd zonk op mijnen borst; mijne ziel trilde over de verwoefing van het Vaderlijke land; mijne oogen waren stijf geworden en mijn gevoel door eene bittere droefheid in slaap gevallen, wanneer een liefelijk geluid mij wakker maakte. Mijn hart was weder zo ligt, gelijk de vlugter zwaluwen, en verheugde zig in het schoon menigvuldig gezang, 'dat rondöm mij was. Ik hief mijne oogen op en zag in het Krijftal eene aangenaame landftreek. Grijsaards, Jongelingen en Kinderen wandelden in groene dreven, dansten in vrolijke reien of plukten bloemen in het gras. De vogels zongen in het loof der boomen, de beekjens murmelden tusschen de liederen der Jongelingen en maagden en alles ademde vrengde. THIRZAH en TARIK zaten onder het bloeiend mijrtenloof en vlogten zig kranfen van Rozen en violen; terwijl eene menigte bevallige kinderen hun Prieëel met bloemen schakeerden. Ik zag mijnen vriend ABDALLAH, de goede, oude Koning en zo veel anderen, die zig in dit schoone land

wegens hunne verworven deugden vermaakte en al het vorige leed van het aardfche leven vergaaten. Ik wenschte bij hen te zijn; verlangend trekte ik mijne handen naar hen uit, wanneer het gezicht weder verdween en de vorige stem fprak: „Eerst in de Eeuwigheid zal de lijdende deugd volkomen beloond worden; daarom gaa heen MIRZA en aanbid den weg der voorzienigheid ook daar, alwaar zij vooruw bloot oog onrechtvaardig fchijnt.

Ik ontwaakte en bevond mij onder den Palmboom aan den oever van den Eufraat, onzeker, of ik gedroomd of eene ware verfchijning had gehad; maar mijn hart was verkwikt en mijn geest verlicht.

*

*

•

*

*

*

